

Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

**ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ. Α.Ε.) ΤΗΣ
ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΤΟΪΤΣΗ ΕΛΕΝΗ
ΚΟΛΛΙΑ ΜΑΡΙΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΓΑΛΑΝΗΣ ΚΩΣΤΑΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1999

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος.....	4
Εισαγωγή.....	6
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ	
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ	
Πολιτισμός – Κουλτούρα.....	9
1.1 Έννοια Πολιτισμού – Κουλτούρας.....	9
1.1.1 Πνευματικός Πολιτισμός.....	11
1.1.2 Τεχνικός ή Υλικός Πολιτισμός.....	11
1.1.3 Μαζική Κουλτούρα.....	12
1.1.4 Διασύνδεση του Πολιτισμού με την τοπική Κοινωνία.....	13
1.2 Τοπικότητα – Οικουμενικότητα.....	14
1.2.1 Τοπικότητα.....	14
1.2.2 Οικουμενικότητα.....	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ	
Πολιτιστική Πολιτική.....	18
2.1 Πολιτιστική Πολιτική.....	18
2.2 Πολιτιστική Πολιτική στην Ευρώπη.....	19
2.2.1 Βασικές Προτεραιότητες της κοινοτικής πολιτιστικής πολιτικής.....	22
2.3 Κρατική Πολιτιστική Πολιτική.....	25
2.3.1 Ο ρόλος του κράτους.....	25
2.3.2 Υπουργείο Πολιτισμού.....	27
2.3.3 Κρατικές Επιχορηγήσεις.....	31
2.4 Πολιτιστική αποκέντρωση και ανάπτυξη.....	34
2.4.1 Οικονομική αυτονομία και αποκέντρωση.....	38
2.4.2 Η Ευρώπη των περιφερειών.....	39
2.5 Πολιτιστικές παρεμβάσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης....	41
2.5.1 Πολιτιστικές δραστηριότητες των Δήμων.....	41
2.5.2 Η πολιτιστική παρέμβαση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.....	43
2.5.3 Τοπικές Πρωτοβουλίες.....	54
2.5.4 Επιχειρηματική δραστηριότητα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.....	56

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση.....	61
3.1 Ο θεσμός της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.....	61
3.2 Αποδυνάμωση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.....	64
3.3 Τα όργανα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.....	66
3.4 Ο κοινωνικός – αναπτυξιακός ρόλος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.....	66

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΗΣ Ν.Α.Θ. – ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Πολιτιστικές Παρεμβάσεις της Ν.Α.Θ.....	72
1.1 Νομός Θεσσαλονίκης.....	72
1.1.1 Η πολιτιστική φυσιογνωμία του Νομού Θεσ/νίκης... ..	72
1.1.2 Η Θεσ/νίκη ένα Βυζαντινό Μουσείο.....	73
1.1.3 Η Θεσ/νίκη πόλη των συνεδρίων.....	74
1.1.4 Η Θεσ/νίκη Οικονομικό Κέντρο των Βαλκανίων.....	75
1.2 Ο Νομός Θεσσαλονίκης ως μοχλός πολιτιστικής ανάπτυ- ξης στη Βόρειο Ελλάδα.....	76
1.2.1 Στρατηγικό σχέδιο του Νομού Θεσσαλονίκης.....	78
1.2.2 Περιφερειακή Πολιτιστική Πολιτική στο Νομό Θεσσαλονίκης.....	81
1.3 Ο ρόλος των τοπικών φορέων της πόλης.....	84
1.4 Ο θεσμός της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης... ..	88
1.5 Πολιτισμός – Τουρισμός.....	90
1.6 Βαλκάνια – Μεσόγειος.....	95

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Κέντρο Πολιτισμού Θεσσαλονίκης.....	97
2.1 Κέντρο Πολιτισμού Θεσσαλονίκης.....	97
2.1.1 Η Ίδρυση του ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ.....	98
2.1.2 Σκοπός του Κέντρου.....	101
2.1.3 Κύριες λειτουργίες του Κέντρου.....	102
2.1.4 Λειτουργίες Διοίκησης.....	105
2.1.5 Εκθεσιακός χώρος.....	110
2.1.6 Συμπόσια – Συνέδρια – Εκδηλώσεις – Φεστιβάλ.....	111
2.1.7 Εκδόσεις.....	114
2.1.8 Πολιτιστικός Σύλλογος «Η Ρωμιοσύνη».....	114
2.1.9 Στελεχιακό δυναμικό.....	115

2.1.10 Οικονομικά του ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ.....	115
2.2 Το Κέντρο Μελέτης και Ανάπτυξης του Ελληνικού Πολι- τισμού της Μαύρης Θάλασσας.....	118
2.2.1 Το έργο του Κέντρου.....	118
2.2.2 Οι δράσεις της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης για τον Απόδημο Ελληνισμό.....	125
2.3 Μονή Λαζαριστών.....	126
2.4 Μέγαρο Μουσικής.....	132
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	133
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	138

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα εργασία με τίτλο «Πολιτιστικές Δράσεις της Αυτοδιοίκησης. Το παράδειγμα του Κέντρου Πολιτισμού Θεσσαλονίκης (ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ) της Ν.Α» έχει ως σκοπό να περιγράψει τις πολιτιστικές δραστηριότητες του Νομού Θεσσαλονίκης μέσα από τις δράσεις του ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ. (δηλ. όλα εκείνα τα στοιχεία που αναδεικνύουν την πολιτιστική φυσιογνωμία του Νομού μας).

Η εργασία αποτελείται από δύο μέρη:

Το πρώτο μέρος αναφέρεται στα θεωρητικά και εννοιολογικά θέματα, δηλ. γίνεται προσέγγιση των εννοιών του πολιτισμού κουλτούρας. Καθώς επίσης γίνεται μια αναφορά στην χάραξη της πολιτιστικής πολιτικής και το καθοριστικό ρόλο της, στην τοπική αυτοδιοίκηση και την πολιτιστική πολιτική στην Ευρώπη.

Στο δεύτερο μέρος επιχειρείται μια παρουσίαση της πολιτιστικής δραστηριότητας του κέντρου πολιτισμού Θεσσαλονίκης. Καθώς επίσης και την οικονομική και πολιτιστική προσπάθεια της πόλης για να αναδειχθεί ως κέντρο των Βαλκανίων. Πιο συγκεκριμένα αναλύει τους σκοπούς του, την οργανωτική δομή, τις λειτουργίες και το θεσμικό πλαίσιο του κέντρου.

Τα οικονομικά στοιχεία που αναφέρονται, αξιολογούνται όσο το δυνατό καλύτερα, δεδομένης της δυσκολίας συγκέντρωσής τους.

Η μελέτη αυτή κλείνει με συμπεράσματα και προτάσεις που στηρίζονται από τις γνώσεις που αποκομίσαμε κατά τη διεξαγωγή της εργασίας αλλά και από συζητήσεις με τους αρμόδιους φορείς.

Η παρούσα εργασία στηρίχθηκε στην υπάρχουσα σχετική βιβλιογραφία και σε δική μας έρευνα. Συγκεκριμένα στηρίχθηκε σε

μελέτες της Κ.Ε.Δ.ΚΕ. – Ε.Ε.Τ.Α.Α., στην βιβλιογραφία που αναφέρεται στις σημειώσεις της καθηγήτριας του ΤΕΙ Καλαμάτας της Κας Σκιά – Πανοπούλου και στις εκδόσεις της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Θεσσαλονίκης. Επίσης στηρίχθηκε στην επιτόπια έρευνα και στο ερωτηματολόγιο – συνέντευξη που απευθύνθηκε στο ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ. Α.Ε.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ν.Α. οφείλει να συνδέεται με την τοπική κοινωνία, να αφουγκράζεται τις ανάγκες της και να εκφράζει τις αγωνίες της.

Με τις δυνάμεις που διαθέτει η Ν.Α. οφείλει να συμβάλει στη διαμόρφωση της ζωντανής πολιτιστικής ταυτότητας της κάθε περιοχής και να δώσει το έναυσμα για την επικοινωνία των τοπικών κοινωνιών και την ανάδειξη της κοινής ρίζας των λαών.

Στην χώρα μας πριν κάποιες δεκαετίες, η πολιτική παρέμβαση με βάση τα πολιτιστικά δεδομένα και ζητούμενα, θεωρούνταν στο ευρύ κοινό ως ελκυστική και «κουλτουριακή» ασχολία των λίγων συνήθως ή των μεμονωμένων ανθρώπων.

Η Ν.Α. έχει όμως την δυνατότητα τώρα να λαμβάνει πρωτοβουλίες, να ενθαρρύνει πρωτοβουλίες, να συντονίζει κάθε τι που θα μπορεί να ανθεί στην πολιτισμική δημιουργία και τη συμμετοχή του πολίτη.

Το ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ. οφείλει ως πολιτιστικός φορέας να προγραμματίσει και να σχεδιάσει δράσεις σ' όλο το νομό και να μην περιορισθεί στα όρια του πολεοδομικού συγκροτήματος.

Το ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ ως Ανώνυμη Πολιτιστική Εταιρεία ανήκει στη Ν.Α., και αποτελεί απόδειξη ότι η οργάνωση του πολιτιστικού χώρου μπορεί να γίνει καινοτομία και ευέλικτα μέσα από σύγχρονα διοικητικά μοντέλα και θεσμούς. Έτσι η θεσμική αυτή καινοτομία (για τα δεδομένα της Β' Βαθμίδας Αυτοδιοίκησης) δίνει μια νέα προοπτική τόσο σε διοικητικό όσο και σε οικονομικό επίπεδο ώστε να μας επιτρέπεται να μιλάμε για ένα ισχυρό «εργαλείο» πολιτιστικής παρέμβασης, δυνατότητες που μπορεί να αναπτύξει το ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ.

Συγκεκριμένα η πολιτιστική παρέμβαση του ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ. εκφράζεται από:

- Το Κέντρο Μελέτης και Ανάπτυξης του Ελληνικού Πολιτισμού της Μαύρης Θάλασσας.
- Το Μουσείο Αθλητισμού.
- Το Φεστιβάλ της Μονής Λαζαριστών.

Οι διακεκριμένες θεσμικές συνεργασίες μας όπως με:

- Την Πειραματική Σχολή της Τέχνης.
- Το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος.
- Το Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης.
- Δήμους του Νομού Θεσσαλονίκης.
- Υπουργεία Εσωτερικών, Πολιτισμού, Μακεδονίας Θράκης.
- Το Φεστιβάλ Κασσάνδρας.

Σε όλα του τα χρόνια ο Νομός Θεσσαλονίκης έχει να επιδείξει μια αξιόλογη πολιτιστική κουλτούρα. Τα φώτα του πολιτισμού έλαμπαν πάντοτε. Και εμείς ως πολίτες του Νομού μέσα από την εργασία μας έχουμε το χρέος να συμβάλουμε ώστε οι αχτίδες να λάμπουν ακόμη και πιο πέρα από το νομό μας.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

**ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ - ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ

1.1 Έννοια Πολιτισμού κουλτούρας

Οι έννοιες του Πολιτισμού και της Κουλτούρας είναι συνυφασμένες με την έννοια της κοινωνίας. Δεν νοείται κοινωνία χωρίς πολιτισμό και κουλτούρα. Ο πολιτισμός περιλαμβάνει τα τεχνικά και επιστημονικά επιτεύγματα των κοινωνιών, ενώ ο όρος κουλτούρα περιλαμβάνει τις ηθικές και πνευματικές δημιουργίες των ανθρώπων. Κατά τον 20ο αιώνα οι δυο όροι κατέληξαν να έχουν το ίδιο εννοιολογικό περιεχόμενο. Φάνηκε ότι ο πολιτισμός δεν είναι απλώς το σύνολο των νοητικών συστημάτων που συγκροτούν μια κοινωνία, δεν είναι δηλαδή η στείρα απαρίθμηση των επιμέρους κατακτήσεων της κοινωνίας στους ποικίλους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας (γνώσεις, ιδέες, συμπεριφορές, επιστήμες, τέχνες). Αντίθετα ο πολιτισμός συνιστά ένα συμπυκνωμένο πλαίσιο αναφοράς από το οποίο αντλεί τα σχήματα σκέψης και αντίληψη ο κάθε άνθρωπος. Μέσα του υπάρχουν, σε συμπυκνωμένη μορφή, όλα όσα αμέτρητες γενιές ανθρώπων κατέκτησαν με τη νόηση. Η γλώσσα, οι γνώσεις, ο τρόπος ζωής και συμπεριφοράς, η αισθητική, η αντίληψη, η νοοτροπία είναι ορισμένες εκφράσεις του πολιτισμού που δείχνουν πως ο τελευταίος προϋπάρχει του επιμέρους ατόμου. Για να αποκτήσει η γλώσσα την εκφραστικότητα που διαθέτει ή για να διαμορφωθούν κάποιες συμπεριφορές σε τρόπους ζωής και σε νοοτροπίες, έπρεπε να συσσωρευτούν εμπειρίες αναρίθμητων ανθρώπων και γενεών. Αν το πρόσωπο δεν εύρισκε έτοιμα όλα τα προηγούμενα,

χωρίς αυτό να σημαίνει πως δεν τα μετασχηματίζει με την δράση του, τότε η κοινωνική συνύπαρξη, θα ήταν αδύνατη. Επομένως μπορούμε να υποστηρίξουμε ότι ο πολιτισμός ενισχύει την κοινωνική συνοχή, προσφέροντας στα πρόσωπα ένα κοινό τρόπο αντίληψης της κοινωνίας και της θέσης τους μέσα στην τελευταία.

Ο Ελληνικός όρος «πολιτισμός» αντιστοιχεί προς τους διεθνείς όρους *civilization and culture*, οι οποίοι εννοιολογικώς άλλες φορές φέρονται ως ισοδύναμοι και άλλοτε ως υπάλληλοι ο ένας του άλλου (συμπληρωματική σχέση πολιτισμού και γενικότερης πνευματικής καλλιέργειας και παιδείας).

Η μεταγλώττιση του όρου *civilization* με τον όρο «πολιτισμός» είναι επιτυχής. Οι δυο όροι έχουν παράλληλη προέλευση: ο όρος πολιτισμός παράγεται από το ρήμα «πολιτίζω» και έχει άμεση σχέση με τον όρο «πολίτης». Ο όρος *civilization* συνδέεται με την λατινική έκφραση «*Homo civilis*», δηλαδή ο άνθρωπος των πόλεων, ο «πολιτισμένος» με γνώσεις και πνευματική καλλιέργεια σε αντίθεση με το «*Homo sylvaticus*» του ανθρώπου των δασών, τον δεμένο με την φύση, χωρίς τις γνώσεις και την πνευματική καλλιέργεια, που εξασφαλίζονται στην οργανωμένη κοινωνική ομάδα της πόλης.

Ο όρος «πολιτισμός» άλλοτε είναι ταυτόσημος, άλλοτε συγγενής και άλλοτε διαφορετικός από τον όρο «κουλτούρα» (*culture*), ενώ συχνά χρησιμοποιείται για να ορίσει σύνθετες ιστορικές ή σύγχρονες κοινωνίες. Στην έννοια του πολιτισμού περιλαμβάνει η κοινωνική κληρονομιά, δηλαδή τα επιτεύγματα και τα στοιχεία εκείνα που μεταβιβάζονται από γενιά σε γενιά και χαρακτηρίζουν ένα κοινωνικό σύνολο. Ο ξένος όρος κουλτούρα (*culture*) ειδικότερα προέρχεται από το ρήμα *colere* που η αρχική σημασία είναι «καλλιεργώ τη γη». Κατ' επέκταση σήμαινε την

καλλιέργεια του πνεύματος του γούστου και της ψυχής. Η έννοια κουλτούρα υπήρχε ήδη στους αρχαίους Έλληνες, εκφραζόμενη με διαφορετικό όρο: «παιδεία» (πρβ. «Έλληνες ει σίν οι της ημητέρας παιδείας μετέχοντες.....» Ισοκράτους Πανηγυρικός)¹.

Ο όρος πολιτισμός, γενικά σημαίνει το σύνολο των υλικών και πνευματικών φαινομένων που χαρακτηρίζουν μια κοινωνική ομάδα ή ένα έθνος σε αντίθεση με μια άλλη κοινωνική ομάδα ή ένα άλλο έθνος. Στα πλαίσια μιας κοινωνικής ομάδας το σύνολο των διακριτικών χαρακτηριστικών της συμπεριφοράς κάποιου (σημειωτική γλώσσα, χειρονομίες, ρούχα κλπ), τα οποία τον διαφοροποιούν από κάποιον που ανήκει σε άλλο κοινωνικό στρώμα.

1.1.1 Πνευματικός Πολιτισμός

Ο πνευματικός πολιτισμός αναφέρεται σε πολιτιστικές αξίες όπως είναι η αλήθεια, το ωραίο, το αγαθό κ.α. Με το όρο τεχνικός πολιτισμός νοούμε το σύνολο των ενεργειών με τις οποίες ο άνθρωπος αλλάζει τη φύση και την χρησιμοποιεί αυτήν και τις δυνάμεις της, για τους σκοπούς του με τον όρο πνευματικός πολιτισμός νοούμε το σύνολο των ενεργειών που κάνει ο άνθρωπος για να υψωθεί σε ον ελεύθερο και πνευματικά ανώτερο.

1.1.2 Τεχνικός ή Υλικός Πολιτισμός

Ο τεχνικός ή υλικός πολιτισμός αναφέρεται στα υλικά μέσα για τη συντήρηση και προαγωγή του υλικού βίου του ανθρώπου. Στην έννοια του πολιτισμού περιλαμβάνονται και τα ιδεώδη που διαμόρφωσε μέσα στους αιώνες της ζωής ο άνθρωπος (ελευθερία, δικαιοσύνη, ανθρωπισμός κλπ) ο τρόπος ζωής (ήθη, ιδέες, πεποιθήσεις) ή ακόμα τα έργα που δημιούργησε ο άνθρωπος και επιβίωσαν ως σήμερα (καλλιτεχνικά,

---

¹. Μελέτη Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. – Ε.Ε.Τ.Α.Α. (Τόμος Ι και ΙΙ) «Η πολιτιστική δραστηριότητα των ΟΤΑ – Παρούσα κατάσταση και προοπτικές».

θεσμοί, οργάνωση, πολιτειακή και κοινωνική, τεχνικές εφαρμογής επιστημών κ.λ.π.). Συνοψίζοντας μπορούμε να πούμε ότι ο πολιτισμός είναι το σύνολο των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της πνευματικής, ηθικής, καλλιτεχνικής και υλικής οικονομικής και τεχνικής ζωής ενός λαού σε μια ορισμένη εποχή.²

Για λόγους πληρέστερης μελέτης, ο πολιτισμός του ανθρώπινου είδους μπορεί να υποδιαιρεθεί επίσης σε μη αστικό πολιτισμό σε αντιπαράθεση με τον σύγχρονο πολιτισμό και σε κοινωνίες αγροτικές, σε αντιπαράθεση προς την σύγχρονη βιομηχανική κοινωνία, γνωστή επίσης και ως μαζική κοινωνία.

1.1.3 Μαζική Κουλτούρα

Η μαζική κουλτούρα είναι ένα οδυνηρό φαινόμενο της κοινωνίας μας και της εποχής μας, δεν πρόκειται για την αυθεντική κουλτούρα που δημιουργείται από τις μάζες μιας κοινωνίας και αφομοιώνεται δυναμικά από αυτές, αλλά γι' αυτή που κατασκευάζεται τεχνικά για να καταναλώνεται από τις μάζες και με αυτή την έννοια καλείται μαζική. Πρόκειται δηλαδή για ένα είδος «βιομηχανίας της κουλτούρας» της οποίας τα προϊόντα γίνονται τυποποιημένα, σαν εμπορεύματα, και επιβάλλονται μαζικά στα άτομα, κυρίως με τη διαφήμιση και τα άλλα μέσα. Με τέτοιες προϋποθέσεις η κουλτούρα μιας κοινωνίας είναι δυνατό να χάσει το δυναμισμό της κυρίως όταν βρεθεί και υπό την πίεση της κουλτούρας μιας άλλης κοινωνίας πιο δυναμικό. Σήμερα κυρίως απαιτείται εγρήγορση στο ζήτημα αυτό –αρχή μιας οικονομικής, πολιτικής, εργασιακής και πολιτιστικής συγχώνευσης των λαών της Ευρώπης και ολόκληρου του κόσμου.

---

2. Εγκυκλοπαίδεια Επιστήμη και Ζωή σελ. 112 - 114.

1.1.4 Διασύνδεση του πολιτισμού με την τοπική κοινωνία.

Όσο αφορά τη διασύνδεση του πολιτισμού με την κοινωνία ο πολιτισμός ως έννοια βρίσκει το σημείο έκφρασής του μόνο όταν περνά από το επίπεδο της ατομικής δημιουργίας στο συνολικό συνειδητό.

Το ειδικό αντικείμενο της πολιτισμικής δράσης επιβάλλει την ανάπτυξη μιας νέας δυναμικής που θα παίρνει υπόψη της:

- Το σημερινό πρόσωπο της τοπικής κοινωνικής ζωής.
- Τη σύγχρονη πνευματική δημιουργία που φέρει ανάγλυφη τη σφραγίδα της ιδιοπροσωπίας της περιοχής.
- Τη δεδομένη μορφή των τοπικών πολιτιστικών δράσεων και τους διαφορετικούς ρυθμούς ανάπτυξής τους από περιοχή σε περιοχή.
- Την ιστορία της περιοχής, εν πολλοίς άγνωστη.
- Τη φυσικής θέση που καθορίζει τους ρυθμούς της ζωής της και της προσδίδει τα διαχρονικά της χαρακτηριστικά.
- Τις προοπτικές που διαφαίνονται στην Ιστορία
- Τη θέση της στη θάλασσα της Μεσογείου, όπου γεννήθηκαν μεγάλοι πολιτισμοί.
- Το γεωγραφικό σημείο που ανήκει και που πάντα υπήρξε το σημείο συνάντησης των μεγαλύτερων εμπορικών και πολιτιστικών δρόμων τριών ηπείρων.
- Την «πολύχρωμη» ταυτότητά της από τους λαούς και τους πολιτισμούς που άφησαν τα σημάδια τους.
- Τη σημασία της πόλης στους κραδασμούς της ιστορίας, τη δυνατότητά της να υποδέχεται και να ενσωματώνει δημιουργικά στο σώμα της τα κύματα των προσφύγων.³

---

³ Πρακτικά Αναπτυξιακού Συνεδρίου Θεσσαλονίκης (15-17 Ιανουαρίου '99)

1.2 Τοπικότητα - Οικουμενικότητα

1.2.1 Τοπικότητα

Η κάθε κοινωνία απαντά με διαφορετικό τρόπο σε ορισμένα κοινά ερωτήματα. Αυτός είναι ο κυριότερος λόγος της πολιτισμικής διαφοροποίησης. Οι διαφορετικές απαντήσεις που δίνονται σε παρόμοια προβλήματα (π.χ. αρχιτεκτονική, διοίκηση, εκμετάλλευση της γης κτλ) εξαρτώνται και από ιδιαίτερους παράγοντες, γεωγραφικής, κοινωνικής, πολιτικής και οικονομικής φύσης. Όλοι αυτοί οι παράγοντες επηρεάζουν τον πολιτισμικό χαρακτήρα της κάθε κοινωνίας. Οι προηγούμενες επιρροές είναι αποτέλεσμα των σχέσεων μακράς διάρκειας που δημιουργεί η κάθε κοινωνία με το φυσικό και το ανθρωπογενές περιβάλλον. Ανθρωπογενές είναι το περιβάλλον που δημιουργείται με την ανθρώπινη παρέμβαση.

Το φυσικό περιβάλλον επηρεάζει, σε κάποιο βαθμό, τον τρόπο ζωής. Καταρχάς οι κλιματολογικές συνθήκες ενός τόπου επηρεάζουν τον τρόπο ζωής των ανθρώπων, καθώς επίσης και μέρος της συμπεριφοράς τους ή των αντιδράσεών τους. Επίσης, η διατροφή, οι συνήθειες, οι δοξασίες, τα πρότυπα συμπεριφοράς επηρεάζονται, ως ένα βαθμό από τις κλιματολογικές συνθήκες.

Οι επιρροές του τόπου στον πολιτισμό δεν περιορίζονται μόνο στο επίπεδο συνολικών κοινωνιών. Υπάρχουν επίσης και στο εσωτερικό αυτών των τελευταίων. Για παράδειγμα, η τοπική κοινωνία της Πάτρας διαφέρει σε μερικά σημεία από την τοπική κοινωνία του Ηρακλείου της Κρήτης. Οι κοινωνίες αυτές διαθέτουν ξεχωριστό τοπικό χρώμα, αλλά συγχρόνως δείχνουν και τις διαφορές που μπορούν να έχουν δυο τοπικές κοινωνίες στο εσωτερικό μιας συνολικής κοινωνίας που χαρακτηρίζεται

από σχετική πολιτισμική ομοιογένεια. Οι δυο επιμέρους τοπικές κοινωνίες ανήκουν σε μια συνολική κοινωνία, την Ελληνική, αλλά κάθε μια από αυτές έχει μερικές αποκλειστικά δικές της πολιτισμικές εκφάνσεις. Τέλος, οι πολιτισμικές ιδιαιτερότητες της κάθε τοπικής κοινωνίας εγχαράσσονται στην προσωπικότητα του ατόμου. Ο τρόπος ομιλίας ή η προφορά, αλλά και το ντύσιμο ή η αρχιτεκτονική είναι σε πολλές περιπτώσεις δηλωτικά του τόπου καταγωγής. Ο τρόπος ομιλίας των κατοίκων της Κρήτης είναι χαρακτηριστικός και μπορεί κανείς ακούγοντάς τους, να προσδιορίσει τον τόπο καταγωγής τους. Το ίδιο ισχύει για τον τρόπο διατροφής ή για την παραδοσιακή αρχιτεκτονική.

1.2.2 Οικουμενικότητα

Ο πολιτισμός έχει και μια οικουμενική διάσταση. Πολλές κοινωνίες έχουν μερικά κοινά πολιτισμικά στοιχεία. Αυτό προκύπτει κυρίως από το γεγονός ότι απαντούν σχεδόν με τον ίδιο τρόπο σε κοινά ερωτήματα. Τα κοινά στοιχεία είναι κυρίως νοητικά σχήματα και αξίες.

Για παράδειγμα, ο τρόπος με τον οποίο μια κοινωνία κατατάσσει τον εαυτό της μέσα στο κόσμο και τα μέλη της στο εσωτερικό της, αποτελεί κοινό στοιχείο όλων των γνωστών κοινωνιών του πλανήτη. Στο σημείο αυτό δεν αναφερόμαστε μόνο στις κοσμοαντιλήψεις που δημιουργούνται από την επιστημονική σκέψη ή τις διάφορες κοσμογονίες. Η θεωρία της σύγχρονης φυσικής για τη γέννηση του σύμπαντος είναι σαφώς διαφορετική από τις κοσμογονίες απλών κοινωνιών.

Η νόηση που αναπτύσσεται από κάθε τύπο κοινωνίας έχει τους ίδιους στόχους. Καταρχάς επιχειρεί να κατατάξει την κοινωνία στο εσωτερικό της κοσμικής ενότητας, δηλαδή μέσα στο σύμπαν. Το ρόλο

αυτό καλύπτουν οι διάφορες κοσμογονίες, οι ιδεολογίες ή τα διάφορα οργανωμένα συστήματα γνώσης(θρησκεία, επιστήμη). Κατά δεύτερο λόγο, η κοινωνία μέσω της νόησης επιχειρεί να κατατάξει τους ανθρώπους στο εσωτερικό της, δηλαδή να τους προσδώσει μια αναγνωρισμένη μορφή κοινωνικής ύπαρξης. Μπορούμε να πάρουμε ως παράδειγμα την ονοματοθεσία των προσώπων. Τόσο στις απλές κοινωνίες, όσο και στις σύνθετες, η ονοματοθεσία έχει ένα κοινό πολιτισμικό παρονομαστή. Αφενός συνδέει το άτομο με την κοσμοαντίληψη της ομάδας, αφετέρου κατατάσσει το άτομο στο εσωτερικό της κοινωνία, της ομάδας ή της γενιάς.

Στις μέρες μας, οι ατομικές ελευθερίες και τα ανθρώπινα δικαιώματα συνιστούν αξίες με τάσεις προς την οικουμενικότητα. Είναι ευνόητο πως αυτές οι αξίες δεν επιβάλλονται με τρόπο μηχανιστικό. Ούτε όμως εφαρμόζονται από όλους με τον ίδιο τρόπο. Τουλάχιστον καταστατικά, γίνονται αποδεκτές από πολλές οργανωμένες κοινωνίες, διότι διαμορφώνεται μια, όλο και περισσότερο διαδεδομένη, κοινή συνείδηση ότι η ελευθερία και το δικαίωμα σε μια στοιχειωδώς ανθρώπινη ζωή δεν έχουν τόπο, καταγωγή και χρώμα. Από μια άλλη πλευρά, η κάθε ανθρώπινη ύπαρξη, ανεξάρτητα από χρώμα, φυλή επάγγελμα ή ηλικία, γίνεται αντιληπτή ως μια ύπαρξη με αναφαίρετα δικαιώματα, τα οποία είναι συνυφασμένα με την ανθρώπινη κατάσταση.

Ένα πρώτο παράδειγμα οικουμενικότητας μπορεί να μας δώσει ο Χριστιανισμός, όπως και άλλες μεγάλες θρησκείες. Η ιδέα της αγάπης και της ισότητας απέναντι στο Θεό είναι αξίες που απλώθηκαν σε όλες τις περιοχές που διείσδυσε ο Χριστιανισμός και έδωσαν πραγματικό νόημα στην έννοια της οικουμενικότητας. Η εξάπλωση των αρχών της γαλλικής επανάστασης συνιστά ένα δεύτερο παράδειγμα. Οι αρχές της

γαλλικής επανάστασης είχαν μια παγκόσμια διάχυση. Η ισότητα μεταξύ των ανθρώπων, ανεξαρτήτως φύλου, χρώματος και φυλής, η διακήρυξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το δικαίωμα όλων των ανθρώπων να γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση θεωρούνται ως αναφαίρετα ανθρώπινα δικαιώματα που γίνονται όλο και ευρύτερα αποδεκτά ως αξίες.^{3α}

---

^{3α} Κοινωνιολογία Γ' Λυκείου. Πολιτισμός και Πολιτισμικές Πρακτικές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

2.1 Πολιτιστική Πολιτική

Η πολιτιστική πολιτική είναι ένα σύστημα σκοπών, μέσων και φορέων, που συνδυάζονται σ' ένα πρόγραμμα για να επιτύχουν τη γνώμη, ενίσχυση και διάδοση του πολιτιστικού φαινομένου μιας κοινότητας για μια δεδομένη χρονική περίοδο.

Οι κύριοι σκοποί της πολιτιστικής πολιτικής που αφορούν τη συντήρηση, προώθηση και διάδοση των πολιτιστικών αγαθών είναι οι εξής:

- α) Η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και της πολιτιστικής ταυτότητας
- β) Η ενίσχυση της καλλιτεχνικής και πνευματικής δημιουργίας.
- γ) Η συμμετοχή του λαού στην απόλαυση, αλλά και στη δημιουργία των πολιτιστικών αγαθών.
- δ) Η προώθηση της πολιτιστικής επικοινωνίας με ξένες χώρες, όπως και η βελτίωση της «πολιτιστικής εικόνας» στο εξωτερικό.

Οι σκοποί αυτοί θα πρέπει να συνδέονται από τις ανάλογες ενέργειες της πολιτείας για δημιουργία των μηχανισμών που θα βοηθήσουν στην πολιτιστική αναβάθμιση των πολιτών ώστε να μπορούν να συμμετέχουν στην όλη πολιτιστική δραστηριότητα της χώρας τους, αλλά και να καθίστανται κοινωνοί της παγκόσμιας πολιτιστικής δημιουργίας.⁴

Τα τελευταία χρόνια η πολιτιστική πολιτική αποκτά όλο και μεγαλύτερη σημασία και σπουδαιότητα ως συστατικό των στρατηγικών

---

⁴. Περιφερειακή Πολιτιστική Πολιτική (Σημειώσεις της Χαρίκλειας Σκιάς – Πανοπούλου Σελ 6)

που εφαρμόζονται για την οικονομική ανάπτυξη και αναζωογόνηση των πόλεων στην Ευρώπη. Η πολιτιστική αναγέννηση των πόλεων που δεν είναι πρωτεύουσες. Ενθαρρύνθηκε από τις εθνικές πολιτικές για την αποκέντρωση των εξουσιών από την κεντρική διοίκηση προς την περιφερειακή και τοπική αυτοδιοίκηση. Ωστόσο πολλοί υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων για τις πόλεις συνειδητοποίησαν ότι η ανάπτυξη πολιτιστικών πολιτικών αποτελεί πολύτιμο εργαλείο για την ποικιλομορφία της τοπικής οικονομικής βάσης και την επίτευξη μεγαλύτερης κοινωνικής συνοχής.

Έδωσαν μεγαλύτερη σημασία στους αναπτυσσόμενους οικονομικούς τομείς όπως η αναψυχή, ο τουρισμός, τα μέσα επικοινωνίας και άλλες πολιτιστικές βιομηχανίες, σε μια προσπάθεια να αντισταθμίσουν την απώλεια θέσεων εργασίας σε παραδοσιακούς βιομηχανικούς τομείς. Θεώρησαν πως μια δραστηριότητα πολιτιστικής ζωής αποτελεί βασικό συστατικό για το μάρκετινγκ των πόλεων. Επίσης προωθήθηκε η συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες ως τρόπος ένταξης στην τοπική κοινωνία νέων, νέων κατοίκων και κοινωνικών ομάδων που εκτοπίστηκαν εξαιτίας της οικονομικής αναδιάρθρωσης.⁵

2.2 Πολιτιστική πολιτική στην Ευρώπη

Το σημαντικότερο πρόβλημα των θεσμών της Ευρωπαϊκής ένωσης σήμερα αφορά τη δημοκρατική νομιμοποίησή τους στη συνείδηση των Ευρωπαίων. Πραγματικά, οι πολίτες της Ευρώπης συχνά βλέπουν τα όργανα της ευρωπαϊκής ένωσης ως γραφειοκρατικούς απρόσωπους μηχανισμούς και τις πολιτικές της ως ξένες με τα συμφέροντα και τους οραματισμούς τους. Η δημοκρατική νομιμοποίηση των θεσμών της

---

⁵ Φράνκο Μπιακίνι, Μάικλ Πάρκινσον «Πολιτιστική Πολιτική και Αναζωογόνηση των πόλεων. Η εμπειρία της Δυτικής Ευρώπης». (Εκδόσεις ΕΕΤΑΑ)

Ευρώπης στα μάτια των λαών της έχει αναγκαία συνθήκη τη δημιουργία μιας ευρωπαϊκής πολιτικής κοινωνίας (όπως θα έλεγε ο Αριστοτέλης): ενός ευρωπαϊκού δήμου, στον οποίο οι λαοί της Ευρώπης θα μετέχουν, όχι ως Έλληνες, Γάλλοι ή Δανοί, αλλά ως Ευρωπαίοι, με κοινή ευρωπαϊκή συνείδηση.

Για να επιτύχει η διαδικασία της ενσωμάτωσης, οι οικονομικές και θεσμικές πλευρές που σχετίζονται με την ευρωπαϊκή διεύρυνση πρέπει να υποστηριχθούν από πολιτιστική δράση. Η δράση αυτή θα κτίσει επάνω σε κοινές ιστορικές, θρησκευτικές, πολιτιστικές και πνευματικές παραδόσεις και:

- α) Θα αναπτύξει τον διάλογο μεταξύ των πολιτισμών της Ευρώπης, αναδεικνύοντας την πολυμορφία που υπάρχει την ευρωπαϊκή ήπειρο.
- β) Θα αναδείξει τις κοινές αξίες μας.
- γ) Είναι προϋπόθεση για την ανάπτυξη ενός γόνιμου διαλόγου ανάμεσα στην Ευρώπη και στον υπόλοιπο κόσμο.

Οι πολιτικές, οικονομικές και πολιτιστικές αλλαγές που έχουν συνταράξει την ευρωπαϊκή ήπειρο, δημιουργούν την αδήριτη ανάγκη ενός επαναπροσδιορισμού της έννοιας της Ευρώπης. Μιας Ευρώπης στην οποία οι πολίτες όλων των κρατών – μελών θα αναγνωρίζουν τις διαφορές τους, αλλά θα μοιράζονται έναν ενιαίο πολιτικό πολιτισμό.⁶

Με τη συνθήκη του Μάαστριχτ η ευρωπαϊκή κοινότητα δημιουργεί ένα νέο πλαίσιο κοινοτικής δράσης στον πολιτιστικό τομέα.

Η κοινοτική πολιτιστική δράση θα πρέπει, αφενός, να συμβάλλει στην ανάπτυξη των εθνικών και περιφερειακών πολιτιστικών χαρακτηριστικών και αφετέρου, να αποσκοπεί στην ενίσχυση του αισθήματος ότι, παρά τις διαφορές τους, οι Ευρωπαίοι μοιράζονται μια κοινή πολιτιστική κληρονομιά και κοινές αξίες.

---

⁶ «Για μια Ευρώπη των πολιτών» Γεωργίου Α. Παπανδρέου, 1 Νοεμβρίου 1998, Εφημερίδα Το Βήμα.

Ο χωρίς σύνορα χώρος θα πρέπει να αποτελέσει πρόσφορο έδαφος για πνευματικές ανταλλαγές και πολιτιστική και καλλιτεχνική δημιουργία, προς όφελος των ευρωπαϊών πολιτών, οι οποίοι ζητούν ολοένα και μεγαλύτερη πρόσβαση στον πολιτιστικό τομέα.

Για το λόγο αυτό οι στόχοι της πολιτιστικής δράσης της Κοινότητας πρέπει να είναι:

1. Διαφύλαξη της μνήμης των λαών της Ευρώπης. Η Κοινότητα πρέπει να συμβάλλει στη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς σε όλες τις μορφές της, καθώς και στην ευρύτερη διάδοσή της.
2. Δημιουργία ενός κατάλληλου περιβάλλοντος, το οποίο να ευνοεί την ανάπτυξη του πολιτισμού στην Ευρώπη, με το να λαμβάνει υπόψη τις πολιτιστικές πλευρές των άλλων κοινοτικών πολιτικών και μέσω της στήριξης της καλλιτεχνικής και λογοτεχνικής δημιουργίας, καθώς και των μη εμπορικών ανταλλαγών και δικτύων.
3. Μεγαλύτερη προβολή του πολιτισμού της Ευρώπης στον κόσμο με την ενθάρρυνση της συνεργασίας με τρίτες χώρες.

Η συνθήκη του Μάαστριχτ ενεργοποίησε σημαντικές ελπίδες ώστε η ευρωπαϊκή κοινότητα να αποκτήσει την ολοκληρωμένη μορφή της ενωμένης Ευρώπης. Ενεργοποίησε όμως και κάποιους φόβους σχετικά με τη διαφύλαξη της εθνικής πολιτιστικής κληρονομιάς συστατικό στοιχείο της εθνικής πολιτιστικής ταυτότητας.

Η κοινοτική πολιτιστική πολιτική καθορίζεται από την αρχή της επικουρικότητας, την αρχή της εταιρικής σχέσης καθώς και η συνεργασία με διεθνείς πολιτιστικούς οργανισμούς (Σύμβολο Ευρώπης, Unesco) και ειδικευμένες μη κυβερνητικές οργανώσεις, που αναπτύσσουν πολιτιστική συνεργασία σε διεθνές επίπεδο.

2.2.1 Βασικές προτεραιότητες της κοινοτικής πολιτιστικής πολιτικής

Βασικές προτεραιότητες της κοινοτικής πολιτιστικής πολιτικής είναι:

- Η ενίσχυση του διαλόγου με τις εθνικές περιφερειακές και τοπικές αρχές.
- Η στήριξη των διεθνικών πολιτιστικών δικτύων
- Η βελτίωση της πληροφόρησης για την καλύτερη αξιοποίηση των πολιτιστικών πόρων και η προώθηση της ανταλλαγής πληροφοριών.
- Η ενσωμάτωση κατά τρόπο συστηματικό, της πολιτιστικής διάστασης στις κοινοτικές πολιτικές και τα προγράμματα.
- Η διαφύλαξη και η διάδοση της πολιτιστικής κληρονομιάς (επέκταση της κοινοτικής ενίσχυσης και στην κινητή πολιτιστική κληρονομιά).
- Η ενθάρρυνση της καλλιτεχνικής δημιουργίας και η προώθηση των πολιτιστικών ανταλλαγών.

Ως προς τις κοινοτικές χρηματοδοτήσεις, αρχίζει να σημειώνεται μια αυξητική τάση στο ποσοστό χρηματοδότησης που μέχρι τώρα περιοριζόνταν στα περισσότερα ειδικά πολιτιστικά προγράμματα στο 25%, με αποτέλεσμα να αξιοποιείται για την εξεύρεση πόρων σε μεγάλο βαθμό το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Ταμείο. Παράλληλα αναπτύσσεται σοβαρός προβληματισμός για τη δημιουργία ειδικού Κοινοτικού Ταμείου για τα Πολιτιστικά.

Οι φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μπορούν σήμερα να παίζουν σημαντικό ρόλο στον τομέα της πολιτιστικής ανάπτυξης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, κυρίως μέσα από τη συμμετοχή τους, στην επιτροπή των περιφερειακών και σε Ευρωπαϊκά δίκτυα πόλεων.

Η συμμετοχή τους αυτή προβλέπεται ότι:

- α. Θα υποστηρίξει μια περιφερειακή πολιτιστική πολιτική.

β. Θα καλύψει ανάγκες ανταλλαγής πληροφοριών και εμπειριών μεταξύ των φορέων της Γ.Α. των κρατών – μελών και ανάγκες πολιτιστικών συνεργασιών.

γ. Θα αμβλύνει την τάση πόλωσης κέντρου – περιφέρειας, που υπάρχει στην Ευρώπη και έχει τις επιπτώσεις της και στον πολιτιστικό τομέα.

Η Μόνιμη Διάσκεψη των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών έχει καταρτίσει τον «Ευρωπαϊκό Χάρτη Τοπικής Αυτοδιοίκησης» διαμέσου του οποίου επιδιώκεται η ολοκληρωμένη τοπική ανάπτυξη με επίκεντρο και ταυτόχρονα κινητήριο δύναμη την ενεργή τοπική κοινωνία την πολιτών.

Η Ευρωπαϊκή Διακήρυξη και ο Χάρτης για τα δικαιώματα στην πόλη προβλέπει και δικαιώματα στον τομέα του πολιτισμού, τα οποία εστιάζονται σε δυο κεντρικές ιδέες:⁷

- τη σχέση πόλης και πολιτισμού
- την αρχή της πολιτισμικής ολοκλήρωσης .

Προς αυτή την κατεύθυνση ο χάρτης προωθεί την ανάπτυξη πολιτιστικών ανταλλαγών, τη στήριξη καινοτομιών, τον πολιτιστικό τουρισμό και την άρθρωση ενός δικτύου πλουραλιστικής πολιτιστικής έκφρασης, εισάγοντας έτσι και μια άλλη διάσταση της τοπικής δημοκρατίας: την πολιτισμική δημοκρατία.

Η σημαντικότερη δραστηριότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον πολιτισμό αναπτύσσεται μέσα από τα εκάστοτε Πολιτιστικά Προγράμματα που έχουν σαν στόχο:

- την ενθάρρυνση της πολιτιστικής ανάπτυξης και της συνεργασίας μεταξύ των κρατών – μελών με την στήριξη και συμπλήρωση της δράσης τους στον πολιτιστικό τομέα.

---

⁷ Παπαγιάννη Π, Κατσούλη Δ, Οι χάρτες και η Ευρώπη της Αυτοδιοίκησης.

- Την διάδοση της κοινής κληρονομιάς μέσω δράσεων ενθάρρυνσης σε συγκεκριμένους πολιτιστικούς τομείς.

Τα προγράμματα αυτά είναι: Leader II: αγροτική ανάπτυξη, Urban: αναζωογόνηση συνοικιών που βρίσκονται σε κρίση σε μεσαίες ή μεγάλες πόλεις, Architectural Heritage: διατήρηση Ευρωπαϊκής αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, Euroforum: κατάρτιση και ανταλλαγή πολιτιστικών στελεχών των Δήμων, Kaleidoscope 2000: δράσεις που αφορούν πολιτιστικές εκδηλώσεις – ενθάρρυνση της καλλιτεχνικής και πολιτιστικής δημιουργίας, Medrol: μεταφράσεις σύγχρονων λογοτεχνικών κειμένων και⁸ ένα πρόγραμμα δράσης από την Ευρωπαϊκή Ένωση με τίτλο «πολιτισμός 2000» θα καλύψει την περίοδο έως το 2004 και έχει στόχο την αξιοποίηση ενός κοινού για τους ευρωπαίους πολιτιστικού χώρου, εννοώντας την συνεργασία ανάμεσα στους πολιτιστικούς φορείς των κρατών – μελών.⁹

Η υλοποίηση του προγράμματος θα υλοποιηθεί με τις ακόλουθες ενέργειες:

1. ενέργειες που εντάσσονται σε πολυετείς συμφωνίες πολιτιστικής συνεργασίας (πχ συμπαραγωγές έργων, πολιτιστικές εκδηλώσεις, εκπόνηση ολοκληρωμένων – διακλαδικών σχεδίων κα),
2. σημαντικές ενέργειες ευρωπαϊκής, ή και διεθνούς εμβέλειας (θεσμός της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας, πολιτιστικού φεστιβάλ, θέσπιση ημερίδων, αξιοποίηση γεγονότος – μνημείου –πολιτιστικού χώρου, αναγνώριση καλλιτεχνών, πολιτιστικός διάλογος) και,
3. ειδικές, καινοτόμες ή και πειραματικές ενέργειες της Κοινότητας, ή και τις τρίτες χώρες.

Η σύγχρονη ευρωπαϊκή πόλη αντιμετωπίζει έντονα προβληματικές καταστάσεις που δημιουργεί η υποχώρηση βασικών κοινωνικών αξιών

⁸ Χαρίκλεια Σκιά Πανοπούλου «Περιφερειακή Πολιτιστική Πολιτική» σημειώσεις ΤΕΙ Καλαμάτας 1996

⁹ Οικονομικός Ταχυδρόμος «Πολιτισμός 2000» 10 Σεπτεμβρίου 1998.

και η ισχυροποίηση νέων. Στην κατάσταση κρίσης που παρουσιάζει το σύνολο του ευρωπαϊκού αστικού χώρου δημιουργείται η αναγκαιότητα για συμφιλίωση της πόλης με τον πολιτισμό και την ανάγκη ταυτόχρονης προβολής και προστασίας, τόσο της ιστορικής κληρονομιάς, όσο και της αναζήτησης μιας «νέας αισθητικής» για το αστικό περιβάλλον. Μιας αισθητικής που θα υπερβαίνει την εμπορικότητα του ανταγωνισμού. Εν ολίγοις, μιλάμε για ένα μελλοντικό ρόλο και χαρακτήρα πόλης όπου η αστική της ανάπτυξη θα είναι το αποτέλεσμα του συνδυασμού της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτιστικής της δύναμης.

2.3 Κρατική Πολιτιστική Πολιτική

2.3.1 Ο ρόλος του κράτους

Η σωστή κρατική παρέμβαση στην κουλτούρα σε χώρα δημοκρατική, είναι αναντικατάστατη, αποφασιστική, επικουρική, όμως, προπάντων υποδειγματική και, τέλος φιλελεύθερη.

α. Αναντικατάστατη.

Αν η κουλτούρα είναι αγαθό που μια δημοκρατική πολιτεία οφείλει πλέον να προτείνει σε όλους είναι προφανές πως η αντίστοιχη πολιτική πρέπει να εμπνέεται πέρα για πέρα από την αρχή της ισότητας. Το πνεύμα αυτής της θεμελιακής δημοκρατικής αρχής πρέπει να διατρέχει όλους τους άξονες δράσης. Πρέπει να δημιουργηθούν συγκεκριμένες συνθήκες, που θα εκπληρώσουν την υπόσχεση της δημοκρατικής πρόσβασης στην κουλτούρα ανεξάρτητα από το επίπεδο εκπαίδευσης και πλούτου ή την κοινωνική θέση. Η κρατική παρέμβαση

στη κουλτούρα είναι αναντικατάστατη, γιατί απορρέει από τις αρχές της δημοκρατικής πολιτείας.

β. Αποφασιστική.

Η κρατική παρέμβαση στην κουλτούρα οφείλει να είναι αποφασιστική για τρεις κυρίως λόγους. Πρώτον, η προαγωγή της κουλτούρας δεν γίνεται με εφήμερες και ευκαιριακές εκδηλώσεις. Σε όλη την έκταση της χώρας χρειαζόμαστε θέατρα, αίθουσες συναυλιών, προβολών και διαλέξεων, βιβλιοθήκες, μουσεία, πινακοθήκες, σχολές καλλιτεχνικής εκπαίδευσης. Για να γίνουν όλα αυτά χρειάζεται πρόγραμμα και επενδύσεις όπου ο ρόλος του Κράτους θα είναι αποφασιστικός. Δεύτερον, αποφασιστικός και όχι αποκλειστικός, γιατί μια κατάλληλη κρατική πολιτική μπορεί να προκαλέσει πρωτοβουλίες ανεξάρτητων οργανισμών δημοσίου χαρακτήρα ή πρωτοβουλίες ιδιωτικές, όπου ο συντονιστικός ρόλος του κράτους μπορεί να αποδειχθεί καταλυτικός, αφού άλλωστε δεν περιορίζεται μόνο στο πεδίο κατασκευής μεγάλων οικοδομικών έργων. Και τρίτον, η κουλτούρα ήταν ανέκαθεν και εξακολουθεί να είναι μηχανή κατακτητική και πηγή ακτινοβολίας, διόλου αδιάφορη για την εξωτερική πολιτική και την οικονομική εξάπλωση μιας χώρας. Ο ρόλος του κράτους, στη διεθνή διάσταση του θέματος, είναι αποφασιστικός.

γ. Επικουρική.

Η κουλτούρα είναι υπόθεση της κοινωνίας και το κράτος αναγκάζεται να παρέμβει γιατί η ίδια η κοινωνία αδυνατεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των νέων καιρών, και επιπλέον οφείλει να ενεργήσει με τρόπο που θα διευκολύνει την ίδια την κοινωνία των πολιτών να παίζει πάλι σιγά-σιγά, το κεντρικό της ρόλο για να ξανάρθουν όσο περισσότερο γίνεται τα πράγματα στη σωστή τους θέση.

Αυτό σημαίνει πως το κράτος δεν πρέπει να παρεμβαίνει σε μια δραστηριότητα παρά τόσο και για όσο χρόνο κανείς άλλος φορέας δεν είναι δυνατόν να αναλάβει τις αντίστοιχες ευθύνες.

δ. Υποδειγματική.

Το κράτος δεν είναι ο οποιοσδήποτε «φορέας» ή ιδιώτης, που μπορεί να κινείται όπου του αρέσει, να κάνει ότι θέλει χωρίς συνέπειες για τους άλλους. Οι πράξεις του και η συμπεριφορά που έχουν, είτε το θέλει είτε όχι, θα το μμηθούν. Γιατί οι πράξεις της ηγεσίας είναι σημείο αναφοράς και μήτρα για τη στάση και τη συμπεριφορά των πολλών, και μάλιστα όσων καλούνται να δράσουν στον ίδιο τομέα με αυτήν. Η ευθύνη, λοιπόν του κράτους στον τομέα της κουλτούρας, όπου άλλοι καλούνται να παίζουν τον κύριο ρόλο, όσα το κράτος κάνει πρέπει να είναι υποδειγματικά.

ε. Φιλελεύθερη.

Η ουσία του φιλελεύθερου προσανατολισμού είναι η μετριοπάθεια και ο πλουραλισμός στη δημόσια ζωή και τις μεταξύ μας σχέσεις. Χρειάζεται μετριοπάθεια, γιατί η μέθεξη στα αγαθά της κουλτούρας προϋποθέτει κλίμα εμπιστοσύνης και θέρμης ψυχικής, που δεν υπάρχει όταν αναπτύσσονται οι διαμάχες ή η μισαλλοδοξία. Και χρειάζεται ο πλουραλισμός, γιατί η ανεμπόδιστη έκφραση και η δημιουργία που βρίσκονται βέβαια στο κέντρο της κουλτούρας, μόνο στο καλόγνωμο κλίμα της αμοιβαίας ανοχής, και περισσότερο της αποδοχής και της ελευθερίας, είναι μπορετό να ανθίσουν.¹⁰

2.3.2 Υπουργείο Πολιτισμού

Κεντρικός φορέας άσκησης πολιτιστικής πολιτικής στην Ελλάδα είναι το Υπουργείο Πολιτισμού και Επιστημών το οποίο ιδρύθηκε το

---

¹⁰ Δημ. Σ. Αθανασόπουλος. Για μια Πολιτική της Κουλτούρας. Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης. Αθήνα 1990

1971. Η σύστασή του εκφράζει την οριστική παρέμβαση της κεντρικής εξουσίας στον πολιτιστικό φορέα. Το 1982 καταργήθηκαν οι Γενικές Διευθύνσεις, α) Πολιτιστικών Υποθέσεων και β) Αρχαιοτήτων και Αναστηλώσεων, και το 1985 έγινε μετονομασία του Υπουργείου σε Υπουργείο Πολιτισμού και εμπλουτίστηκε με τέσσερις αυτοτελείς Γενικές Γραμματείες: Απόδημου Ελληνισμού, Νέας Γενιάς Λαϊκής Επιμόρφωσης και Αθλητισμού, ενώ η εποπτεία των Ιστορικών Αρχείων και Βιβλιοθηκών μεταφέρθηκε στο Υπουργείο Παιδείας.

Η πολιτεία μέσω του Υπουργείου Πολιτισμού περιλαμβάνει στους ακόλουθους τομείς:

1. Γράμματα. (Εθνικό Κέντρο Βιβλίου). (1995)
2. Θέατρο (ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.). Το '93 ιδρύθηκαν με επιχορήγηση και καλλιτεχνική εποπτεία υπό το Υπουργείο Πολιτισμού τα Δημοτικά Περιφερειακά Θέατρα. Το Υπουργείο επίσης χρηματοδοτεί το Εθνικό Θέατρο (1930), τη Λυρική Σκηνή (1970) το Κρατικό Θέατρο Βόρειας Ελλάδας (1970) αλλά και ιδιωτικούς πρωτοποριακούς Θιάσους.
3. Χορός. Το 1996 ο τομέας αυτός ενισχύθηκε με 700εκ. ενώ το ποσό μπορεί να φθάσει το ένα δις εφόσον συσταθεί το Εθνικό Μπαλέτο χορού.
4. Κινηματογράφος. Το κράτος παρεμβαίνει ενισχυτικά για την ανάπτυξη του ελληνικού κινηματογράφου π.χ. οργανώνει τα κινηματογραφικά Φεστιβάλ της Θεσσαλονίκης και της Δράμας, επιδοτεί τις κινηματογραφικές λέσχες κ.α.
5. Εικαστικές και Καλές Τέχνες. (ζωγραφική, γλυπτική, χαρακτική, διακοσμητική φωτογραφία).
6. Μουσική. Το υπουργείο ενισχύει κάποιες ορχήστρες κάποια ωδεία και συλλόγους που ασχολούνται με την ποιοτική μουσική.

7. Λαϊκός Πολιτισμός. Η διεύθυνση Λαϊκού Πολιτισμού ιδρύθηκε στο Υπουργείο Πολιτισμού το 1977. Για την διατήρηση των παραδοσιακών πολιτιστικών μορφών.
8. Αρχαιότητες. Η Αρχαιολογική Υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού με τις Κεντρικές Διευθύνσεις της και τις περιφερειακές Υπηρεσίες της έχει αναλάβει το έργο των ανασκαφών, της συντήρησης, της μελέτης και της αγιοποίησης του αρχαιολογικού πλούτου της χώρας.¹¹

Εξωτερική Πολιτιστική Πολιτική

Το Υπουργείο Πολιτισμού, με την ίδρυση «Ευρωπαϊκής Εταιρίας Νεοελληνικών Σπουδών», με έδρα της Αθήνα, άρχισε να χαράσσει μια συστηματική και συγκροτημένη εξωτερική πολιτιστική πολιτική όσον αφορά τις έδρες Νεοελληνικών Σπουδών στο εξωτερικό. Η ίδρυση της εταιρείας θα επιχειρήσει να συστηματοποιήσει και θεσμοθετήσει την επικοινωνία ανάμεσα στους νεοελληνιστές και να εξελιχθεί σ' ένα δυναμικό και ευέλικτο όργανο με διεθνή πείρα, αντίστοιχο του Modern Greek Studies Association της Αμερικής.

Το κράτος στους τομείς του Υπουργείου Πολιτισμού και η Αυτοδιοίκηση μπορούν να συναντώνται δημιουργικά σε τρεις κύριες κατευθύνσεις, στους υπάρχοντες θεσμούς, όπως Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο (ΔΗΠΕΘΕ) α) στις πολιτιστικές εκδηλώσεις από ευρύτερη και στενότερη έννοια, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι ανταλλαγές με ΟΤΑ του εξωτερικού β) και στην ανάδειξη και συντήρηση μνημείων ειδικά του νεότερου πολιτισμού μας («παραδοσιακά», «διατηρητέες») γ) και στις τρεις περιπτώσεις πρέπει να τηρούνται τα κριτήρια ποιότητας και της κατεύθυνσης των κονδυλίων και μακροπρόθεσμους στόχους, ενώ στην Τρίτη περίπτωση η κεντρική κρατική επίβλεψη και ο σχεδιασμός

---

¹¹ Περιφερειακή Πολιτιστική Πολιτική. Χαρίκλειας Σκια – Πανοπούλου

είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την αποφυγή βλαπτικών και αμελέτητων επεμβάσεων.

Οι προϋποθέσεις για άσκηση αποτελεσματικής κρατικής παρέμβασης στα πολιτιστικά διαμορφώθηκαν με τα πενταετή κυβερνητικά προγράμματα. Οι νέες απόψεις, που είχαν αρχίσει να επικρατούν στο διεθνή χώρο ως προς τον ρόλο της πολιτιστικής λειτουργίας στη γενικότερη αναπτυξιακή διαδικασία, κατανοήθηκαν ως ένα βαθμό και από τους αρμόδιους στην Ελλάδα. Έτσι επιχειρήθηκε στενότερη και συστηματικότερη σύνδεση του πολιτιστικού τομέα με τη γενικότερη κυβερνητική πολιτική. Αποφασίστηκε δηλαδή η κατάρτιση προγράμματος Πολιτιστικής Ανάπτυξης και η ενσωμάτωσή του στο Πενταετές Πρόγραμμα Οικονομικής και Κοινωνικής Ανάπτυξης των ετών 1978 – 1982.

Το επόμενο Πενταετές για τα έτη 1983 – 1987 προχώρησε περισσότερο και περιέλαβε ιδιαίτερο τμήμα για την Πολιτιστική Ανάπτυξη. Τα προγράμματα αυτά παρουσιάζουν βέβαια σοβαρές ελλείψεις αφού συντάχθηκαν χωρίς την αναγκαία υποδομή (ειδικές μελέτες, αναλύσεις κλπ) και χωρίς να έχουν διερευνηθεί καίρια προβλήματα, όπως π.χ. η δομή και η εσωτερική συσχέτιση των τμημάτων της πολιτιστικής δημιουργίας.

Πρέπει όμως να αναγνωριστεί ότι αποτελούν σημαντική εξέλιξη γιατί για πρώτη φορά καταβλήθηκε προσπάθεια να σχεδιαστεί πολιτική για ολόκληρο τον πολιτικό χώρο, Επιπλέον, επιχειρήθηκε, έστω και πολύ ατελώς, συντονισμός και συσχέτιση ανάμεσα στις διαδικασίες οικονομικής και πολιτιστικής ανάπτυξης.

2.3.3 Κρατικές Επιχορηγήσεις

Με τα προγράμματα αυτά διαγράφηκαν οι κατευθυντήριες γραμμές της πορείας που ακολουθήθηκε στο πολιτιστικό χώρο. Αυτό το οποίο αξίζει να σημειώσουμε, είναι το χαμηλό ποσοστό των δαπανών, που θα διατίθενται από τον κρατικό προϋπολογισμό σε ότι αφορά τον πολιτισμό, γεγονός που αποδεικνύει ότι στη χώρα μας υπάρχει ακόμα η αντίληψη ότι οι δαπάνες σε ότι αφορά το πολιτισμό είναι αντιπαραγωγικές.

Συγκεκριμένα, σημαντικά μειωμένα είναι τα κονδύλια που εγγράφονται για το οικονομικό έτος 1999 υπέρ του πολιτισμού, τόσο από τον τακτικό προϋπολογισμό όσο και από τις δημόσιες επενδύσεις. Σε ότι αφορά στον τακτικό προϋπολογισμό το ποσό που αναλογεί στο Υπουργείο Πολιτισμού (Κεντρική Υπηρεσία, χωρίς δηλαδή το σκέλος της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού) δεν αντισταθμίζει ούτε καν το μειωμένο, έστω, πληθωρισμό. Ο πολιτισμός ως μέγεθος εμφανίζεται συρρικνούμενο και συγκεντρώνει το 0.27% του εθνικού συνόλου (έναντι 0.29% το 1998)¹². Το αναπτυξιακό πρόγραμμα του Υπουργείου Πολιτισμού στηρίζεται παραδοσιακά κατά ένα μεγάλο ποσοστό στον προϋπολογισμό των Δημοσίων Επενδύσεων, που για το 1994 το ποσοστό που αναλογεί αγγίζει 4δισ ενώ είχε ζητηθεί το ποσό των 25δισ.

Οι μεγάλοι πολιτιστικοί οργανισμοί εμφανίζουν σχετική αναλογία με τα περσινά κονδύλια, γεγονός που κλείνει τον αναπτυξιακό ορίζοντα κρατικοδίαιτων θεάτρων και μουσείων (αφού οι επιχορηγήσεις μόλις και καλύπτουν τα ανελαστικά έξοδα).

---

¹² Εφημερίδα «Καθημερινή». 12 Νοεμβρίου 1998

Πολιτιστικοί Οργανισμοί	Κρατικά Κονδύλια – Επιχορηγήσεις	
	1998	1999
Εθνικό Θέατρο	996.417.000 εκ.	1δισ 10εκατ.
Λυρική Σκηνή	1δισ 196εκατ.	1 δισ 225εκατ.
ΚΘΒΕ	900εκατ.	920εκατ.
Μέγαρο Μουσικής Αθηνών	2δισ 450εκατ.	1δισ 950εκατ.
Ωδείο Αθήνας	295εκατ.	290εκατ.
ΔΗΠΕΘΕ	220εκατ.	240εκατ.
Εθνική Πινακοθήκη	168εκατ.	160εκατ.
Μουσείο Μπενάκη	118εκατ.	110εκατ.
Ιστορική και Εθνολογική Εταιρία	190εκατ.	195εκατ.
Κρατική Σχολή Ορχηστρικής Τέχνης	170εκατ.	170εκατ.
Πνευματικό Κέντρο Δελφών	185εκατ.	180εκατ.
ΚΟΑ	160εκατ.	160εκατ.
ΚΟΘ	160εκατ.	160εκατ.
Ιδρύματα Εξωτερικού (νεοελληνικές σπουδές)	62εκατ.	65εκατ.
Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου	2.4δισ	2.4δισ
Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού	500εκατ.	500εκατ.

Καινοτομία του προϋπολογισμού είναι η προικοδότηση τριών νέων πολιτιστικών φορέων:

Νέοι Πολιτιστικοί Φορείς	
Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης (Αθήνα)	250εκατ.
Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης (Θεσσαλονίκη)	250εκατ.
Όπερα Δωματίου Θεσσαλονίκης	170εκατ.

Από τους διεγραμμένους πολιτιστικούς φορείς το οποίο ακολούθησε φθίνουσα πορεία:

Διεγραμμένοι Φορείς	1997	1998	1999
Ωδείο Θεσσαλονίκης	140εκ.	43,5εκ.	0εκ.
Μουσείο Τεριάντ (Μυτιλήνη)	28εκ.	9εκ.	0εκ.

Πρέπει να παρατηρηθεί, ότι οι δαπάνες που διαχειρίζεται το Υπουργείο Πολιτισμού αντιπροσωπεύουν ένα μέρος των δαπανών του δημοσίου για τον πολιτισμό. Ο ακριβής υπολογισμός όμως των συνολικών δαπανών παρουσιάζει πολλές δυσκολίες. Οι άλλοι κρατικοί, ημικρατικοί και ιδιωτικοί επιχορηγούμενοι φορείς, που διαθέτουν πρόσθετα ποσά για την προώθηση ορισμένων πολιτιστικών θεμάτων είναι κυρίως το Υπουργείο Παιδείας, ο ΕΟΤ, οι Τράπεζες κ.α. Ας σημειωθεί σχετικά ότι δεν υπάρχει ουσιαστικά κανενός είδους συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού και επομένως δεν μπορεί να γίνει συντονισμός των ενεργειών τους για την αποφυγή επικαλύψεων, πολλαπλών επιχορηγήσεων κλπ.¹³

Ο πολιτισμός δεν είναι σε καμία χώρα – κυρίως δεν είναι στην Ελλάδα- ένα απλό κεφάλαιο της κυβερνητικής πολιτικής, ούτε μια απλή γραμμή του προϋπολογισμού. Είναι το συγκριτικό πλεονέκτημα, είναι το στοιχείο της εθνικής αυτοσυνειδησίας, είναι το στοιχείο της ιδιοσυστασίας και ο αγωγός με τον οποίο εισέρχεται η χώρα στο διεθνή ανταγωνισμό.

Ο προϋπολογισμός του Υπουργείου Πολιτισμού είναι βεβαίως πολύ μικρός. Δεν είναι όμως μικρότερος απ' ότι είναι ο ευρωπαϊκός μέσος όρος. Παρόμοιο πρόβλημα χρηματοδότησης έχουν όλα τα υπουργεία πολιτισμού σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τέλος, οι πολιτιστικοί δημιουργοί σε όλους τους χώρους αξιώνουν την κρατική παρέμβαση, βλέποντας στο κράτος το μηχανισμό εκείνο που μπορεί να εγγυηθεί την αισθητική πολυφωνία και την ποιότητα. Διότι η λειτουργία της αγοράς δεν διασφαλίζει ούτε την πολυφωνία ούτε την αισθητική ποιότητα.¹⁴

¹³ Κονσόλα Ν. Ντόρα – «Πολιτιστική δραστηριότητα και Κρατική Πολιτική στην Ελλάδα», {Η περιφερειακή διάσταση} Αθήνα 1990.

¹⁴ Περιοδικό «Οικονομικός Ταχυδρόμος» 17 Απριλίου 1997. Πολιτισμός σημαίνει ανάπτυξη και εξωτερική πολιτική. Γιάννης Βενιζέλος

2.4 Πολιτιστική αποκέντρωση και ανάπτυξη

Τα τελευταία χρόνια ο θεσμός της διοικητικής αποκέντρωσης έχει καταστεί όχι μόνο δημοφιλές αντικείμενο έρευνας αλλά και μέσο ενίσχυσης της δημοκρατικής νομιμοποίησης και της αποδοτικότητας του διοικητικού κράτους. Όπως επισημαίνει στο βιβλίο του ο Ν. Κονσολάς η πρόοδος που συντελέστηκε στην οικονομία της χώρας και η κοινωνική της ανάπτυξης συνοδευτικού από έντονες διαπεριφερειακές και ενδοπεριφερειακές ανισότητες στην χωροταξική κατανομή του πληθυσμού, στη κατανομή και στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική υποδομή και γενικότερα στην παροχή ευκαιριών. Οι ανισότητες αυτές είναι βασικά ανισότητες στις ευκαιρίες εξέλιξης δημιουργίας και προόδου σ' όλες τις εκδηλώσεις της ανθρώπινης δραστηριότητας (εκπαίδευση, ψυχαγωγία κ.λ.π.).

Η μονάδα χώρου άσκησης της περιφερειακής πολιτικής δηλ. η περιφέρεια θεωρείται σήμερα διεθνώς ότι αποτελεί το καταλληλότερο χωρικό μέγεθος για την εφαρμογή και της πολιτιστικής πολιτικής. Η ταύτιση αυτή επιτρέπει τον καλύτερο συντονισμό και την αλληλοσυμπλήρωση σκοπών και μέσων ανάπτυξης. Το μέγεθος της περιφέρειας μπορεί να αναδείξει της πολιτιστική ταυτότητα, αλλά παράλληλα μπορεί να αποτελέσει το ανοιχτό πεδίο υποδοχής των διεθνών τάσεων στους τομείς της πολιτιστικής δράσης. Ο συνδυασμός αυτός είναι ουσιαστικός για την πολιτιστική πρόοδο. Η περιφέρεια ακόμα διευκολύνει τις διοικητικές ρυθμίσεις και τη διαδικασία λήψης των αποφάσεων στην πολιτιστική πολιτική, με την αναγκαία αυτονομία που διαθέτει.

Στην Ελλάδα μόλις σχετικά πρόσφατα δημιουργήθηκε και άρχισε να λειτουργεί σε επίπεδο προγραμματισμού ο θεσμός του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας.

Η γενική τάση για αυξημένη εξουσία των περιφερειακών διοικητικών μονάδων και για ισόρροπη κατανομή των πόρων ανάμεσα στις περιφέρειες συμβαδίζει με το σύστημα της πολιτιστικής δημοκρατίας, όπου οι πολιτιστικές πρωτοβουλίες δεν εκπορεύονται από τις κεντρικές αρχές αλλά αποτελούν αποκεντρωμένες δραστηριότητες. Διαμορφώνονται δηλ. οι πρωτοβουλίες αυτές ανάμεσα στον πληθυσμό τοπικών κοινοτήτων που ζητά βοήθεια από τις Αρχές, στα διάφορα επίπεδα του πολιτικού συστήματος, για να εφαρμόσει τα πολιτιστικά του σχέδια.

Η διερεύνηση της πολιτιστικής δημοκρατίας και η στήριξη εφαρμογής των αρχών της σε όλες τις περιφέρειες της χώρας θα εδραιώσει την ανοδική τάση της πολιτιστικής ανάπτυξης και θα αξιοποιήσει το ανθρώπινο δυναμικό στο δημιουργικό πεδίο. Οι δυσκολίες πάντως για τη χώρα μας είναι μεγάλες σε κάθε περίπτωση εφαρμογής μέτρων της πολιτιστικής δημοκρατίας γιατί αναμφισβήτητα προσκρούουν στο συγκεντρωτισμό, το συντηρητισμό και την τάση ελιτισμού, που αναπτύσσεται στο κέντρο και αντανακλάται στην περιφέρεια.

Θέτοντας τέρμα στην προχειρότητα και τον ερασιτεχνικό στην παραγωγή πολιτιστικών δραστηριοτήτων στην περιφέρεια το θεσμικό πλαίσιο δημιουργίας του ΕΠΑΔΠ προϋποθέτει για την ενίσχυση οποιουδήποτε θεσμού την ύπαρξη υπεύθυνου και αρμόδιου οργάνου καλλιτεχνικής διεύθυνσης. Πρέπει να ενισχυθεί η πολιτιστική υποδομή

(Μας δίνεται μέσα στα πλαίσια αυτά η διάδοση της αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς).

Η ύπαρξη επαρκούς πολιτιστικής υποδομής και η προσφορά πολιτιστικών υπηρεσιών βελτιώνει την ποιότητα ζωής στην περιφέρεια και σε συνδυασμό με την ιδιαίτερη πολιτιστική της ταυτότητα δημιουργεί τη θετική της εικόνα με άμεση συνέπεια την αύξηση του βαθμού ελκυστικότητας και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της.

Χωρίς την ύπαρξη βιβλιοθηκών, μουσείων πνευματικών κέντρων κ.λ.π. δεν είναι δυνατή η ανάπτυξη της πολιτικής ζωής. Τα κριτήρια κατανομής και χωροθέτησης των έργων είναι σύνθετα και στηρίζονται σε δημοκρατικά οικονομικά και πολιτιστικά δεδομένα. Τα σχετικά επενδυτικά προγράμματα έχουν συγκεκριμένους στόχους όπως την αντιμετώπιση των πολιτιστικών αναγκών των κατοίκων τη συγκρότηση της νεολαίας την ενίσχυση της εικόνας της περιφέρειας ή της πόλης την προσέλευση επιχειρηματιών κ.λ.π. Η περιφερειακή πολιτιστική πολιτική αξιοποιεί τα νέα μέσα επικοινωνίας για τη διάδοση των πολιτιστικών αγαθών την προώθηση δημιουργικότητας την ενίσχυση της πολιτιστικής ταυτότητας.

Με την ύπαρξη επαρκούς πολιτιστικής υποδομής και η προσφορά πολιτιστικών υπηρεσιών βελτιώνει την ποιότητα ζωής στην περιφέρεια. Με το να υπάρχει αρμόδιο όργανο καλλιτεχνικής διεύθυνσης θα ενισχυθεί η λειτουργία, η πορεία του πολιτισμού θα κινείται σωστά, με δημοτικές ή νομαρχιακές πρωτοβουλίες. Ο ρόλος του πολιτισμού είναι να προβάλλει την πολιτιστική υποδομή, πολιτική ταυτότητα, προβολή λαογραφικής κληρονομιάς αρχιτεκτονικής, εικαστικής.

Τα περισσότερα πολιτιστικά πρότυπα στη χώρα μας επηρεάζονται και αλλοιώνονται συστηματικά από το πρότυπο της Πρωτεύουσας, το

οποίο προβάλλεται σε Εθνικό επίπεδο, με τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, ως το ιδεώδες Ελληνικό πολιτιστικό πρότυπο. Μοναδικός τρόπος διατήρησης των χαρακτηριστικών πολιτιστικής δραστηριότητας, η ενίσχυση της δημιουργικότητας και η τόνωση της πολιτιστικής ταυτότητας. Οι διαδικασίες αυτές όμως ελάχιστα ενεργοποιήθηκαν στην Ελλάδα ή στην καλύτερη περίπτωση ελάχιστα ενισχύθηκαν από το Υπουργείο Πολιτισμού. (ΥΠ.ΠΟ).

Η πολιτιστική δυναμική ενισχύεται από τα μέσα επικοινωνίας, που η τεχνολογική πρόοδος συνεχώς βελτιώνει και επεκτείνει σε νέες χρήσεις. Για κάθε περιφέρεια προκύπτει το πρόβλημα των αναγκαίων επενδύσεων στα μέσα αυτά, αλλά και της προετοιμασίας του πληθυσμού για την αποδοχή και τη χρήση τους. Η περιφερειακή πολιτιστική πολιτική αξιολογεί να νέα μέσα επικοινωνίας για τη διάδοση των πολιτιστικών αγαθών, την προώθηση της δημιουργικότητας, την ενίσχυση της πολιτιστικής ταυτότητας κ.λ.π. Η περιφερειακή βάση της επικοινωνίας για τη διάδοση πολιτιστικών αγαθών διευρύνθηκε τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας με την ίδρυση τοπικών ραδιοσταθμών, η ποιότητα του προγράμματος των οποίων όμως δημιουργεί σοβαρές αμφιβολίες για τη συμβολή τους στην πολιτιστική ανάπτυξη.

Σε κάθε σύγχρονο πρόγραμμα περιφερειακής ανάπτυξης η διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος και η ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς αποτελεί έναν από τους κύριους σκοπούς του. Και αυτό γιατί οι αρχαιολογικοί χώροι και τα ιστορικά μνημεία, όπως και το φυσικό περιβάλλον, συγκροτούν ένα σύστημα σημαντικών πλουτοπαραγωγικών πόρων, που πολλές φορές στις προβληματικές περιφέρειες αποκτούν ακόμη μεγαλύτερη οικονομική σπουδαιότητα. Το σύστημα αυτό αποτελεί και το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της πολιτιστικής

ταυτότητας και της πολιτιστικής και φυσικής γεωγραφίας της περιφέρειας.¹⁵

Δεν μπορούμε να μιλάμε για περιφερειακή ανάπτυξη αν πριν δεν έχουμε πετύχει περιφερειακή αποκέντρωση και δεν έχουμε λάβει υπόψη τις τοπικές κοινωνίες. Η πολιτική της τοπικής ανάπτυξης κινείται σε ένα πραγματικά πολύπλοκο πλαίσιο, αν ληφθεί υπόψη ότι οι τοπικές κυβερνήσεις αναλαμβάνουν αρμοδιότητες που μέχρι πρότινος τους ήταν άγνωστες, εκτός αυτού οι τοπικές αρχές υστερούν ως προς τους χρηματικούς πόρους που είναι απαραίτητοι για την άσκηση των αρμοδιοτήτων καθώς και από έλλειψη αρμόδιων οργάνων. Αυτό συμβαίνει διότι η έλλειψη εμπειρίας θέτει πολλούς περιορισμούς στην ικανοποιητική άσκηση των νέων λειτουργιών.

2.4.1. Οικονομική αυτονομία και αποκέντρωση.

Από την άλλη πλευρά η περιορισμένη οικονομική αυτονομία, είναι μια από τις μεγαλύτερες δυσκολίες των τοπικών κοινωνιών, η έλλειψη επαρκών δημοτικών πόρων καθιστούν ανίκανες πολλές τοπικές κυβερνήσεις να αναλάβουν αποτελεσματικά νέες αρμοδιότητες και λειτουργίες που αφορούν την προώθηση της διαρθρωτικής αλλαγής και την ανάπτυξη των τοπικών οικονομιών.

Η βασική αιτία είναι ότι η χρηματοδότηση της τοπικής αυτοδιοίκησης εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις μεταβιβάσεις πόρων της Κεντρικής Διοίκησης. Δεν είναι λίγες οι φορές που έχει τονισθεί η ανάγκη οι Ο.Τ.Α. να έχουν αποκλειστική διαχείριση των υποθέσεών τους, εφόσον γνωρίζουν καλύτερα από όλους τις ανάγκες τους. Δυστυχώς όμως, όπως αναφέρει και ο κ. Σ. Χρήσιμος στο άρθρο του, η κεντρική εξουσία διαιώνίζει τη σχέση εξάρτησης και χειραγώγησης των Ο.Τ.Α.,

---

¹⁵ Ντόρα Κονσόλα «Πολιτιστική δραστηριότητα και η κρατική πολιτική στην Ελλάδα» {Περιφερειακή διάσταση} Αθήνα 1990.

ελέγχοντας τους οικονομικούς πόρους κατά μεγάλο ποσοστό. Η χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων των Ο.Τ.Α., μπορεί να γίνει είτε με ίδιους πόρους, οπότε έχουμε οικονομική αυτοδυναμία, είτε με μεταφορά πόρων από την Κεντρική Διοίκηση, οπότε έχουμε οικονομική εξάρτηση από το κέντρο.

Η αναγκαιότητα της οικονομικής αυτοδυναμίας των Ο.Τ.Α. έχει κατά καιρούς αναγνωρισθεί και τονισθεί, δυστυχώς όμως η αναγνώριση αυτή παραμένει σε θεωρητικό επίπεδο διότι παρά τα οικονομικά επιχειρήματα υπέρ της οικονομικής αυτοδυναμίας των Ο.Τ.Α., το θέμα είναι στη βάση του πολιτικό, εφόσον η μεταφορά αρμοδιοτήτων και οικονομικής ανεξαρτησίας παράλληλα σημαίνει και μεταφορά εξουσίας.

Ο συνδυασμός της λειτουργίας της Διεύθυνσης Πολιτισμού σε κάθε Νομαρχία, με τις παρεμβάσεις των Περιφερειακών Πολιτιστικών Συμβουλίων, θα επιτρέψει την καλύτερη αξιοποίηση τοπικών – περιφερειακών πόρων και θα προβάλλει την πολιτιστική ταυτότητα της περιφέρειας.

Ειδικότερα, η δυναμική προοπτική της Ευρώπης των περιφερειών, έχει αφενός πολυπλοκοποιήσει την πραγματικότητα της αποκέντρωσης και αυτοδιοίκησης, αφετέρου έχει διαμορφώσει όρους επαναπροσδιορισμού της φύσης και της αποστολής που θα πρέπει να επιτελούν ανάλογοι θεσμοί στο διεθνοποιημένο οικονομικό σύστημα.

2.4.2 Η Ευρώπη των περιφερειών

Τα προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης καταρτίζονται από τα κράτη – μέλη με βάση ένα κοινό σχέδιο και υποβάλλονται στη Κοινότητα προς συζήτηση, κατά τα οποία γίνεται εναρμόνιση των περιφερειακών

στόχων και προτεραιοτήτων με τους κοινοτικούς προσανατολισμούς και προτεραιότητες.

Τα προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης σχετίζονται κυρίως με τις περιφέρειες που έχουν τις προϋποθέσεις για ενίσχυση από το Ε.Τ.Π.Α., τα κράτη – μέλη θα πρέπει να καταρτίζουν τα προγράμματα αυτά περιφέρειες και περιοχές ή κατά ομάδες περιφερειών.

Τα προγράμματα πρέπει να αποτελούνται από τα ακόλουθα πέντε (5) τμήματα:

- Οικονομική και κοινωνική ανάλυση
- Αναπτυξιακοί στόχοι
- Αναπτυξιακά μέτρα
- Οικονομικοί πόροι
- Εφαρμογή

Με τα διάφορα αυτά προγράμματα η Ε.Ο.Κ. ενισχύει οικονομικά τις διάφορες χώρες, ώστε οι εκάστοτε κυβερνήσεις να ενισχύουν οικονομικές μονάδες και να τις παροτρύνουν να εγκατασταθούν σε καθυστερημένες περιοχές, ώστε να δημιουργηθούν θέσεις απασχόλησης και να προωθηθούν παράλληλα έργα υποδομής, τα οποία βελτιώνουν τις συνθήκες παραγωγής. Αυτό με την σειρά του συνεπάγεται αύξηση επένδυσης και βελτίωση του επιπέδου ζωής.

Από τον πρώτο χρόνο ένταξης της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (1981), οι περιφέρειες της χώρας ωφελήθηκαν από τις σημαντικές εισροές κοινοτικών πόρων, προερχόμενοι από τα διαρθρωτικά ταμεία, παρόλη την κακοδιαχείριση που γινόταν. Σημαντικό σταθμό αποτέλεσαν και τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα (Μ.Ο.Π), που ξεκίνησαν το 1986 και τελείωσαν το 1992, τα οποία έθεσαν για πρώτη φορά τον στόχο της υλοποίησης στην πράξη μιας ολοκληρωμένης

μεσοπρόθεσμης προσπάθειας για την ανάπτυξη των περιφερειών της χώρας.

Μετά το 1988 συντάχθηκε και εγκρίθηκε το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (1989-1993), το οποίο καθόρισε τις προτεραιότητες ανάπτυξης της Ελλάδας. Συνέχεια και κορύφωση της κοινής προσπάθειας Ελλάδας και Ευρωπαϊκής ένωσης για την ανάπτυξη της χώρας και των περιφερειών της θα αποτελέσει η αξιοποίηση των πόρων Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (ΚΠΣ 94-99) και το Ταμείο Συνοχής (Τ.Σ.93-99). Το δεύτερο αυτό Κ.Π.Σ. αποτελεί βασικό εργαλείο της προσπάθειας της χώρας και οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη και αντιμετώπιση των προβλημάτων των περιφερειών.

2.5 Πολιτιστικές παρεμβάσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

2.5.1 Πολιτιστικές Δραστηριότητες των Δήμων

Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης πέραν των αρμοδιοτήτων που ασκούν «κατ' αποκλειστικότητα» και οι οποίες στο νόμο αναφέρονται ως αποκλειστικές αρμοδιότητες, μπορούν να αναπτύξουν κάθε άλλη δραστηριότητα που προάγει τα κοινωνικά, πολιτιστικά, πνευματικά και οικονομικά συμφέροντα των πολιτών, αρμοδιότητες οι οποίες στον κώδικα αναφέρονται ως συντρέχουσες (δεν ασκούνται αποκλειστικά μόνο από τους Ο.Τ.Α.)¹⁶

Ιδιαίτερα, όσον αφορά τις πολιτιστικές δραστηριότητες, οι Δήμοι μπορούν:

- α) Να ιδρύουν και να φροντίζουν για την λειτουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων, όπως βιβλιοθήκες, μουσεία, πινακοθήκες,

---

¹⁶ Μελέτη ΚΕΔΚΕ – ΕΕΤΑΑ (τόμος 1 & 11) «Η πολιτιστική δραστηριότητα των ΟΤΑ – Παρούσα κατάσταση και προοπτικές»

φιλαρμονικές, θέατρα, να αναλαμβάνουν την επισκευή και συντήρηση παραδοσιακών ή ιστορικών κτιρίων που παραχωρούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς ή φυσικά πρόσωπα, για να χρησιμοποιηθούν για κοινωνικές και πολιτιστικές λειτουργίες και σε συνεργασία με τους αρμόδιους δημόσιους φορείς να συντηρούν και να φροντίζουν τη λειτουργία αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων της περιοχής.

- β) Να κατασκευάζουν έργα και να λαμβάνουν μέτρα για την προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος.
- γ) Να προωθούν πολιτιστικές, ψυχαγωγικές και αθλητικές δραστηριότητες, ιδρύοντας κέντρα διδασκαλίας μουσικής, χορού, ζωγραφικής, ζητημάτων λαϊκής τέχνης.

Εκτός των παραπάνω αρμοδιοτήτων με Προεδρικά Διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Εσωτερικών και του κατά περίπτωση αρμοδίου Υπουργού, είναι δυνατόν να μεταβιβαστούν αρμοδιότητες με παράλληλη μεταφορά οικονομικών πόρων στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, από τους Υπουργούς τους Νομάρχες, τους προϊσταμένους κεντρικών υπηρεσιών των Υπουργείων και τους προϊσταμένους των περιφερειακών αρχών νομαρχιακού και διανομαρχιακού επιπέδου των Υπουργείων, εφόσον οι αρμοδιότητες αυτές αφορούν υποθέσεις τοπικού χαρακτήρα. Επίσης, έχει προβλεφθεί η παραχώρηση σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης χρήσεως αρχαιολογικών χώρων ακινήτων και κάθε ακίνητου και χώρου του Ελληνικού Δημοσίου που τελεί υπό την αρμοδιότητα των αρχαιολογικών υπηρεσιών του Κράτους και βρίσκεται στην περιφέρεια των προαναφερόμενων οργανισμών. Επίσης οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης μπορούν να ασκήσουν οποιαδήποτε αρμοδιότητα

ανατεθεί σε αυτούς με προγραμματικές συμβάσεις, κατά τις διατάξεις του άρθρου 28 του Π.Δ. 323/1989.

Αρμοδιότητες του Υπουργείου Πολιτισμού μπορεί να ασκηθούν από την Τοπική Αυτοδιοίκηση β' βαθμού αλλά ακόμη δεν έχουν συγκεκριμενοποιηθεί, όπως άλλωστε όλες οι αρμοδιότητες της β/θμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Τις προαναφερόμενες αρμοδιότητες, η πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση ασκεί είτε μέσα από τις υπηρεσίες της, είτε με την εκχώρηση σε κρατικά ή άλλα νομικά πρόσωπα ή με τη σύσταση νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, τα οποία υπάγονται στην εποπτεία τους.

2.5.2 Η πολιτιστική παρέμβαση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Η παρέμβαση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρέπει να έχει ολοκληρωμένο χαρακτήρα.

- α. Στο επίπεδο του προγραμματισμού, πρέπει να εκπονείται ένα επιχειρησιακό πρόγραμμα που να στηρίζεται σε ένα χωροταξικό σχέδιο και ένα σχέδιο τοπικής ανάπτυξης. Το επιχειρησιακό πρόγραμμα, τις διαδικασίες για την επίτευξή τους, εκτιμά το κόστος και την απόδοση της παρέμβασης, εντοπίζει τους φορείς χρηματοδότησης και υλοποίησης, θέτει χρονοδιάγραμμα εφαρμογής.
- β. Στο χρηματοοικονομικό επίπεδο, είναι αναγκαία η εξασφάλιση χρηματοδότησης που είναι επαρκής, έγκαιρη, δεσμευτική και πολυμερής (από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους – τα Διαρθρωτικά Ταμεία και τις κοινοτικές πρωτοβουλίες, όπως π.χ. την Leader), αλλά επίσης και πολύμορφη (π.χ. ενισχύσεις, δανειοδοτήσεις, συμπράξεις με ιδιωτικά κεφάλαια), με κινητοποίηση και τοπικών πόρων ώστε να

μπορεί να επιτευχθεί κάποιας μορφής αυτοδυναμία με κατάλληλες επιχειρηματικές μορφές (π.χ. αγροτουριστικοί συνεταιρισμοί).

- γ. Σε επίπεδο κατασκευής έργων, η παρέμβαση πρέπει να αναφέρεται τόσο σε κτιριακά έργα (επισκευές, αναστηλώσεις, αναδιαρρυθμίσεις) όσο και σε δίκτυα υποδομής (δρόμοι και πλατείες, ύδρευση, αποχέτευση, τηλεπικοινωνίες κ.λ.π.) καθώς επίσης και σε έργα προστασίας ή αναβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος.
- δ. Στο λειτουργικό επίπεδο, απαιτούνται ενέργειες σχετικά με την υποδομή (εκπαίδευση, κατάρτιση προσωπικού σε τεχνική αναστηλώσεων, διοίκηση – διαχείριση προγραμμάτων, τουριστικά επαγγέλματα κλπ) την επιχειρησιακή λειτουργία (οργάνωση φορέα εφαρμογής, διαχείριση επιχειρηματικού φορέα, οργάνωση μουσείων κλπ) και την υποστήριξη της παρέμβασης (τεχνικό – οικονομικές μελέτες, λογιστική υποστήριξη, επικοινωνιακή προβολή – δημοσιότητα).
- ε. Ως προς την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της παρέμβασης, απαιτείται να θεσπιστεί μηχανισμός διαρκούς ελέγχου (τεχνικού, λογιστικού αλλά κυρίως κοινωνικού) σε όλα τα στάδια εφαρμογής, με δυνατότητα αναθεώρησης ακόμη και των αρχικών στόχων.

Απαιτείται να υπάρχει θεσπισμένος συντονισμός εφαρμογής ανάμεσα στους εμπλεκόμενους φορείς. Μπορεί να προβλεφθεί και ειδικό συντονιστικό όργανο (Γραφείο, Επιτροπή κλπ) για όλα ή για μερικά από τα στάδια της εφαρμογής.

Είναι αναγκαία η θεσμική κατοχύρωση της εφαρμογής, αξιοποιώντας το υπάρχον νομικό πλαίσιο (π.χ. τον Νόμο 1416), με προγραμματικές συμβάσεις μεταξύ Ο.Τ.Α. και κράτους, με συμβάσεις παραχώρησης επικαρπίας ακινήτων που ανήκουν σε ιδιώτες, με ίδρυση

δημοτικών ή κοινοτικών τουριστικών επιχειρήσεων ή Αναπτυξιακών Συνδέσμων κλπ.

Πρέπει να διασφαλίζεται η επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα, πράγμα που επιτυγχάνεται με αρτιότητα των σχετικών μελετών (προγραμματικών και εφαρμογής), ορθολογικότητα των διοικητικών μηχανισμών και λογιστικής διαχείρισης, διαρκή έλεγχο της απορροφητικότητας των σχετικών κονδυλίων, επαρκώς εκπαιδευμένο προσωπικό, κατάλληλη επικοινωνιακή στήριξη και, τελευταίο αλλά όχι λιγότερο σημαντικό, αποδοχή και υποστήριξη από τον κοινωνικό χώρο

16α

Στην Τοπική Αυτοδιοίκηση υπάρχουν θεσμοί που προβλέπονται φορείς που μπορούν αν λειτουργήσουν, να συμβάλλουν αποτελεσματικά στη δημιουργία προϋποθέσεων για σταδιακή και ουσιαστική αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων.

Όλοι σήμερα αναγνωρίζουν ότι οι πολιτιστικές δραστηριότητες με την ευρύτητα που έχει ο όρος, περνούν στην πρώτη γραμμή ενδιαφέροντος όλων εκείνων που αναζητούν τρόπους αντιμετώπισης της κατάστασης και μέσα ουσιαστικής θωράκισης του λαού μας, ώστε να μη χάσει τα πολιτιστικά και ειδικά του χαρακτηριστικά και να μην αποκοπεί από τις ρίζες του.

Σ' αυτή την κατεύθυνση και στην πραγματική εφαρμογή της πολιτιστικής αποκέντρωσης, η συμβολή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποκτά αποφασιστική σημασία. Είναι ο θεσμός της πολιτείας που εξ ορισμού έχει την ικανότητα να συγκεντρώνει όλες τις πολιτιστικές δυνάμεις του χώρου και να τις εντάσσει σε μια συγκεκριμένη προοπτική αποκεντρωμένης πολιτιστικής ανάπτυξης.

---

^{16α} Αλέξης Χατζηδάκης Αρχιτέκτων. Οι παραδοσιακοί οικισμοί ως στοιχείο πολιτιστικής ανάπτυξης. Πολιτισμός και Τοπική Δημοκρατία (σελ 187-189)

Μια από τις πιο σοβαρές επιπτώσεις της εμπορευματοποίησης του πολιτισμού – κι αυτή που επιδιώκει άμεσα να ανατρέψει η σημερινή πολιτική της αποκέντρωσης – είναι η καταστροφή των παραδοσιακών δικτύων διακίνησης των πολιτιστικών αγαθών και συνακολουθεί παράλληλα η απογύμνωση του χωριού και της επαρχιακής πόλης από την εγχώρια πολιτιστική αναφορά και δημιουργία, καθώς και από την απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή. Η διαμόρφωση της μεγάλης αγοράς και η συγκέντρωση του κεφαλαίου επιβάλλει όρους μαζικής ομοιομορφίας, συντρίβοντας κάθε ανάταση, αντίσταση και συσπείρωση κοινωνικών φορέων. Κι αυτό γιατί επιζητεί μια άνιση κατανομή των πολιτιστικών γεγονότων που εντείνει τις αντιθέσεις ανάμεσα στο κέντρο και την υπανάπτυκτη περιφέρεια.

Απ' αυτή την οπτική αναδεικνύεται με σαφήνεια το γεγονός πως οι ηθικές καταδίκες της μαζικής κουλτούρας ή οι απόψεις για την πολιτιστική κρίση που μαστίζει τη χώρα μας και ιδιαίτερα τη νέα γενιά θεμελιώνονται σ' αυτήν ακριβώς την πραγματικότητα.

Παρ' όλα αυτά, το κρίσιμο ζήτημα εδώ δεν είναι μόνο τα πολιτιστικά πρότυπα που υλοποιούνται στην πράξη, όσο ότι αυτοί οι οργανισμοί με τη λειτουργία και την αδιάκοπη επέκτασή τους αποτελούν τον πολιτιστικό εξοπλισμό, δηλαδή το μοναδικό κοινωνικό ιστό – ο οποίος και ελέγχεται κυρίως από ιδιώτες επιχειρηματίες – που επιτρέπει την επεξεργασία και την εφαρμογή μιας μαζικής πολιτιστικής πολιτικής.

Κατά συνέπεια οποιαδήποτε συζήτηση για μια ουσιαστική παρέμβαση στον πολιτισμό προϋποθέτει τη συγκρότηση ενός ευρύτερου εναλλακτικού πλέγματος φορέων, που μέσα από τις λειτουργίες του μπορεί ν' αναδείξει και να καθιερώσει διαφορετικές

μορφές οργάνωσης και χρήσης του ελεύθερου χρόνου και παράλληλα να επιτρέψει τη συνύπαρξη διαφορετικών προτύπων αλλοιώνοντας ενδεχομένως τις σχέσεις κυριαρχίας τους.

Στους βασικούς στόχους του Οργανισμού μεταξύ των άλλων συμπεριλαμβάνονται:

- Η ένταξη όλων των καλλιτεχνικών και γενικά πολιτιστικών δραστηριοτήτων του Νομού στο πλαίσιο συντονισμού, στήριξης και ανάπτυξης.
- Ο σεβασμός της αυτοτέλειας της πολιτιστικής δημιουργίας και τη ιδιαίτερης συμβολής του κάθε φορέα του νομού.
- Η διασφάλιση του πλουραλισμού και η ολόπλευρη παρουσίαση τόσο των διαφορετικών τεχνών – μουσική, χορός, θέατρο, κινηματογράφος, λογοτεχνία, εικαστικά – όσο και των διαφορετικών καλλιτεχνικών ρευμάτων.
- Η οργάνωση και η ανάπτυξη του ντόπιου καλλιτεχνικού δυναμικού με στόχο ν' αποκτήσει τη δική του αυτόνομη πολιτιστική και καλλιτεχνική ζωή και ο αυθεντικός λαϊκός καλλιτέχνης και ο νέος ερασιτέχνης να βρει το δικό του κοινό και το δικό του χώρο.
- Η ανάδειξη και η ενίσχυση της ερασιτεχνικής δημιουργίας και της δράσης των πολιτιστικών συλλόγων.

Με τις πιο πάνω κατευθύνσεις εξασφαλίζεται ένα κανάλι αμφίδρομης επικοινωνίας. Ο Οργανισμός και οι Πολιτιστικοί φορείς του νομού αποκτούν ένα πεδίο διαλόγου και σύνδεσης με τους νέους και γενικά με τους κατοίκους του νομού, ενώ διευρύνεται η παρέμβασή τους και διαμορφώνονται νέοι όροι για την οργάνωση και την ανάδειξη των νέων και γενικά των κατοίκων σε ζωντανή δύναμη της κοινωνικής αλλαγής. Από την άλλη πλευρά αναγνωρίζεται πως οι πόλεις και οι

θεσμοί τους λειτουργούν και ως υποδοχείς των δικών τους πρωτοβουλιών και δημιουργιών.

Τα τελευταία χρόνια οι εκάστοτε αρμόδιοι φορείς εμπέδωσαν πλέον τον ρόλο που διαδραματίζει η Πολιτιστική Πολιτική ως στρατηγική για την οικονομική ανάπτυξη.¹⁷ Τόσο η Κεντρική Διοίκηση όσο και οι Τοπικές Αρχές έχουν αρχίσει να αναθεωρούν τις απόψεις τους και να αυξάνουν σταδιακά τις δαπάνες για τον πολιτισμό, δημιουργώντας εξειδικευμένες διοικητικές υπηρεσίες και όργανα χάραξης πολιτικής. Κύριος στόχος της Πολιτιστικής Πολιτικής είναι η βελτίωση της τοπικής ποιότητας ζωής ώστε να αναζωογονηθούν οι πόλεις και τα χωριά. Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε όλοι ότι ο πολιτισμός αποτελεί συστατικό της ποιότητας ζωής, είναι παράγοντας οικονομικής ανάπτυξης και δίνει την δυνατότητα σε όλους τους ανθρώπους να συμμετέχουν στις δραστηριότητες της πόλης τους και να αισθάνονται ενεργά κύτταρα αυτής.

Ασκώντας συνεχείς πιέσεις η Τοπική Αυτοδιοίκηση για να πάρει την θέση, τις αρμοδιότητες και τους πόρους που της ανήκουν, γίνεται μια ανυπολόγιστη δύναμη ηθικής, εξυγίανσης και «εξορθολογισμού» της Δημόσιας Διοίκησης.

Ο αναβαθμισμένος ρόλος του Δήμου και της Κοινότητας διατυπώνεται στο Δ.Κ.Κ. άρθρο 24, παρ.1, όπου αναφέρεται χαρακτηριστικά «η διοίκηση όλων των τοπικών υποθέσεων ανήκει στην αρμοδιότητα των δήμων και των κοινοτήτων, κύρια μέριμνα των οποίων αποτελεί η προαγωγή των κοινωνικών και οικονομικών συμφερόντων καθώς και των πολιτιστικών και πνευματικών ενδιαφερόντων των κατοίκων της».

---

¹⁷Χαρίκλεια Σκιά – Πανοπούλου «Περιφερειακή Πολιτιστική Πολιτική» σημειώσεις ΤΕΙ Καλαμάτας, Καλαμάτα 1996

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση μπορεί και έχει την δυνατότητα να αποτελέσει έναν πολύ δυναμικό φορέα δράσης και ανάπτυξης. Αναφορικά να πούμε ότι δήμοι σε χώρες όπως η Αυστρία, το Βέλγιο, η Δανία και η Γαλλία δείχνουν καθαρά τον πολιτιστικό τους ρόλο αναλαμβάνοντας δραστηριότητες που αφορούν από πολεοδομία έως λαϊκή επιμόρφωση. Στην Δανία για παράδειγμα, η οποία είναι μια χώρα πρότυπο στον χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι δήμοι και οι κοινότητες έχουν στην δικαιοδοσία τους το σύνολο σχεδόν της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών όπως η υγειονομική περίθαλψη, οι συντάξεις γήρατος, παιδικοί σταθμοί κ.α.

Δυστυχώς η Ελλάδα είχε εγκλωβιστεί τόσα χρόνια σε μία συντήρηση του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στα στενά και αναχρονιστικά πλαίσια, πιστεύοντας ότι οι αρμοδιότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι μόνο η διαχείριση της καθαριότητας και η συλλογή των σκουπιδιών. Πρέπει να καταλάβουμε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι κάτι περισσότερο και ουσιαστικότερο.

Τα αναγκαία προαπαιτούμενα στην παρέμβαση των καλλιτεχνών

Η ανάπτυξη του πολιτισμού στον ευαίσθητο και πρωτογενή χώρο της Τ.Α. επιζητεί δύο βασικά προαπαιτούμενα : την ενεργή συμμετοχή και τη μέγιστη συναίνεση. Ζούμε σε μια εποχή όπου οι αρμοί που συγκροτούν την ανθρώπινη συλλογικότητα έχουν σπάσει, ενώ παράλληλα κυριαρχεί ένα κλίμα αδιαφορίας και άρνησης που καλλιεργεί την ιδιώτευση, την εσωστρέφεια και τη μοναξιά. Μπορούμε πια να ισχυριστούμε ότι στο σημερινό κόσμο η μοναξιά δεν είναι η έλλειψη σχέσεων ούτε η έλλειψη επικοινωνίας, αλλά το χαρακτηριστικό πλαίσιο μέσα στο οποίο πραγματοποιείται η επικοινωνία Μοναξιά λοιπόν και

επικοινωνία δεν είναι δύο αντίθετοι πόλοι αλλά δύο καταστάσεις που η μία μπορεί να εμπεριέχει την άλλη σε νέες μορφές δράσης ώστε να αναδεικνύεται συλλογικότητες βασισμένες σε καινούργια συστήματα κινήτρων και κυρίως στην ανάγκη να διατηρείται η ατομικότητα ως συστατικό και ιδιαίτερο στοιχείο της ποιότητας που θα πλουτίζει το σύνολο. Αν λοιπόν ο εθελοντικός τομέας δεν καταστεί συνεργός και συμμετοχος στο πολιτιστικό γίγνεσθαι της τοπικής κοινωνίας και δεν αποτελέσει βασική παραγωγική συνιστώσα, οποιοδήποτε πρόγραμμα πολιτιστικής ανάπτυξης θα είναι στεγνό και αφυδατωμένο. Απαιτείται όμως και κάτι ακόμα, που θα λειτουργεί συμπληρωματικά στο προηγούμενο. Βιώνουμε τις περισσότερες φορές καταστάσεις οξυμένων αντιθέσεων, άγριων φανατισμών, ανούσιων συγκρούσεων, άγονων διασπάσεων και τελικά φαινομένων διαλυτικών και αδιεξόδων. Ο πολιτισμός όμως είναι ένας χώρος που μπορεί να εξασφαλίσει τους όρους της μέγιστης συμφωνίας και συναίνεσης μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών. Και αυτό γιατί είναι ένα πεδίο που συνυπάρχουν μεν διαφορετικές απόψεις και πρακτικές, αλλά ταυτόχρονα προσφέρονται όλες οι δυνατότητες έτσι ώστε οι απόψεις αυτές να αναπτύσσονται ελεύθερα, να εμπλουτίζονται και να συνθέτονται μεταξύ τους.

Η αποκέντρωση, η ενίσχυση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και ο δημοκρατικός προγραμματισμός έχουν καθοριστική σημασία για την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας και παράλληλα δημιουργούνται τα ερεθίσματα για να αναλάβει η τοπική κοινωνία πρωτοβουλίες. Πρέπει οι πρωτοβουλίες για νέα ξεκινήματα που θα προσφέρουν στους τοπικούς πληθυσμούς ευκαιρίες και θα δημιουργήσουν καλύτερο βιοτικό επίπεδο να προέρχονται από την ίδια την πόλη, να έχουν την υποστήριξη των τοπικών αρχόντων. Δεν

μπορούμε επ' άπειρο έτσι εύκολα να μεταφέρουμε την ευθύνη σε άλλους, αλλά πρέπει αρχικά να προσπαθήσουμε με τα μέσα που διαθέτουμε, όχι ότι είναι εύκολο, να αναπτύξουμε πρωτοβουλίες.

Αν υιοθετήσουμε μία στάση δραστήρια και μπορέσουν οι εκάστοτε Ο.Τ.Α. να αποδείξουν πλέον ότι μπορούν να κάνουν κάτι καλύτερο, όσον αφορά τον τομέα του πολιτισμού, εκτός από κάποιες σποραδικές και εφήμερες γιορτές οι οποίες προσφέρουν αναψυχή χωρίς όμως συνέχεια. Στόχος ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού πολιτιστικής πολιτικής πρέπει να γίνει η εγκαθίδρυση μόνιμου παιδευτικού κλίματος, ώστε οι δημότες να συνειδητοποιήσουν πλέον ότι η ζωή τους βρίσκεται στα χέρια τους, το μόνο που χρειάζεται είναι να το πιστέψουν.

Όπως αναφέρει και ο Νικήτας Λιναράκης¹⁸ στο δημοσίευσμά του, «Πολιτιστική Πολιτική δεν σημαίνει εκδηλώσεις. Σημαίνει και εκδηλώσεις και εκπαίδευση και ψυχαγωγία και φεστιβάλ και κύκλοι συζητήσεων και νότες καλλιτεχνικές και εκθέσεις και σύνδεση με ξένη κουλτούρα και συγκρότημα ροκ και το πώς θα φτιαχτούν δημοτικοί κήποι και γλάστρες στα μπαλκόνια και χορούς και γιορτές στο δρόμο και καλλιτεχνική έκφραση όλων και εκδόσεις και τις εθνικές γιορτές των ξένων που μένουν στη γειτονιά και διαρρύθμιση των διαφημιστικών των μαγαζιών και αγάπη στα ζώα και... και...».

Όλη αυτή η εικόνα μπορεί να μας πει τι εννοούμε λέγοντας Πολιτιστική Πολιτική.

Όπως αναφέρει η κ. Π. Δαράκη¹⁹, αν αληθεύει η αρχή ότι η πίστη μπορεί να πετύχει πολλά, τότε μπορεί να αλλάξει το κατεστημένο στην Τοπική Αυτοδιοίκηση με τον αγώνα και την δημιουργική πολιτιστική δραστηριότητα των αιρετών αρχόντων παραγκωνίζοντας τα προσωπικά και πολιτικά οφέλη.

¹⁸ Νικήτας Λιναράκης «Πολιτισμός και Τοπική Δημοκρατία», δημοσιογράφος –στέλεχος ΕΕΤΑΑ ως το 1993

¹⁹ Πέπη Δαράκη «Πολιτισμός και Τοπική Αυτοδιοίκηση», σελ. 13.

Ομολογουμένως οι Ο.Τ.Α. κάνουν σημαντικές προσπάθειες να ξεφύγουν από τον πειραματισμό και να αρχίσουν να αναλαμβάνουν σημαντικές δράσεις, όπως για παράδειγμα πολιτιστικές δραστηριότητες.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση κατάφερε αργά και σταθερά να φέρει τον Πολιτισμό στο επίκεντρο των δραστηριοτήτων της. Το φαινόμενο αυτό πήρε την μορφή ενός «Πολιτιστικού κινήματος», ο ενθουσιασμός των ανθρώπων, το μεράκι και η στήριξη των τοπικών φορέων ήρθε να καλύψει το κενό και την απουσία της πολιτείας στην περιφέρεια, από τον έντονο πολιτισμικό υδροκεφαλισμό που επικρατούσε (όλες οι ενέργειες και τα κονδύλια κατευθύνονταν σε δυο κεντρικούς πόλους – τις δυο μεγαλουπόλεις – Αθήνα, Θεσσαλονίκη). Οι δραστηριότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προσπάθησαν να ανταποκριθούν στις πολιτισμικές, μορφωτικές και ψυχαγωγικές ανάγκες των ατόμων.

Στην Ελλάδα, για πολλές πόλεις ακόμα, δεν έχει διαμορφωθεί συνεπής, συστηματική και μακροπρόθεσμη περιφερειακή πολιτιστική πολιτική. Υπάρχει ακόμη προχειρότητα και έλλειψη ολοκληρωμένης αντιμετώπισης πολιτιστικού προβλήματος. Βέβαια, την τελευταία δεκαετία άρχισε να συνειδητοποιείται από τους αρμόδιους φορείς η καταλυτική σημασία και τον ρόλο που διαδραματίζει ο πολιτιστικός τομέας στην συνολική αναπτυξιακή πολιτική μιας χώρας, συνεπώς οι εκάστοτε αρμόδιοι φορείς άρχισαν να προτείνουν διάφορους τρόπους αξιοποίησης των πολιτιστικών πόρων των περιφερειών.

Σε αυτό το σημείο έρχεται σήμερα να διαδραματίσει το ρόλο της η Τοπική Αυτοδιοίκηση, προσπαθώντας να επιτύχει ένα δημιουργικό συνδυασμό της ενσωμάτωσης πολιτισμού στην ευρύτερη ανάπτυξη.

Μπροστά στην ανάγκη αντιμετώπισης του προβλήματος της πολιτιστικής ανάπτυξης της επαρχίας, ο ρόλος της Τ.Α. αποκτά ιδιαίτερη

σημασία. Οι Ο.Τ.Α. είναι οι πλέον αρμόδιοι φορείς για το σχεδιασμό μιας μακροχρόνιας και επιστημονικά προγραμματισμένης πολιτισμικής ανάπτυξης. Πιο μπροστά όμως από αυτό χρειάζονται οικονομική ενίσχυση. Με τα κατάλληλα μέσα οι εκάστοτε Ο.Τ.Α. μπορούν να δράσουν θετικά και αποτελεσματικά στον εκπολιτισμό της επαρχίας.

Ένα από τα κύρια μέσα της περιφερειακής πολιτιστικής πολιτικής όπως θα δούμε παρακάτω είναι η κατάλληλη υποδομή. Η δημιουργία «Πολιτιστικής εικόνας» στην χώρα μας μπορεί να θεωρηθεί ότι τώρα μόλις αρχίζει να διαφαίνεται για ορισμένες πόλεις.

Αυτό το οποίο μπορούμε από την πλευρά μας να προτείνουμε είναι τα παραδείγματα της Καλαμάτας, της Πάτρας, του Βόλου, ας γίνουν το ερέθισμα για να ακολουθήσουν κι άλλα αστικά κέντρα την πορεία αυτή προς την βελτίωση της πολιτιστικής τους εικόνας και ακολούθως της εξέλιξης. Ας συνειδητοποιήσουμε όλοι ότι μπορεί να έχουμε τις βάσεις αλλά αν δεν τις αξιοποιήσουμε δεν καταφέρνουμε τίποτε.

Είναι γεγονός αναμφισβήτητο ότι η τοπική αυτοδιοίκηση του σήμερα προσπαθεί να επιτύχει ένα δημιουργικό συνδυασμό της ενσωμάτωσης πολιτισμού στην ευρύτερη ανάπτυξη. Το πόσο σοβαρά αντιμετωπίζει το όλο θέμα η Τοπική Αυτοδιοίκηση, φαίνεται από την σημαντική και αξιόλογη υποδομή που δημιουργείται, από την πολιτιστική δραστηριότητα που αναπτύσσουν οι τοπικές κοινωνίες και η οποία δεν περιορίζεται πλέον σε κάποιες τυπικές επετειακές εκδηλώσεις, αλλά αποκτά μονιμότερο χαρακτήρα και δίνει τα ερεθίσματα στα νέα παιδιά να ασχοληθούν με την τέχνη και τον πολιτισμό γενικότερα, ενθαρρύνοντάς τα να ασχοληθούν με τομείς όπως ο χορός, η μουσική, η ζωγραφική, το θέατρο κ.α..

2.5.3 Τοπικές Πρωτοβουλίες

Οι πολιτιστικές πρωτοβουλίες αποτελούν προϊόν αποκεντρωμένων και τοπικών δραστηριοτήτων, γεγονός που προϋποθέτει την ενεργοποίηση και συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας στον προγραμματισμό της πολιτιστικής δράσης. Η εικόνα του κέντρου έχει χάσει πια την παλιά της αίγλη και όλο και λιγότεροι νέοι εγκαταλείπουν για μόνιμα τον τόπο τους. Έχει αναπτυχθεί ένας δημιουργικός «πατριωτισμός» και μια λαχτάρα για αξιοποίηση των τοπικών δυνάμεων και δυνατοτήτων ιδιαίτερα στον τομέα του πολιτισμού.

Σε πολλές πόλεις της Ελλάδας, ακόμη και σε χωριά, γίνεται επιτακτικό το αίτημα για πολιτιστική αφύπνιση και κανένα τέτοιο αίτημα δεν επιτρέπεται να μένει χωρίς ανταπόκριση. Οι οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης θα πρέπει να δείξουν ότι το ενδιαφέρον τους δεν εξαντλείται σε σποραδικές και προπάντων εφήμερες γιορτές. Επιδιώκοντας την εγκαθίδρυση μόνιμου παιδευτικού κλίματος και την ανάληψη προσπάθειας επηρεασμού, ώστε οι δημότες και η γύρω περιοχή να αποκτήσουν νέα αντανακλαστικά και συνήθειες παιδευτικής πρακτικής σε επίπεδο ποιότητας, δίνουν την απόδειξη πως οι πρωτοβουλίες τους αποβλέπουν στην οργάνωση και λειτουργία θεσμών που θα επιχειρήσουν έργο παιδευτικό με ευρύτερες πολλαπλασιαστικές επιπτώσεις, δεν θα προσφέρουν μόνο αναψυχή χωρίς συνέχεια. Μέσα σε αυτό το πνεύμα, όσα γίνονται σε διάφορες πόλεις της χώρας εδώ και μερικά χρόνια, μοιάζει να πηγαίνουν προς τη σωστή κατεύθυνση. Και σύμφωνα με αυτό το πνεύμα, πρέπει να λειτουργήσουν και να υιοθετηθούν από τους δήμους κυρίως, στο πλαίσιο μιας συνολικής πολιτικής για την κουλτούρα που πρέπει κάποτε να αποκτήσουμε, τα πνευματικά κέντρα και οι πνευματικές εστίες που πρέπει να γίνουν σε

όλη τη χώρα. Θα είναι σε κάθε πόλη το σταθερό και στέρεο θεσμικό πλαίσιο όπου οι αλληλένδετες και αλληλοσυμπληρούμενες πρωτοβουλίες θα εκδηλωθούν και θα αναπτυχθούν, όπου τα στελέχη που θα τις στηρίζουν αυτοδύναμα σε δεύτερη φάση θα διαπαιδαγωγηθούν, θα προβληθούν και θα επιβεβαιωθούν με την ανάληψη όλο και περισσότερων ευθυνών μέσα σε μια πόλη και μια περιοχή που θα γίνει ο φυσικός τους χώρος.

Η αποτελεσματικότητα αυτών των πυρήνων θα εξαρτηθεί όχι τόσο από το μέγεθος της αρχικής κρατικής επένδυσης και της μετέπειτα ενίσχυσής τους, όσο από τη γνησιότητα και την ένταση του τοπικού ενδιαφέροντος. Για όλα αυτά, ο κανόνας είναι απλός και θα ήταν λάθος να νοθευτεί η καθαρότητά του: το Κράτος πρέπει να διαπιστώνει το ενδιαφέρον, να προτείνει ίσως, σίγουρα να παρέχει τις ευκολίες της γέννησης. Δεν είναι ικανό να επιβάλλει τίποτε και δεν επιτρέπεται ποτέ να συντηρεί το ίδιο, και μάλιστα για πολύ, δραστηριότητες που το ντόπιο περιβάλλον και οι τοπικοί υπεύθυνοι ούτε επιζητούν, ούτε κάνουν τις θυσίες και τον κόπο να στηρίζουν. «Συν Αθηνά και χείρα κίνει...» Πως ο απλός αυτός κανόνας θα εκφρασθεί σε διοικητική πράξη, είναι θέμα ειδικό που επιδέχεται πολλές λύσεις. Όταν οι προϋποθέσεις υπάρχουν, η αντιμετώπισή του δεν φαίνεται πολύ δύσκολη.

Με ποιους τρόπους θα ενταχθούν οι καλλιτέχνες σε όλη αυτή την πολύπλοκη διαδικασία, δεν είναι υπόθεση εύκολη. Η αντίληψη πως αρκεί για αυτό η ευσυνείδητη δουλειά με σκοπό αποκλειστικό το άρτιο καλλιτεχνικό αποτέλεσμα, είναι μάλλον λειψή. Αν αυτό αρκούσε, η εφαρμογή της παλιά συνταγής των περιοδευόντων θιάσων και η γενίκευσή της σε όλους τους τομείς της καλλιτεχνικής έκφρασης, θα έλυνε όλα τα προβλήματα. Δεν τα λύνει, γιατί τέτοια μεθόδευση

συνδέεται συνήθως μονοσήμαντα με την επιδίωξη της στιγμιαίας αναψυχής. Η περιορισμένη αυτή επιδίωξη δεν αφήνει ποτέ βαθιά, ούτε καν σταθερά ίχνη. Οι εκδηλώσεις της κουλτούρας τότε μόνο καρποφορούν όταν αναδύονται αυθόρμητα από το περιβάλλον στο οποίο απευθύνονται. Έχουν από την ίδια τους τη φύση χαρακτήρα παιδευτικό και διαπλαστική αξία πολυδύναμη.²⁰

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι ένας ευέλικτος χώρος αποφάσεων. Μπορεί να συνδυάσει την τοπική και την πολιτιστική υπόθεση και να διαθέσει «ιδίους πόρους» για πολιτιστικούς σκοπούς. Αποτελεί «πρόσφορη» κοινωνική οργάνωση με μακρά παράδοση ώστε να μπορεί να αναδειξει την πολιτιστική πολλαπλότητα ενός λαού, πράγμα που ισχύει κατεξοχήν στην Ελλάδα.

Εντάσσοντας τα πολιτιστικά θέματα, μέσα στα γενικότερα τοπικά θέματα, μπορεί να διεκδικήσει προς αυτό το σκοπό πιστώσεις και να τις απορροφήσει αποτελεσματικότερα, απ' ό,τι άλλοι – κρατικοί – οργανισμοί. Μπορεί ευκολότερα στο χώρο της να συνειδητοποιηθεί η ανάγκη της ευρωπαϊκής ενότητας μέσω του πολιτισμού και της ειρήνης. Έτσι, ο πολιτισμός γίνεται (όπως και πρέπει να είναι) μια ανυπολόγιστη δύναμη επικοινωνίας, που κάνει τους ανθρώπους να συνεννοούνται και μέσα από τη δημιουργικότητά του. Η τελική δύναμη του ανθρώπου έγκειται στο να δημιουργεί έργα, που τείνουν να υπερβούν τη φθορά του χρόνου.

2.5.4 Επιχειρηματική δραστηριότητα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Στην δεκαετία του '80 ξεκινάει ένας νέος θεσμός για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, ο θεσμός των δημοτικών επιχειρήσεων. Ο θεσμός αυτός

---

²⁰ Ντόρα Ν. Κοτσολα – «Πολιτιστική δραστηριότητα και κρατική πολιτική στην Ελλάδα», {Η περιφερειακή διάσταση}, Αθήνα 1990.

στις αρχές της εφαρμογής του συνάντησε δυσκολίες τόσο από την καθυστέρηση της οργάνωσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ύστερα από την μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από την Κεντρική Διοίκηση, όσο και την διστακτικότητα των δημοτικών αρχών για την επιτυχία στην εκπλήρωση του σκοπού τους. Οι πρώτες δημοτικές επιχειρήσεις που λειτούργησαν ήταν της Ύδρευσης – Αποχέτευσης.

Πιο συγκεκριμένα ο Ν. 1262/84 δίνει κίνητρα για την επιχειρηματική δραστηριότητα του εκάστοτε δήμου μέσω των δημοτικών επιχειρήσεων. Ο νομοθέτης όμως του Ν. 1262/84 έδινε την δυνατότητα να προχωρήσει η ανάπτυξη του τόπου, να ανοίξουν νέες θέσεις εργασίας, να ενισχυθούν τα οικονομικά της Τ.Α., και κυρίως να φτιαχτούν δημοτικές επιχειρήσεις εκεί όπου δεν πάει εύκολα ο ιδιωτικός τομέας. Στην συνέχεια ο Ν. 1622/86 για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, της Περιφερειακή Ανάπτυξη και τον Δημοκρατικό Προγραμματισμό καθορίζει το γενικό θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των Ο.Τ.Α. και τις βαθμίδες της Τ.Α., τις αρμοδιότητες και το ρόλο τους.

Οι δημοτικές επιχειρήσεις με τη δημιουργία τους έρχονται να καλύψουν κοινωνικές ανάγκες και να παρέμβουν στην εξέλιξη της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας. Στοχεύουν κατά πρώτο στο κοινό όφελος και κατά δεύτερο σε ταμειακά αποτελέσματα. Αυτό όμως δεν τις απαλλάσσει από την υποχρέωση να κινούνται με τους όρους της αγοράς και να είναι ταυτόχρονα βιώσιμες, ανταγωνιστικές και ανταποδοτικές. Οι επιχειρήσεις οφείλουν να έχουν αυτοδυναμία και αυτοδιάθεση, που αυτό σημαίνει δημιουργία ιδίων εσόδων. Όλα τα παραπάνω συμβάλλουν ώστε να αποτελέσουν οι επιχειρήσεις ένα από τα κύρια εργαλεία προώθησης της ενδογενούς ανάπτυξης.

Η στρατηγική που ακολουθούν διάφορες πολιτικές περιφερειακού σχεδιασμού μας επιτρέπουν να αποδώσουμε αναπτυξιακή βαρύτητα στις επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. Γιατί γίνεται προσπάθεια μετατόπισης της κρατικής παρέμβασης σε τοπική κλίμακα, να δοθεί έμφαση στις αναπτυξιακές δυνατότητες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, καθώς και στην αναγνώριση της βαρύτητας των ζητημάτων κοινωνικού ελέγχου και μεγαλύτερης αποτελεσματικότητας των περιφερειακών πολιτικών.

Αρμοδιότητες του Υπουργείου πολιτισμού μπορεί να ασκηθούν από την Τοπική Αυτοδιοίκηση β' βαθμού. Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, σύμφωνα με τα άρθρα 75-81 του ΚΝΑ (Π.Δ. 30/1996), μπορούν να συνιστούν δικές τους επιχειρήσεις ή να μετέχουν σε επιχειρήσεις που συνιστούν μαζί με άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα ή σε επιχειρήσεις που ήδη υπάρχουν:

- α) Για την εκτέλεση έργων που έχουν σκοπό την εξυπηρέτηση του κοινού, καθώς και για την οικονομική εκμετάλλευση των έργων αυτών.
- β) Για την παραγωγή αγαθών ή παροχή υπηρεσιών που έχουν σκοπό την εξυπηρέτηση του κοινού.
- γ) Για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων που έχουν σκοπό την πραγματοποίηση εσόδων.

Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της μπορεί να συστήσει νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου ή να συνεργαστεί με άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου με την μορφή των επιχειρήσεων, της ανάθεσης έργου ή εργασίας ή της συμμετοχής σε προγραμματική σύμβαση ή κοινοπραξία.

Οι μορφές των επιχειρήσεων που μπορεί να ασκήσει ή να συμμετέχει η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νομαρχιακού Κώδικα, είναι οι ακόλουθες:

I. Αμιγείς Ν.Ε. – Αμιγείς διανομαρχιακές επιχειρήσεις.

II. Μη αμιγείς Ν.Ε.

Επίσης οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις μπορούν να συνιστούν ανώνυμες εταιρίες με συνεταιρισμούς, εταιρείες λαϊκής βάσης της αυτοδιοίκησης, ανώνυμες εταιρείες του άρθρου 291 παρ 1α του Π.Δ.410/1995 και επιχειρήσεις του άρθρου 291 παρ 1β του Π.Δ. 410/1995 (ή και μετέχουν σ' αυτές).

Οι πολιτιστικές επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. δημιουργήθηκαν για τους ίδιους λόγους που συστάθηκαν και λειτουργούν όλες οι επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. (άρθρα 260-275 του Π.Δ. 323/89), αλλά και για έναν επιπρόσθετο λόγο την διατήρηση και την αναβίωση της πολιτιστικής παράδοσης και την ανάδειξη των συνθηκών και των παραγόντων που δημιουργούν πολιτισμό.

Οι επενδύσεις των επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α. για την ανέγερση και εκμετάλλευση χώρων κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών αντιμετώπισθηκαν από τον κράτος ως παραγωγικές επενδύσεις (αναπτυξιακοί νόμοι 1262/82 άρθρο 2 παρ. 1στ 1892 άρθρο 2 παρ. 1στ). Για την σύσταση αυτών των επιχειρήσεων απαιτούνται απόφαση του δημοτικού ή νομαρχιακού συμβουλίου αντίστοιχα και εκπόνηση οικονομοτεχνικής μελέτης, από την οποία προκύπτει η σκοπιμότητα και η βιωσιμότητα του επενδυτικού σχεδίου.

Σύμφωνα με τον Β. Βασιλόπουλο, στέλεχος Ε.Ε.Τ.Α.Α., ως βασικού στρατηγικοί στόχοι για την ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας των Ο.Τ.Α. προτείνονται:

- Η προγραμματισμένη ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας των Ο.Τ.Α. στα πλαίσια μια εθνικής προσπάθειας και την διεύρυνση της παραγωγικής βάσης της χώρας, μέσα σε διαδικασίες δημοκρατικού προγραμματισμού, καθώς και η αρμονική συνάρθρωση της δραστηριότητας αυτής με τις επιχειρήσεις του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα της κοινωνίας
- η αξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας και η ανάπτυξη καινοτομιών με κατεύθυνση τη διαφοροποίηση των παραδοσιακών δομών της κοινωνίας και την αύξηση της συνολικής παραγωγικότητας και αποδοτικότητας του παραγωγικού μηχανισμού
- η οριζόντια και κάθετη συνεργασία και διαπλοκή των επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α. και η συλλογική συμβουλευτική υποστήριξή τους (consulting), με κατεύθυνση την ανάδειξη του κοινωνικού τομέα της οικονομίας σε ηγεμονικό τομέα, για την προώθηση της τοπικής ανάπτυξης και σε καταλύτη για την περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη.
- η συνεχής επιμόρφωση και συνεργασία του ανθρωπίνου δυναμικού των επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α. (αιρετών στελεχών και άλλων εργαζομένων), με κατεύθυνση στην κοινωνική, και οικονομική αναβάθμισή τους και την δημιουργία πρότυπων εργασιακών σχέσεων και των προϋποθέσεων της κοινωνικής αλληλεγγύης τους ^{20α}.

---

^{20α} Βασιλόπουλος Β. Ο ρόλος των Δημοτικών Επιχειρήσεων στην Ανάπτυξη. Έκδοση Ε.Ε.Τ.Α.Α. Αθήνα 1989.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

3.1 Ο θεσμός της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης

Η καθιέρωση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης αποτέλεσε τη μεγαλύτερη θεσμική μεταρρύθμιση μετά τη δημιουργία των Δήμων από τον Κλεισθένη στην Αθήνα τον 6^ο π.χ. αιώνα. Από την ίδρυση του Ελληνικού Κράτους έγιναν πολλές προσπάθειες για την καθιέρωση της δευτεροβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης με σημαντικότερες αυτές του Χαρίλαου Τρικούπη το 1877, του Ελευθερίου Βενιζέλου το 1917 και του Αλεξάνδρου Παπαναστασίου το 1927.

Στη δεκαετία του '80 καθορίστηκε το νομοθετικό πλαίσιο για να διεξαχθούν τελικά οι πρώτες εκλογές για την ανάδειξη των Νομαρχιακών Αρχών το 1994.

Οι πρόσφατοι νόμοι 2218 και 2240/94, αποτέλεσαν μια αποφασιστική τομή στο σύστημα διοίκησης – Αυτοδιοίκησης της χώρας. Καθιέρωσαν το δεύτερο βαθμό αυτοδιοίκησης, πολιτικό αίτημα ετών αλλά και βασική αναγκαιότητα ουσιαστικής αποκέντρωσης και εκσυγχρονισμού των κρατικών λειτουργιών.

Το γεγονός ότι στα γεωγραφικά όρια του νομού συναντώνται και συντίθενται βασικές κοινωνικές, οικονομικές και πολιτιστικές διεργασίες, αποτέλεσε το αποφασιστικό κριτήριο να προκριθεί ο νόμος ως το επίπεδο οργάνωσης του δεύτερου βαθμού αυτοδιοίκησης. Ο δημοκρατικός αναπτυξιακός προγραμματισμός σε συνδυασμό με την δημιουργία της

Νέας Διοικητικής Περιφέρειας –βάσει του Ν. 2218- φέρνει τις αρμοδιότητες του κεντρικού κράτους στον πολίτη, στην περιφέρεια.

Με την αυτοτελή διεύθυνση των τοπικών, νομαρχιακών υποθέσεων από αρκετά όργανα, ανοίγεται μια ουσιαστική προοπτική για αναβάθμιση και πληρέστερη αξιοποίηση της δυναμικής και των δυνατοτήτων της τοπικής κοινωνίας. Και τούτο διότι οι προκρινόμενες πολιτικές σε επίπεδο νομού, θα προέρχονται πλέον από επεξεργασίες και συνθέσεις του ίδιου του τοπικού κοινωνικού σώματος και θα αναφέρονται σε δικές του ανάγκες και προοπτικές.

Το στοιχείο αυτό δεν διαμορφώνει μόνον αυθεντική βούληση και πολιτική, αλλά επιπρόσθετα παράγει δημοκρατική νομιμοποίηση των σχετικών αποφάσεων. Με την έννοια αυτή, η καθιέρωση της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης αποτελεί ταυτόχρονα ουσιαστική έκφραση δημοκρατικής λειτουργίας και ενδυνάμωση του συνολικού δημοκρατικού θεσμικού οικοδομήματος και κατ' επέκταση της βασικής συνταγματικής αρχής, της λαϊκής κυριαρχίας.²¹

Με την ίδρυση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης ένα διοικητικό κατεστημένο πολλών ετών μεταβάλλεται και ένα σύστημα ξεπερασμένης κρατικής διοίκησης, συχνά εχθρικής προς τον πολίτη, αλλάζει. Ισχύει η «Αρχή της Επικουρικότητας», σύμφωνα με την οποία οι πολιτικές αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται, από το κοντινότερο προς τον πολίτη, επίπεδο διοίκησης και από τον πολίτη που τον αφορά.

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση αποτελεί το ενδιάμεσο κατώφλι Δημοκρατικού προγραμματισμού. Αποτυπώνει τις προτεραιότητες για να μην υπάρχουν αλληλοεπικαλύψεις, κατασπατάληση πόρων σε συναφείς υποδομές και προγραμματίζει τα έργα διατοπικού χαρακτήρα για αποτελεσματική και ελεγχόμενη ανάπτυξη.

---

²¹ Απόστολος -Αθανάσιος Τσοχατζόπουλος, Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης ΕΕΤΑΑ Αθήνα 1996

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση πρέπει να έχει συντονιστικό και διεκδικητικό ρόλο:

- Στην αειφόρο ανάπτυξη με φροντίδα για τον άνθρωπο και το περιβάλλον.
- Στην στήριξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας με τις απαιτούμενες υποδομές.
- Στη διαμόρφωση, σε συνεργασία με τις τοπικές παραγωγικές δυνάμεις, στρατηγικής για την ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας με την Ν.Α. ως συντονιστικό κέντρο ανάπτυξης.
- Στην εφαρμογή προγραμμάτων για τις Μ.Μ.Ε. και την ανάπτυξη των φθινουσών περιοχών.
- Στην προώθηση της αγροτικής ανάπτυξης, σε συνεργασία με το συνεταιριστικό κίνημα, μέσα από τον σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης.
- Στη σύνδεση της επαγγελματικής κατάρτισης με τις ανάγκες της τοπικής αγοράς εργασίας.
- Στην αντιμετώπιση της ανεργίας και του αποκλεισμού από την αγορά εργασίας.
- Στην αξιοποίηση των ανεκμετάλλεπτων φυσικών πόρων.
- Στην εφαρμογή προγραμμάτων υγείας και πρόνοιας.
- Στην ανάπτυξη της κοινωνικής αλληλεγγύης σε συνεργασία με τις εθελοντικές οργανώσεις.
- Στην ανάπτυξη του Τουρισμού, πολιτιστικών και αθλητικών δραστηριοτήτων και γενικότερα στη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Στην ανάπτυξη σχέσεων της Αυτοδιοίκησης με τις Ελληνικές Κοινότητες του εξωτερικού.²²

---

²² Εκδόσεις Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Θεσσαλονίκη «Για το Θεσμό της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης».

3.2 Αποδυνάμωση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης

Θα περίμενε κανείς για ένα θεσμό που έγινε δεκτός από τους Έλληνες πολίτες με ενθουσιασμό και προσδοκίες, να έχει και την αντίστοιχη θετική πορεία.

Όμως η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση έχασε και χάνει αρμοδιότητες, που αποδυναμώνουν την αυτοτέλειά της και περιορίζουν το ρόλο της.

Επειδή ο θεσμός της Ν.Α. έχει διαταράξει μια παγιωμένη και απαρχαιωμένη κατάσταση στο ελληνικό διοικητικό σύστημα, βρέθηκε αντιμέτωπος με ετερόκλητες δυνάμεις. Ο νέος θεσμός μπορεί να αποτελέσει την εγγύηση για μια καλύτερη διοικητική οργάνωση της χώρας, σε συνεργασία με την Πρωτοβάθμια και την Κεντρική Διοίκηση.

Προϋποθέσεις αποτελούν:

- Η θεσμοθέτηση αυτοτελών πόρων.
- Η ύπαρξη αυτόνομου προϋπολογισμού της Ν.Α.
- Η υπεύθυνη άσκηση της αρμοδιότητας του δημοκρατικού προγραμματισμού σε επίπεδο νομού.
- Η εναρμόνιση του προσωπικού στο νέο θεσμικό πλαίσιο και η προσαρμογή του στις απαιτήσεις του πολίτη.
- Η άρση της αμφισβήτησης των αρμοδιοτήτων του θεσμού και η σαφής αποδοχή της συνταγματικότητας αυτού.
- Η θετική αντιμετώπιση του θεσμού από διάφορες κρατικές υπηρεσίες.

Η χάραξη της ενιαίας αναπτυξιακής στρατηγικής από την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση συναντά κάποιες ιδιαίτερες δυσκολίες.

Το βασικότερο πρόβλημα είναι ότι ο θεσμός είναι καινούργιος, έχει τις ενδογενείς – τοπικές – οργανωτικές αδυναμίες του, αλλά κυρίως αντιμετωπίζει το μεγάλο πρόβλημα της κατανομής των αρμοδιοτήτων σε

θέματα περιφερειακής πολιτικής και κυρίως της έλλειψης των απαραίτητων πόρων.

Μετά τους νόμους για την Περιφερειακή Συγκρότηση της χώρας (Ν. 2503/97) και του Καποδίστρια (Ν. 2539/98) η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση συναντά προβλήματα λόγω αλληλοεπικάλυψης αρμοδιοτήτων ιδίως στο προγραμματικό επίπεδο και επιβάλλεται να προωθηθεί άμεσα η τροποποίηση του Ν. 1622/86 σε ότι αφορά τον Δημοκρατικό Προγραμματισμό.

Η αναπτυξιακή στρατηγική της Ν.Α. θα πρέπει να αποτυπωθεί ως στρατηγική αναζήτησης ενός νέου πρότυπου «βιώσιμης ανάπτυξης».²³

Κτίριο Νομαρχίας Θεσσαλονίκης

---

²³ Αναπτυξιακό Συνέδριο Νομού Θεσσαλονίκης από την ομιλία του Νομάρχη Θεσσαλονίκης Κώστα Παπαδόπουλο, Θεσσαλονίκη 15 Ιανουαρίου 1999

3.3 Τα όργανα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης

NOMAPXIAKO ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Το νομαρχιακό συμβούλιο έχει γενική αρμοδιότητα.

ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ο Έπαρχος και το Επαρχιακό Συμβούλιο έχουν τις αντίστοιχες αρμοδιότητες που προβλέπει ο οργανισμός του Επαρχείου Λαγκαδά.

NOMAPXIAKH ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Η Νομαρχιακή Επιτροπή έχει ειδικές αρμοδιότητες και όσες έχουν μεταβιβασθεί από το Ν.Σ.

NOMAPXHS

Ο Νομάρχης εκπροσωπεί τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, εκτελεί τις αποφάσεις του Νομαρχιακού Συμβουλίου και έχει την ευθύνη για τις καθημερινές λειτουργίες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

ΕΠΑΡΧΟΣ

Υλοποιεί τις αποφάσεις του Επαρχιακού Συμβουλίου και ασκεί αρμοδιότητες που του εκχωρεί ο Νομάρχης.

ΒΟΗΘΟΙ ΝΟΜΑΡΧΕΣ

Οι βοηθοί Νομάρχες έχουν τις αρμοδιότητες που έχουν μεταβιβαστεί με απόφαση του Νομάρχη.

3.4 Ο κοινωνικός – αναπτυξιακός ρόλος της Ν.Α.

Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο η πρόκληση για τις Νομαρχιακές Αρχές και τις κοινωνικές και πολιτικές δυνάμεις που ουσιαστικά και μακροπρόθεσμα ενδιαφέρονται για τις ριζικές αλλαγές είναι να αναλάβουν τις πρωτοβουλίες εκείνες που θα αναδείξουν την ουσία των

προβλημάτων και την κατεύθυνση των αναγκαίων παρεμβάσεων για μια άλλη πορεία της Ν.Α. Είναι προφανές σήμερα ότι δεν αρκεί η έγκριση του νέου θεσμικού πλαισίου και των μεταβατικών οργανισμών εσωτερικής υπηρεσίας για την ενεργοποίηση της Ν.Α. ως αυτοδιοικητικού θεσμού. Το πρόβλημα του περιορισμού της κρατικής – κυβερνητικής παρέμβασης δεν περιορίζεται μόνον σε μια αντιπαράθεση με τον διορισμένο Περιφερειακό Διευθυντή.

Οι Νομαρχιακές Αρχές προκειμένου να συγκροτήσουν και να υλοποιήσουν μια πολιτική ενεργοποίησης του νέου αυτοδιοικητικού θεσμού είναι ανάγκη να πραγματοποιήσουν τομή σε λογικές που αναπαράγουν το διαχειριστικό κλίμα, τις πελατειακές σχέσεις σε τοπικό επίπεδο, την αδιαφάνεια και την έλλειψη κοινωνικού ελέγχου.

Τα επείγοντα ζητήματα που χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης είναι:

- Η επεξεργασία και η προώθηση του Νομαρχιακού Αναπτυξιακού προγράμματος, ως εργαλείου και μέσου για την ενεργοποίηση και την παρέμβαση της Ν.Α. στα προβλήματα του Νομού και τη διαμόρφωση πλαισίου συνεργασίας με τους κοινωνικούς φορείς της περιοχής.
- Η διαμόρφωση και υλοποίηση μιας πολιτικής οργανωτικής ανάπτυξης του νέου θεσμού στην κατεύθυνση του ριζικού μετασχηματισμού των δομών της κρατικής νομαρχίας σε αυτοδιοικητικές δομές και λειτουργίες.
- Η δημιουργία και η στελέχωση δομών επιστημονικής – τεχνικής στήριξης της ανάπτυξης – κοινωνικής λειτουργίας της Ν.Α. ώστε να μειώνεται η εξάρτησή της από διάφορους κεντρικούς και ιδιωτικούς φορείς

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση αναγνωρίζεται από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο ως ο κύριος φορέας δημοκρατικού προγραμματισμού σε Νομαρχιακό επίπεδο και επομένως αναλαμβάνει:

- Το έργο του σχεδιασμού και υλοποίησης προγραμμάτων οικονομικής κοινωνικής – πολιτιστικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης του Νομού.
- Την κύρια ευθύνη της διατύπωση προτάσεως έργων και παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων του Νομού, τα οποία εντάσσονται προς χρηματοδότηση, στα εθνικά επιχειρησιακά προγράμματα του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (ΚΠΣ) στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό πρόγραμμα σε άλλα εθνικά και κοινοτικά προγράμματα.
- Το ρόλο του ισότιμου συνεργάτη με τους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α. και με τους φορείς συνεργασίας τους για την υποστήριξη των διαδικασιών σχεδιασμού και εφαρμογής Τοπικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων, έργων προστασίας του περιβάλλοντος κλπ.

Η κατάκτηση του νέου αναπτυξιακού – κοινωνικού ρόλου δεν επιτυγχάνεται απλά και μόνον με τη θεσμοθέτηση της Ν.Α. ή ακόμα και με την σύνταξη του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας. Αντίθετα απαιτείται επίπονη προσπάθεια και ανάληψη πρωτοβουλιών τόσο σε επίπεδο νομού όσο και σε εθνικό επίπεδο. Αφού συχνά οι πρωτοβουλίες αυτές θα έρχονται σε αντίθεση με κεντρικές επιλογές και θα ενεργοποιούν όλες τις δυνάμεις και τους φορείς του νομού για την υλοποίηση συγκεκριμένων στόχων και παρεμβάσεων. Με δεδομένο μάλιστα ότι οι βασικές επιλογές για τον αναπτυξιακό προγραμματισμό έχουν διαμορφωθεί τόσο στο εθνικό όσο και στο περιφερειακό σκέλος του κοινοτικού πλαισίου στήριξης είναι προφανές ότι για την

επεξεργασία και την υλοποίηση πολιτικών ανάπτυξης σε επίπεδο νομού θα απαιτηθεί η συνεργασία και η κοινή δράση της Ν.Α. με τους κοινωνικούς φορείς του νομού για την επισήμανση των προβλημάτων και την αντιμετώπισή τους.

Η εκπόνηση του Νομαρχιακού Αναπτυξιακού Προγράμματος αποτελεί την πρώτη ουσιαστική ενέργεια της Ν.Α. για την διαμόρφωση στρατηγικής ανάπτυξης και την επεξεργασία συγκεκριμένων προτάσεων και ταμειακών προγραμμάτων ανάπτυξης του Νομού. Το Νομαρχιακό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα (ΝΑΠ) δεν πρέπει να αποτελεί μια θεωρητική κατασκευή, μια επιπλέον μελέτη την οποία απλώς θα συμβουλευόνται τα πολιτικά και υπηρεσιακά όργανα της Ν.Α. Πιο συγκεκριμένα το ΝΑΠ θα πρέπει να δίνει έμφαση:

- Στην ανάλυση των προβλημάτων της κοινοτικής και οικονομικής δομής του νομού, στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα, στις υπηρεσίες και τον τουρισμό, στις μεταφορές – επικοινωνίες, στα θέματα προστασίας του περιβάλλοντος της κοινωνικής πολιτικής, του πολιτισμού και αθλητισμού.
- Στην ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων του νομού στους τομείς αυτούς με βάση και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής (εδαφολογικά, κλιματολογικά, φυσικοί πόροι, πολιτιστικοί πόροι κλπ).
- Στην ανάδειξη του νομού σε πόλο ανάπτυξης συγκεκριμένων οικονομικών, κοινωνικών, πολιτιστικών δραστηριοτήτων, με ιδιαίτερο ρόλο στο πλαίσιο της ευρύτερης περιφέρειας.
- Στην ισόρροπη ανάπτυξη των δραστηριοτήτων αυτών με την ορθολογική αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων του νομού.

- Στην διαμόρφωση και εφαρμογή ενιαίας περιβαλλοντολογικής πολιτικής και πολιτικών βελτίωσης της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

Στο πλαίσιο των κατευθύνσεων αυτών θα διαμορφωθούν οι συγκεκριμένοι στόχοι και άξονες παρέμβασης μέσα και από την συνεργασία της Ν.Α. με τους Ο.Τ.Α. και όλους τους κοινωνικούς φορείς της περιοχής.

Το ΝΑΠ θα πρέπει να αποτελέσει στην πραγματικότητα το επιχειρησιακό πρόγραμμα της Ν.Α. Θα πρέπει δηλ. να καταλήγει σε ένα μεσοχρόνιο προγραμματισμό έργων και παρεμβάσεων, ιεραρχημένων, με επεξεργασμένη πρόταση για τον οικονομικό προϋπολογισμό, την πηγή χρηματοδότησης το φορέα υλοποίησης των αντίστοιχων έργων και προγραμμάτων παρεμβαίνοντας και διεκδικώντας συγκεκριμένα έργα και αντίστοιχες χρηματοδοτήσεις^{23α}.

---

^{23α} Σπανού Κ., Ρήγος Α., Σπουρδαλάκης Μ., Ελληνική Εταιρία Πολιτικής Επιστήμης, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση – Προσδοκίες και Προοπτικές, Εκδόσεις Σάκκουλα 1997.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

**ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΗΣ Ν.Α.Θ
ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ.**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

1.1 Ο Νομός Θεσσαλονίκης

Οι περισσότεροι γνωρίζουν το νομό Θεσσαλονίκης από την πρωτεύουσά του, της Θεσσαλονίκη. Μία πόλη σύμβολο, με συνεχή και αδιάλειπτη παρουσία μεγαλύτερη από 2300 χρόνια, μια πόλη κοσμοπολίτισσα και ταυτόχρονα σύγχρονη και ζωντανή, κέντρο της Μακεδονικής γης, οικονομικό και πνευματικό κέντρο των Βαλκανίων.

1.1.1 Η πολιτιστική φυσιογνωμία του Νομού Θεσσαλονίκης

Έντονη είναι η πολιτιστική ζωή της Θεσσαλονίκης ολόκληρο το χρόνο. Εκδηλώσεις του Μακεδονικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, του Βαφοπούλειου Πνευματικού Κέντρου, του πολιτιστικού κέντρου της Εθνικής Τράπεζας, συναυλίες της Κρατικής και Δημοτικής ορχήστρας, παραστάσεις του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος, οι Γιορτές Ανοιχτού Θεάτρου το καλοκαίρι, η συνάντηση χορευτικών σχημάτων στο Διεθνή Μήνα Χορού, τα Φεστιβάλ Κινηματογράφου, Βιβλίου και Τραγουδιού, οι παραστάσεις της Όπερας Δωματίου, το Διεθνές Φεστιβάλ Θεάτρου, το Φεστιβάλ Μουσικής Δωματίου, τα Δημήτρια, ένα μεγάλο Φεστιβάλ Μουσικών και Θεατρικών, κυρίως, εκδηλώσεων που οργανώνει κάθε φθινόπωρο ο Δήμος Θεσσαλονίκης είναι μερικά από τα καλλιτεχνικά γεγονότα της πόλης. Η πόλη με τα σημαντικά μουσεία που διαθέτει, ανασυνθέτει γοητευτικά το πλουσιότατο και πολύχρωμο παρελθόν της. Είναι το Αρχαιολογικό Μουσείο με προϊστορικά, ρωμαϊκά και κλασικά ευρήματα, το Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, το Μουσείο

του Λευκού Πύργου, το Λαογραφικό και Εθνολογικό, με υλικά τεκμήρια του παραδοσιακού πολιτισμού της Βόρειας Ελλάδας, το Μουσείο Αρχαίων Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Οργάνων, το Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, οι πινακοθήκες Δημοτική και Μακεδονικών Σπουδών, τα Μουσεία Κινηματογράφου, Φωτογραφίας, Σύγχρονης Τέχνης, Design και τεχνικό, που προγραμματίζουν εκδηλώσεις και εκθέσεις με το εξειδικευμένο αντικείμενό τους.

Σε ολόκληρο το νομό Θεσσαλονίκης, όλο το χρόνο μπορεί κανείς να ανακαλύψει λαογραφικές εκδηλώσεις με μεγάλο ενδιαφέρον. Γύρω από τη Θεσσαλονίκη επίσης βρίσκονται σημαντικές περιοχές της ελληνικής αρχαιότητας. Είναι οι Αιγές, στη θέση της σημερινής Βεργίνας, η πρώτη πρωτεύουσα των Μακεδόνων. Εδώ το 1977 ανακαλύφθηκαν ασύλητοι οι περίφημοι βασιλικοί τάφοι, ανάμεσα στους οποίους είναι και ο τάφος του Βασιλιά Φιλίππου του Β' με ολόχρυσες λάρνακες, πολύτιμα σκεύη και όπλα, που εκτίθενται τώρα στο χώρο της ανασκαφής κοντά στη Βέροια. Είναι η Πέλλα, επίσης πρωτεύουσα των Μακεδόνων, τόπος γέννησης του Μεγάλου Αλεξάνδρου, στην οποία διασώζονται περίφημα ψηφιδωτά, το Ανάκτορα κ.α. Κοντά είναι, επίσης, το Νυμφαίο, ιερό των Νυμφών και η περίφημη σχολή του Αριστοτέλη. Είναι το Δίον, στο οποίο οι Μακεδόνες είχαν τα ιερά τους για τον Ολύμπιο Δία, το Διόνυσο, τον Ασκληπιό, την Άρτεμη, την Αφροδίτη, τον Ορφέα και τις Πιερίδες Μούσες.

1.1.2 Η Θεσσαλονίκη ένα Βυζαντινό Μουσείο

Η Θεσσαλονίκη είναι ολόκληρη ένα Βυζαντινό Μουσείο. Ανάμεσα στα σύγχρονα κτίρια βρίσκονται άριστα διατηρημένες εκκλησίες με

μοναδικές τοιχογραφίες και σπάνια ψηφιδωτά που η ηλικία τους φθάνει τα 1000 χρόνια.

Ο Άγιος Δημήτριος, η μεγαλοπρεπή Αγία Σοφία (κτίσμα του 7^{ου} αιώνα), η Αχειροποίητος, η Παναγία των Χαλκέων και πολλές άλλες εκκλησίες, είναι από τα πιο λαμπρά εκκλησιαστικά μνημεία της «Συμβασιλεύουσας» πόλης του Βυζαντίου.

1.1.3 Θεσσαλονίκη η πόλη των Συνεδρίων

Περισσότερα από 500 μικρά και μεγάλα συνέδρια φιλοξενούνται κάθε χρόνο στη Θεσσαλονίκη. Το μοντέρνο, αρχιτεκτονικά, «Βελλίδειο», είναι ένα από τα μεγαλύτερα συνεδριακά κέντρα των Βαλκανίων. Στην ίδια περιοχή, στην Ηλεκτρο – Δ.Ε.Θ., υπάρχει ένα ακόμη, το Συνεδριακό Κέντρο Νικόλαος Γερμανός, καθώς και ένα πλήθος εκθετηρίων χώρων στους οποίους μπορούν να φιλοξενηθούν κάθε είδους εκθέσεις και να συνδυαστούν με αντίστοιχα συνέδρια. Στην πανεπιστημιούπολη, επίσης, που βρίσκεται στο κέντρο της πόλης, υπάρχουν κατάλληλα αμφιθέατρα για τέτοιας μορφής εκδηλώσεις, ενώ και στην Βυζαντινή Μονή Βλατάδων υπάρχει ένα ίδρυμα που διαθέτει συνεδριακές εγκαταστάσεις, για ειδικά θέματα όμως που έχουν θεολογικό ή ιστορικό ενδιαφέρον.

ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΗΛΕΧΡΟ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΕΡΜΑΝΟΣ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΒΑΦΟΠΟΥΛΕΙΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΛΕΤΩΝ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ ΤΟΥ ΑΙΜΟΥ

1.1.4 Η Θεσσαλονίκη Οικονομικό Κέντρο των Βαλκανίων

Η περιοχή της Θεσσαλονίκης είναι κέντρο οικονομικής και εμπορικής δραστηριότητας με δείκτες ανάπτυξης που ξεπερνούν τους μέσους όρους της χώρας και πιο κοντινούς προς τους αντίστοιχους των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στο κέντρο της πόλης μπορείς να διασχίσεις χαρακτηριστικές σκεπαστές αγορές, που διατηρούν κάτι από το χρώμα των παζαριών της Ανατολής.

Η παραδοσιακή σκεπαστή αγορά τροφίμων Μοδιάνο, οι αγορές Καπάνη και Βλάλη και βέβαια εκεί κοντά συνυπάρχουν και οι αστραφτερές βιτρίνες των σύγχρονων καταστημάτων.

Η βιομηχανία της Θεσσαλονίκης και της Βόρειας Ελλάδας, παράγει περισσότερο από το ¼ του Εθνικού Βιομηχανικού προϊόντος.

Περισσότερες από 3000 εξαγωγικές επιχειρήσεις βρίσκονται στη Βόρεια Ελλάδα, από τις οποίες το 65% περίπου στην Θεσσαλονίκη, ενώ οι μισές Ελληνικές εξαγωγές γίνονται εδώ.

Η καταξιωμένη εδώ και πολλά χρόνια Helexpo – Δ.Ε.Θ., η Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης, ολοκληρώνει την προσπάθεια για διεθνή συνεργασία σε εμπορικό επίπεδο. Στις εγκαταστάσεις της φιλοξενούνται, εκτός από την κεντρική διεθνή έκθεση κάθε Σεπτέμβριο, με 60 περίπου επίσημες κρατικές συμμετοχές, μια σειρά από κλαδικές εκθέσεις που αφορούν στην οικονομία, στο εμπόριο, στη βιομηχανία και στις

υπηρεσίες. Εξάλλου ο ρόλος της Θεσσαλονίκης, ως οικονομικού κέντρου των Βαλκανίων, ενισχύεται καθοριστικά με τη δημιουργία του χρηματιστηριακού κέντρου, της Τράπεζας Παρευξείνιας Συνεργασίας, αλλά και τη λειτουργία άλλων θεσμικών φορέων όπως είναι το λιμάνι της Θεσσαλονίκης, η φυσική διέξοδος των χωρών της Βαλκανικής Χερσονήσου και της Νοτιοανατολικής Ευρώπης προς τη θάλασσα.

Η ιστορία του ταυτίζεται με την ιστορία της πόλης. Διακινεί ετησίως περίπου 15 εκ. τόνους φορτίων και δέχεται περισσότερα από 8.500 πλοία, ενώ μετακινούνται απ' αυτό, για τουριστικούς κυρίως λόγους, περισσότεροι από 250000 επιβάτες το χρόνο. Διαθέτει ελευθέρως ζώνη, τερματικό σταθμό εμπορευματοκιβωτίων, για χύδην φορτία και φορτία μεγάλου βάρους. Οι ναυτιλιακές γραμμές του εξυπηρετούν τις περιοχές της Χαλκιδικής, τα νησιά του Αιγαίου και μια νέα, τη Ρωσία, για μεταφορά επιβατών, αλλά και φορτηγών αυτοκινήτων διεθνών μεταφορών, μοναδοποιημένων εμπορευμάτων και containers. Η Θεσσαλονίκη είναι, επίσης, πρωτεύουσα του παγκόσμιου Ελληνισμού και φιλοξενεί εκδηλώσεις των φορέων που τον εκφράζουν.²⁴

1.2 Ο Νομός Θεσσαλονίκης ως μοχλός πολιτιστικής ανάπτυξης στη Βόρειο Ελλάδα

Ο Νομός Θεσσαλονίκης καλείται να ανταποκριθεί στις αναπτυξιακές απαιτήσεις όλου του Βορειοελλαδικού χώρου όπου ήδη ασκεί μητροπολιτικές επιρροές.

Ο Νομός Θεσσαλονίκης, με τις παραγωγικές δυνάμεις και την τεχνογνωσία που διαθέτει, καλείται σήμερα να γίνει ο μοχλός ανάπτυξης για όλη τη Β. Ελλάδα μέσα σε συνθήκες συνεχούς ανταγωνισμού και με δεδομένο τις αντιστάσεις του αθηνοκεντρικού συγκεντρωτικού κράτους.

---

²⁴ Φυλλάδιο Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Θεσσαλονίκης

Άμεση είναι η ανάγκη για ένα φορέα:

- Που θα συνδέει την Κεντρική και Περιφερειακή διοίκηση με την τοπική κοινωνία.
- Που θα συντονίζει και θα στηρίζει όλες τις προσπάθειες.
- Που θα λειτουργεί σαν πλατφόρμα για την σύνθεση των αναπτυξιακών δυνάμεων στην επιδίωξη κοινών στόχων, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα την κοινωνική συναίνεση με την άμβλυνση των όποιων τριβών.

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, ως αιρετός θεσμοθετημένος φορέας δημοκρατικού προγραμματισμού έχει εξ' ορισμού όλα τα απαραίτητα θετικά χαρακτηριστικά για να ανταποκριθεί στις αναπτυξιακές προκλήσεις.

Η Ν.Α. και με τη συμμετοχή στην Επιτροπή των Περιφερειακών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί σήμερα τον μοναδικό κόμβο που μπορεί να διασφαλίσει σε Νομαρχιακό επίπεδο την επικοινωνία και την συνεργασία μεταξύ των τοπικών, περιφερειακών και εθνικών αναπτυξιακών φορέων. Η Ν.Α. μπορεί να εξασφαλίσει σε επίπεδο του Νομού τον συντονισμό της αναπτυξιακής προσπάθειας, ώστε να μην υπάρξουν επικαλύψεις, κενά, αντιφάσεις, δηλαδή σπατάλη πόρων σε έργα που δεν συνδυάζονται μεταξύ τους ή δεν δημιουργούν πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα.

Στο τοπικό επίπεδο, η ορθή κατανομή των οικονομικών πόρων και η αξιολόγηση χωροταξικών προτεραιοτήτων είναι εκ των πραγμάτων περισσότερο επιτακτική από ότι στο εθνικό επίπεδο, προκειμένου να αναδειχθεί η αναγκαιότητα και αποτελεσματικότητα της αποκέντρωσης.

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση της Θεσσαλονίκης τοποθετεί τον πολιτισμό σε κυρίαρχη θέση με τους πολίτες να συμμετέχουν, να δημιουργούν και να εκφράζονται.

- Ο αθλητισμός και ο πρωταθλητισμός σε λειτουργία συγκοινωνούντων δοχείων.
- Τα σχολεία ως εργαστήρια μετάδοσης γνώσης συμπλασμένης με την γνωριμία της φύσης του τόπου, του πολιτισμού, την εργασία.
- και προπαντός, επίκεντρο όλων αυτών ο άνθρωπος σε κάθε του δραστηριότητα, χωρίς διάκριση κοινωνικών στρωμάτων, με έμφαση στην πρόνοια και την κοινωνική προστασία.

1.2.1 Στρατηγικό σχέδιο του Νομού Θεσσαλονίκης.

Το στρατηγικό σχέδιο για το Νομό, διατυπώθηκε και επικυρώθηκε για πρώτη φορά από το Νομαρχιακό συμβούλιο κατά τη διαδικασία έγκρισης του προϋπολογισμού της ΝΑΘ του 1996. Από τότε αποτελεί αταλάντευτο όραμα και διεκδίκησή μας. Συμπυκνώνεται δε στη φράση: «Η Θεσσαλονίκη Νομός Σύγχρονος – Ευρωπαϊκός Επίκεντρο της Βαλκανικής και Παρευξείνιας Περιοχής».

Οι επιμέρους στόχοι αυτού του σχεδίου είναι ο Νομός Θεσσαλονίκης να γίνει:

1. Κόμβος Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών και Επικοινωνιών.
  2. Κέντρο παροχής υπηρεσιών υψηλών προδιαγραφών και παραγωγής προϊόντων υψηλής ποιότητας.
- Κέντρο Οικονομικών και Εμπορικών συναλλαγών και κέντρο Εξαγωγών – Εισαγωγών.
  - Πολιτιστική πύλη της Ν.Α. Ευρώπης, Νομός των Γραμμάτων της Παιδείας και του Πολιτισμού.

- Πρότυπο στην περιβαλλοντική φροντίδα και στον σεβασμό για την Υγεία και την ποιότητα ζωής των πολιτών, των επισκεπτών και των εργαζομένων.
- Πόλος ισότιμης συνεργασίας όλων των δυνάμεων του Βορειοελλαδικού άξονα για την ισόρροπη ανάπτυξη της περιοχής, με ορίζοντα τα Βαλκάνια και τον Εύξεινο Πόντο.

Η ΝΑΘ καταθέτει όλες τις δυνάμεις της. Πρέπει ανοίγει το δρόμο στους παράγοντες δυναμικής ανάπτυξης, που υπάρχουν στο νομό για να τους δοθεί η ευκαιρία να απελευθερωθούν και να δημιουργήσουν.

Με όλες τις δυνάμεις στο Νομό συνεχίζονται:

- Οι αναγκαίοι εκσυγχρονισμοί για να εξυπηρετείται ο πολίτης ως δημιουργός, ως κάτοικος, ως εργαζόμενος, ως παραγωγός, ως επιχειρηματίας.
- Στα μεγάλα έργα που παρατηρούνται καθυστερήσεις απαιτείται η αγωνιστική συνεργασία ΜΕΤΡΟ – Υποθαλάσσια αρτηρία – βιολογικός καθαρισμός – αεροδρόμιο – λιμάνι – ύδρευση, περιμένουν για πολύ χρόνο στη λίστα αναμονής
- Θέματα όπως η κατασκευή Υδροηλεκτρικού εργοστασίου στο φράγμα Αξιού στην Ελεούσα.
- Νέα εγγειοβελτιωτικά έργα για την ενίσχυση της Αγροτικής Ανάπτυξης.
- Μελέτη και κατασκευή Ναυπηγοεπισκευαστικής ζώνης με τη σύγχρονη παρουσία Μαρίνας – πρασίνου – ενυδρείου είναι μια πρόταση που ίσως δώσει τη δυνατότητα της ανάπτυξης της Δυτικής πλευράς της πόλης προς τη θάλασσα.

- Η δημιουργία τουριστικών υποδομών στην Επαρχία Θεσσαλονίκης και Λαγκαδά που να εξυπηρετεί από την μία την ανάγκη εξόδου των θεσσαλονικέων της πόλης με την παράλληλη δημιουργία απασχόλησης.
- Η δημιουργία κοινωνικής στέγης σε συνεργασία με το κράτος και τους ιδιώτες.
- Η αξιοποίηση του υγρού στοιχείου (Λίμνη – Θάλασσα) με προτεραιότητα στη διάσωση της Λίμνης Κορώνειας.
- Η αξιοποίηση των γεωθερμικών πεδίων και της βιομάζας σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις, θερμοκήπια, και οικοδομικά κελύφη, σχολεία – κατοικία.
- Αξιοποίηση των Ιαματικών Λουτρών Νέας Απολλωνίας που έχει γίνει μια πολύ σημαντική επένδυση.
- Η αποκέντρωση λειτουργιών οικονομικών – πολιτιστικών και η ακύρωση όποιων πρωτοβουλιών θέλουν να στερήσουν από την πόλη λειτουργίες όπως της HELEXPO – Δ.Ε.Θ., αποτελούν στόχους για συζήτηση, συμφωνία, διεκδίκηση.
- Την ουσιαστική στήριξη της έδρας Απόδημου Ελληνισμού που είναι η Θεσσαλονίκη.

Στην απόσταση του χρόνου από την «Θεσσαλονίκη – Πολιτιστική Πρωτεύουσα» και λίγο πριν το 2000 σχεδιάζεται μια ολοκληρωμένη δράση. Στόχος να αξιοποιηθούν οι πολιτιστικές υποδομές, να συμμετέχουν οι πολίτες στον πολιτισμό, εκφράζοντας τα ενδιαφέροντά τους, απλοποιώντας τις παρεμβάσεις, πλησιάζοντάς τους στον καθημερινό χώρο.

Η ανάδειξη της καλλιτεχνικής ανησυχίας και αμφισβήτησης και των δημιουργών ελπίζω πως θα αποτελέσει στοιχείο προβληματισμού και προτάσεων.

1.2.2 Η περιφερειακή πολιτιστική πολιτική στο Νομό Θεσσαλονίκης.

Η πολιτιστική ανάπτυξη αποτελεί σημαντικό παράγοντα στην εξέλιξη της φυσιογνωμίας της περιφέρειας του Νομού Θεσσαλονίκης και στην ζωντανή επικοινωνία των κατοίκων της.

Ο σχεδιασμός της πολιτιστικής ανάπτυξης της περιφέρειας του Νομού Θεσσαλονίκης θα πρέπει να λάβει υπόψη του τα παρακάτω:

1. Ο Νομός Θεσσαλονίκης χαρακτηρίζεται από πολιτιστική πολυμορφία κάτι που σχετίζεται άμεσα με την ιδιαίτερη καταγωγή των κατοίκων του νομού.

Η συγκρότηση ενός προγράμματος δράσης θα πρέπει να έχει ως σημείο αναφοράς ένα σημαντικό χαρακτηριστικό – ιδιότητα – παραγωγή – έθιμο κάθε περιοχής που μπορεί να αναφέρεται στην καταγωγή, την γεωμορφολογία, την ιστορία, την πολιτιστική παράδοση κάθε τόπου.

2. Ο Νομός Θεσσαλονίκης ο μεγαλύτερος Νομός της χώρας παρουσιάζει μια δυσανάλογη ανάπτυξη Κέντρου και Περιφέρειας κάτι που επιβεβαιώνεται από την έλλειψη σταθερών πολιτιστικών θεσμών στην Περιφέρεια.

Η Περιφέρεια του Νομού μοιάζει αποκομμένη από την πόλη της Θεσσαλονίκης και η όλη πολιτιστική της παραγωγή αναλωνόταν μέχρι πριν λίγα χρόνια στις αποσπασματικές δράσεις των Κοινοτήτων – τοπικές γιορτές και πανηγύρια σχεδόν πανομοιότυπα και στην

ευκαιριακή ανάπτυξη τουριστικών υποδομών έξω από κάθε οργανωμένο σχέδιο και ενιαία πολιτική.

3. Οι τοπικοί πολιτιστικοί σύλλογοι και οι κατά τόπους Δήμοι και Κοινότητες παίζουν σημαντικό ρόλο στην κατεύθυνση αυτή με τις διαρκείς τους δράσεις και τις ξεχωριστές διοργανώσεις.

Η ανάπτυξη της πολιτιστικής κίνησης στην περιφέρεια του Νομού Θεσσαλονίκης παρουσιάζει μίαν υστέρηση, συνανάλογη με τις χιλιομετρικές αποστάσεις που μεσολαβούν από το κέντρο της πόλης και τις σύγχρονες δυνατότητες επικοινωνίας.

Εκτός εξαιρέσεων, οι πολιτιστικοί σύλλογοι που υπάρχουν αντιμετωπίζουν τεράστια προβλήματα λειτουργίας και πολύ συχνά ταυτότητας.

Οι περισσότεροι από αυτούς ακολουθούν την πεπατημένη των δραστηριοτήτων, όπως αυτή αναπτύχθηκε στην μεταπολιτευτική Ελλάδα, χωρίς να λαμβάνουν υπόψη τους σύγχρονες ανάγκες και το σημαντικότερο, χωρίς να υπολογίζουν την ιδιαίτερη ταυτότητα της κάθε περιοχής (ιστορικότητα, αρχαιολογικοί χώροι, παραδοσιακά επαγγέλματα, σύνθεση πληθυσμού από άποψη καταγωγής κλπ).

Ωστόσο είναι πλέον κοινός τόπος ότι οι δραστηριότητες αυτές χρήζουν αναπροσαρμογή στις αρχές και στους στόχους τους, ώστε να ανταποκρίνονται σε ευρύτερο αριθμό κατοίκων και σε συγκεκριμένες ανάγκες των περιοχών.

Απαιτείται ένα οργανωμένο πρόγραμμα δράσης για όλο τον Νομό που θα στηρίζεται στην περιοχική συνεργασία και στην εξειδίκευση των ενεργειών και θα περιλαμβάνει:

- πρωτότυπες δράσεις που αναδεικνύουν την φυσιογνωμία της κάθε περιοχής.

- διοργανώσεις που προβάλλουν τοπικά παραδοσιακά προϊόντα
- εκδηλώσεις που θα λειτουργήσουν ως πόλος έλξης για τους κατοίκους όλου του Νομού συμπεριλαμβανομένων και αυτού του ευρύτερου πολεοδομικού συγκροτήματος της Θεσσαλονίκης.

Η Νομαρχία Θεσσαλονίκης στην προσπάθειά της να προσεγγίσει την ιδιαίτερη αυτή ταυτότητα κάθε περιοχής και αφού συνέλεξε τα απαραίτητα στοιχεία εκπόνησε ολοκληρωμένο πρόγραμμα πολιτιστικής ανάπτυξης της περιφέρειας του Νομού Θεσσαλονίκης μέσα από δράσεις με σημείο αναφοράς συγκεκριμένες γεωγραφικές ενότητες με ξεχωριστές θεματικές ταυτότητες.

Βασικός στόχος αυτής της πρότασης είναι η ανάδειξη κάθε περιοχής, σε κέντρο του Νομού, με την μοναδικότητα της θεματικής ταυτότητας.²⁵ Με άλλα λόγια η ανάδειξη της ιδιοπροσωπίας κάθε περιοχής μέσα από την προβολή ενός μοναδικού ιδιαίτερου στοιχείου – γνωρίσματος που τη χαρακτηρίζει και κατ' επέκταση μέσα από την εξειδίκευση των δράσεων με άξονα αναφοράς αυτό το χαρακτηριστικό γνώρισμα.

Επομένως, κάθε περιοχή αποκτά τη δική της συγκεκριμένη ταυτότητα και προβάλλει αυτά που η ίδια θεωρεί σημαντικότερα.

Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται η ουσιαστική ανάπτυξη μέσα από ειδικές δράσεις και αποφεύγεται ο κατακερματισμός και η επιφανειακή ενασχόληση με πλήθος πραγμάτων που χαρακτηρίζεται από έλλειψη ουσίας και προοπτικής.

---

²⁵ Αναπτυξιακό Συνέδριο Νομού Θεσσαλονίκης

1.3 Ο ρόλος των τοπικών φορέων της πόλης.

Η Θεσσαλονίκη παρά τις λαμπρές της προοπτικές δίνει συχνά την εντύπωση μιας πόλης με αμήχανη την οργάνωση της πολιτιστικής ζωής.

Παρά την ύπαρξη πολλών και σημαντικών θεσμών φαίνεται να υπάρχει ένα έλλειμμα συντονισμού και συνεργασίας με αποτέλεσμα να παρατηρούνται συχνά επικαλύψεις, επαναλήψεις και συχνά παραλείψεις.

Όπως διατυπώνει ο Μπάμπης Μπαρμπουνάκης²⁶ «Η κατάργηση ενός ιστορικού θεσμού της Θεσσαλονίκης του Φεστιβάλ Ελληνικού Τραγουδιού, η προσπάθεια του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού να αποκτήσει μόνιμη στέγη κτλ δείχνουν πως η πόλη της Θεσσαλονίκης ζει τα τελευταία χρόνια μια σημαντική αφαίμαξη των θεσμών της. Τα ισχυρά αυτά πλήγματα πρέπει και μπορούν να βρουν άμεση απάντηση από τους ίδιους τους φορείς της πόλης με πρωτοπόρο την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Είναι ανάγκη να ξαναζωντανέψουμε το κουρασμένο πολιτιστικό πρόσωπο της Θεσσαλονίκης μπροστά στον νέο αιώνα. Η Θεσσαλονίκη μπορεί και πρέπει να κρατήσει τους θεσμούς της στην πορεία προς τον 21^ο αιώνα».

Σε ότι αφορά στη δραστηριότητα των Δήμων, του συγκροτήματος, πολλοί απ αυτούς αναπτύσσουν δραστηριότητα, με σημασία υπερτοπική. Οργανώνουν με σύγχρονους τρόπους την πολιτιστική τους δράση και συγκροτούν με ευαισθησία τα προγράμματά τους.

Το συντονιστικό και εμψυχωτικό της ρόλο καλείται να παίξει η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, και σε ότι αφορά στους σχεδιασμούς των καλλιτεχνικών και πολιτιστικών οργανισμών της πόλης για την παραγωγή και την προώθηση υψηλού επιπέδου πρωτογενούς παραγωγής και τη διοργάνωση εκδηλώσεων.

²⁶ Περιοδικό «Το όραμα για την Πόλη μας και τον Πολιτισμό» χρόνος 6^{ος}- αρ. Φύλλον 150. Σάββατο 3 Απριλίου 1999

Η Θεσσαλονίκη έχει πρώτηστη υποχρέωση να αναγνωρίσει με ποικίλους τρόπους την προσφορά σπουδαιών πολιτών της που δουλεύουν αθόρυβα εδώ και χρόνια και να τους αποδώσει τη σημασία που τους αξίζει, βοηθώντας να γίνει γνωστή στους νεότερους η ζωντανή της ιστορία.

Είναι απαραίτητο να οργανωθούν γεγονότα που θα αναδεικνύουν την πρόσφατη και παλαιότερη ιστορία της περιοχής και εκδηλώσεις εντός της πόλεως αλλά και εκτός των τειχών αυτής.

Σε σχέση με τις προαναφερθείσες δράσεις η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση μπορεί να παίζει σπουδαίο ρόλο στην εκπαιδευτική δραστηριότητα στο Νομό στο επίπεδο της καλλιτεχνικής παιδείας, της τοπικής ιστορίας, της μεταξύ τους επικοινωνίας της συντονισμένης οργάνωσης της μαθητικής καλλιτεχνικής παραγωγής και ανάπτυξης των σχολικών βιβλιοθηκών. Σπουδαίο ρόλο θα παίζουν οι πολιτιστικοί περίπατοι, οι οργανωμένες δηλαδή διαδρομές σε μνημεία ιστορικά και περιβαλλοντικής σημασίας.

Επομένως ο ρόλος της εκπαίδευσης δεν είναι απλός καιρός, είναι ο θεμελιωδέστατος. Οι απαιτήσεις των καιρών οδηγούν προς την αναστήλωση της έννοιας δίνοντάς της το αληθινό της εύρος, που είναι η ολοκλήρωση της εκπαίδευσης με την παιδεία δηλ. την κουλτούρα.

Το παιδευτικό επίπεδο μιας κοινωνίας σε δεδομένη στιγμή της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξής της, εκφράζει την ποιότητα των σχέσεων του ατόμου με την κοινωνία αυτή, δηλ. τον βαθμό αυτονομίας του ατόμου και την ικανότητά του να τοποθετεί μέσα στον κόσμο να επικοινωνήσει με τους άλλους και να ενταχθεί σωστότερα στο κοινωνικό σύνολο, χωρίς όμως να χάσει τη δύναμη να αποδεσμευτεί απ' αυτό. Μια

τέτοια τοποθέτηση ανάγει την κουλτούρα δηλ. την παιδεία σε ύπατο σκοπό της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης.

Ευρύτερες δραστηριότητες εξαρτώνται από τον χαρακτήρα της πόλης, το ιδιαίτερο πνεύμα και την κλίση της, το δυναμικό που διαθέτει σε μνημεία, παράδοση, ανθρώπους και μέσα.

Η γνήσια συμβολή της Εκκλησίας σε μια πολιτιστική για την κουλτούρα μόνο σ' αυτά τα δυο θα βασισθεί: στην ελληνική της ιστορική ιδιοτυπία και στην ελληνορθόδοξη πνευματικότητά της.

Η δραστηριοποίηση των ανθρώπων της Θεσσαλονίκης στον παιδευτικό τομέα έγινε με πρωτοβουλίες κάθε λογής, έγινε όμως κυρίως από την ιδιωτική πρωτοβουλία και με συσσωματώσεις όλων των τύπων. Για την ανάπτυξη της κουλτούρας και τη διατήρησή της σε επίπεδα υψηλά, η ιδιωτική συλλογική δράση έχει κεντρική αναντικατάστατη αξία. Εταιρίες, ιδρύματα, ενώσεις, σύλλογοι, σωματεία, οργανώσεις, κινήσεις, επιτροπές, ομάδες, θίασοι, λέσχες, όμιλοι και συντροφιάς φιλικές που έχουν τον άτυπο χαρακτήρα της παρέας, όλα αυτά, είτε αποκτούν νομική υπόσταση είτε όχι, είναι συσσωματώσεις πολιτών που έχουν κοινά ενδιαφέροντα, ανησυχίες και επιδιώξεις, αποφασίζουν λοιπόν να συνενωθούν και να δρουν συλλογικά. Αυτό το θεμελιώδες συνταγματικό δικαίωμα, μπορεί να εκδηλωθεί και εκδηλώνεται πληθωρικά προς όλες τις κατευθύνσεις: από το επαγγελματικό σωματείο ως το επιστημονικό ίδρυμα, από το λαογραφικό ή μορφωτικό σύλλογο ως την εταιρία μελετών, από τον ερασιτεχνικό θίασο και τη χορωδία ως την ομάδα που εκδίδει ένα περιοδικό, από την αυθόρμητη συσπείρωση για την προστασία ενός μνημείου, μιας γειτονιάς ή ενός δάσους ως την συγκροτημένη οικολογική κίνηση, από την τοπικής εμβέλειας πνευματική λέσχη και το σύλλογο που συγκεντρώνει στην πόλη τους

ξεριζωμένους της ιδιαίτερης πατρίδας ως την πανελλαδική οργάνωση – όλες αυτές οι ενσαρκώσεις του συνταγματικού δικαιώματος, είναι για την κουλτούρα μεγάλη δύναμη και για την δημοκρατία, μια ζωτική έκφρασή της.

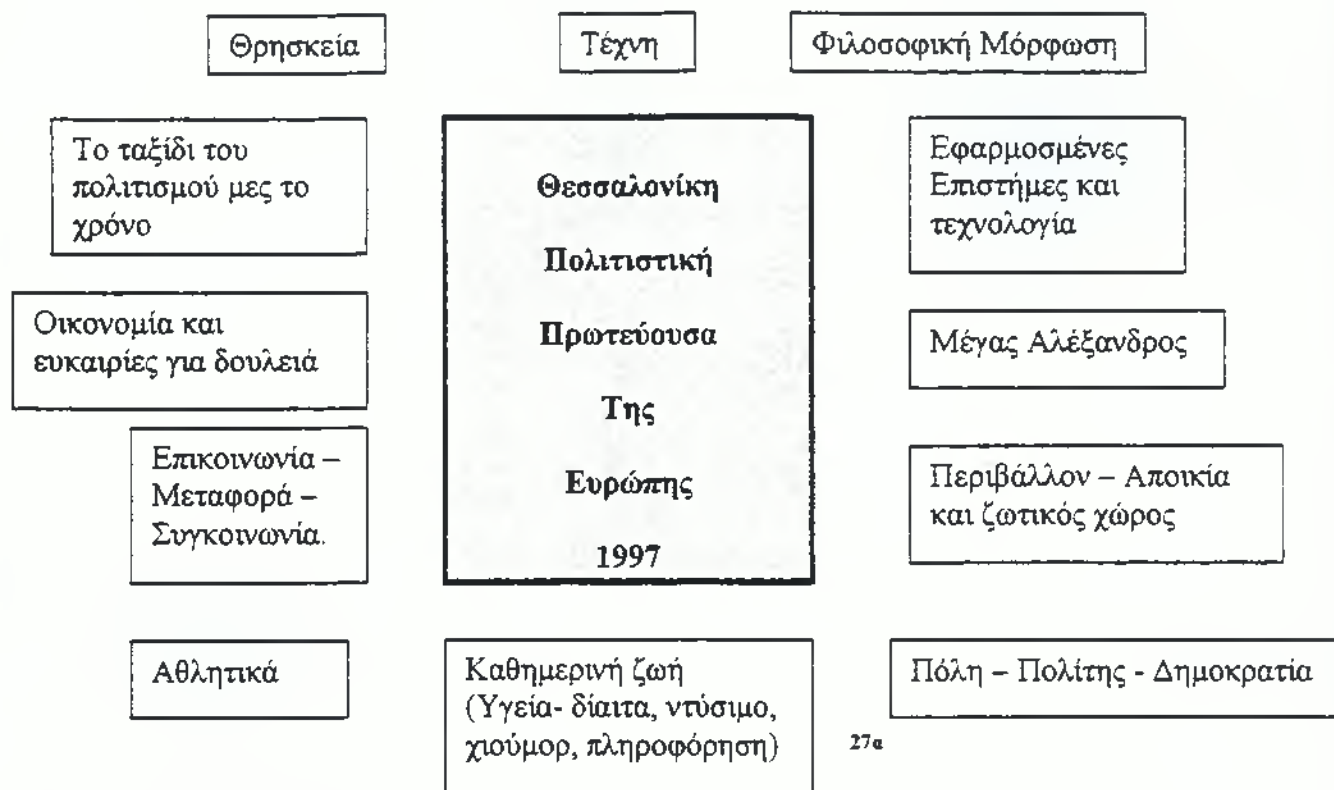
Μερικές από τις κινητοποιήσεις αυτές εξηγούνται από την κρατική αδράνεια ή αδυναμία είναι η πρακτική τους πλευρά, αφού η ιδιωτική πρωτοβουλία έρχεται να αναπληρώσει ελλείψεις του κράτους. Αλλά η αξία της ιδιωτικής συλλογικής δράσης κει το βαθύ παιδευτικό της νόημα, αναδεικνύονται περισσότερο αν παραμερίσουμε την πρακτική αυτή πλευρά. Μαρτυρεί από το κοινωνικό σώμα είναι δραστήριο και υγιές, είναι ότι η κοινωνία των πολιτικών είναι ικανή να θέσει και να πραγματοποιήσει στόχους, και ότι υπάρχουν στη χώρα άνθρωποι οι οποίοι δεν θέλουν να είναι μόνον υπήκοοι, διοικούμενοι, φορολογούμενοι, οπαδοί και πελάτες, αλλά διεκδικούν την ακηδεμόνευτη παιδευτική πολιτογράφηση τους, την αναγνώριση δηλ. του δικαιώματος να ενεργούν δραστικά και αυτόνομα στον κρίσιμο για την προκοπή των ατόμων και του κοινωνικού συνόλου χώρο της κουλτούρας. Η κεντρική, η αναντικατάστατη αξία της συλλογικής δράσης βρίσκεται ακριβώς εδώ: είναι το προχωρημένο κιάλας στάδιο της πολιτικής ωριμότητας και, αναπόφευκτα, της αμφισβήτησης.²⁷

---

²⁷ Δημ. Σ. Αθανασόπουλος. Για μια πολιτική της κουλτούρας. Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης, Αθήνα 1990

1.4 Ο θεσμός της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης

27^a

Ο θεσμός της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας είναι πολύ σημαντικός γιατί συμβάλει στην αναγέννηση της πόλης όχι μόνο πολιτιστικά αλλά και οικονομικά. Η δημιουργία επαρκούς πολιτιστικής υποδομής στα πλαίσια της πολιτιστικής πρωτεύουσας και η προσφορά πολιτιστικών υπηρεσιών με περαιτέρω εξειδίκευση της επιτροπής που συγκροτούσε το θεσμό βελτίωσε την ποιότητα ζωής στην πολιτιστική πρωτεύουσα Θεσσαλονίκης και σε συνδυασμό με την ιδιαίτερη πολιτιστική της ταυτότητα δημιούργησε τη θετική της εικόνα με άμεση συνέπεια την αύξηση του βαθμού ελκυστικότητας και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η Γλασκώβη μια χώρα η οποία ήταν κατά κύριο λόγο άσκημη, άτονη και με την ανάδειξή της

^{27a} ORGANIZATION FOR THE CULTURAL OF EUROPE – THESSALONIKI '97- STAVROS XARHAKOS

όμως σε πολιτιστικής πρωτεύουσας του 1990 και με τις διάφορες πολιτιστικές και καλλιτεχνικές δραστηριότητες που οργανώθηκαν στα πλαίσια αυτής η πόλη άλλαξε τελείως μορφή. Σε ένα χρονικό διάστημα έξι μηνών μόνο έξι εκατομμύρια τουρίστες πέρασαν από αυτήν αφήνοντας τεράστια οικονομικά οφέλη και πάνω από 3000 οργανωτές και φορείς οργάνωσαν πολιτιστικά γεγονότα. Βέβαια υπάρχει και η άλλη όψη του νομίσματος και αναφερόμαστε στις επιπτώσεις που κατέβαλλε η πολιτεία αλλά σε γενικές γραμμές το συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι μια πόλη μπορεί να αναγεννηθεί μέσω των πολιτιστικών γεγονότων. Το '96 ο κύκλος των πολιτιστικών πρωτευουσών κλείνει. Η Ελληνική κυβέρνηση υπέβαλλε το 1997 την υποψηφιότητα της Θεσσαλονίκης για τον τίτλο της πολιτιστικής πρωτεύουσας τον οποίο και κέρδισε ενώ την ίδια χρονιά υποψηφιότητα είχε υποβάλλει και η Κων/πολη. Η Θεσσαλονίκη εκπροσώπησε αντάξια τον τίτλο που της αποδόθηκε και σίγουρα ο Θεσσαλονικιός λαός ολόκληρη η Ελλάδα αλλά και η Ευρώπη γενικότερα θα έχουν να θυμούνται για πολλά ακόμα χρόνια τις πάμπολλες και ποικίλες φαντασμαγορικές πολιτιστικές εκδηλώσεις που οργανώθηκαν και πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια αυτής.

Ο στόχος του θεσμού πολιτιστικής πρωτεύουσας

Ο στόχος του θεσμού είναι να αναδεικνύει κάθε χρόνο μια διαφορετική πτυχή της Ευρωπαϊκής πολιτιστικής παράδοσης που θα χρωματίζει με το δικό της τρόπο τον πολιτισμό στην Ευρώπη.

Με μορφές και κατευθύνσεις που κάθε χρόνο έχουν το δικό τους πολιτιστικό στίγμα, ο θεσμός της πολιτιστικής πρωτεύουσας αποδεικνύει στην πράξη ότι η διαφορετικότητα είναι αυτή που ενώνει την Ευρώπη πολιτιστικά.

1.5 Πολιτισμός – Τουρισμός

Ο Τουρισμός αποτελεί τη βιομηχανία παροχής υπηρεσιών υποδοχής και παραμονής σε εκατομμύρια επισκέπτες στη χώρα μας. Το τουριστικό μας προϊόν εκτός από το φυσικό περιβάλλον και την πολιτιστική μας κληρονομιά περιλαμβάνει και το σύνολο σχεδόν της οικονομικής αλλά και κοινωνικής ζωής του τόπου. Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που παρέχουμε στους επισκέπτες είναι τα ίδια που παρέχουμε στον εαυτό μας. Η ποιότητα του τουριστικού μας προϊόντος είναι η ποιότητα της δική μας ζωής. Όλες λίγο πολύ οι οικονομικές λειτουργίες και τα αποτελέσματά τους περιλαμβάνονται σ' αυτό που ονομάζουμε τουριστικό προϊόν.

Ο Τουρισμός αποτελεί βασικό κλάδο, τόσο της Ευρωπαϊκής οικονομίας, όσο και της Ελληνικής. Η Ε.Ε. αν και παραμένει παγκόσμια τουριστική δύναμη σημείωσε κατά την περίοδο '90 - '96 πτωτική τάση στους τουριστικούς δείκτες. Η εξέλιξη των μεγεθών δείχνει, ότι πέρα από την εσωτερική διαφοροποίηση του τουριστικού ρεύματος στην Ευρώπη, διαμορφώνεται και ένας ανταγωνισμός από τρίτες χώρες ή άλλους μακρινούς προορισμούς, που διεκδικούν όλο και μεγαλύτερο μερίδιο του παγκόσμιου τουρισμού, με τιμές ιδιαίτερα ανταγωνιστικές.

Το γεγονός ότι η πολιτιστική ανάπτυξη και αποκέντρωση έχουν καταστεί μέσα για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης που μαστίζει πολλές από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης καταδεικνύεται άλλωστε έντονα και από την στροφή των Ευρωπαϊκών χωρών στο λεγόμενο πολιτιστικό τουρισμό.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται διεθνής έντονη ζήτησή του ως «πολιτιστικού τουρισμού». Είναι μεγάλος ο αριθμός των τουριστών που επιθυμούν να συνδυάσουν ή και να ταυτίσουν το χρόνο των διακοπών

τους με επισκέψεις σε μουσεία, σε αρχαιολογικούς χώρους, σε χώρους εκθέσεων, φεστιβάλ, συνεδρίων και πολιτιστικών γενικά εκδηλώσεων και τη διανομή τους σε τόπους με έντονο πολιτιστικό ενδιαφέρον.

Ο πολιτιστικός τουρισμός θεωρείται ειδική μορφή τουρισμού. Εμπεριέχει την έννοια της εκπαίδευσης και ευρύτερα παιδείας αφού στόχος του είναι η βαθύτερη γνωριμία του ταξιδιώτη με τον πολιτισμό της περιοχής που επισκέπτεται και συνδέεται με την έννοια της πολιτιστικής κληρονομιάς των στοιχείων της.

Η ανάπτυξη μορφών τουρισμού με πολιτισμική διάσταση μπορεί ν' αποτελέσει για την χώρα μας εργαλείο πολλαπλών παρεμβάσεων με στόχους :

- την ενίσχυση της ανάπτυξης προβληματικών και απομονωμένων περιοχών.
- τη διάχυση της τουριστικής κίνησης από καθιερωμένες τουριστικές περιοχές προς νέες.
- την προστασία, ανάπτυξη και αναβίωση της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και άμβλωση της εποχικότητας.
- την προσέλκυση επισκεπτών με ειδικά ενδιαφέροντα.
- την άνοδο του πολιτιστικού και εκπαιδευτικού επιπέδου του πληθυσμού και την καλλιέργεια πολιτιστικής συνείδησης.

Η πόλη της Θεσσαλονίκης παρότι διαθέτει τις αντικειμενικές προϋποθέσεις για την προσέλκυση τουριστών καθ' όλη τη διάρκεια του έτους χαρακτηρίζεται από το φαινόμενο της εποχικής προσέλκυσης τουριστών κατά τη διάρκεια της Διεθνούς Έκθεσης ή τους καλοκαιρινούς

μήνες και παρά τις σημαντικές προσπάθειες των τελευταίων χρόνων δεν έχει καταστεί τόπος τελικού προορισμού.

Ταυτόχρονα ο τουρισμός αποτελεί για το νομό Θεσσαλονίκης έναν παραγωγικό και δυναμικό τομέα της οικονομίας. Ο συνδυασμός του τουρισμού με τον πολιτισμό πολλαπλασιάζει τις δυνατότητες ανάπτυξης και των δύο τομέων. Το δίπτυχο πολιτισμού – τουρισμού λειτουργεί ως μοχλός περιφερειακής ανάπτυξης και αποκέντρωσης.

Οι δραστηριότητες της ΝΑΘ για την πόλη της Θεσσαλονίκης στρέφονται προς την κατεύθυνση της τόνωσης του επιχειρησιακού και συνεδριακού τουρισμού, καθώς και στην παράταση της παραμονής των διερχομένων επισκεπτών.

Οι προτάσεις της ΝΑΘ για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού απαντούν, στην ανάγκη διάχυσης της τουριστικής κίνησης προς νέες περιοχές και από τις ακτές προς την ενδοχώρα, στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, στην προσέλκυση επισκεπτών με ειδικά ενδιαφέροντα και στη συγκράτηση των διερχομένων τουριστών.

Ο σχεδιασμός της ΝΑΘ περιλαμβάνει δραστηριότητες ειδικών μορφών τουρισμού, που αλληλοσυμπληρώνονται και αλληλοϋποστηρίζονται, συνιστώντας έτσι ένα συνολικό αναπτυξιακό πρόγραμμα με εθνική σημασία.

Σε ότι αφορά στην περιφέρεια του Νομού Θεσσαλονίκης υπάρχει το μεγάλο πρόβλημα της έλλειψης του στρατηγικού εκείνου σχεδίου που θα αξιοποιήσει και θα αναδείξει τα πλεονεκτήματα της περιοχής.

Η πρόταση της ΝΑΘ είναι η ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού, οι οποίες θα συνδέσουν τον τουρισμό με την οικολογία και τον πολιτισμό.

Άλλωστε η πολιτιστική δραστηριότητα αντιμετωπίζεται ως σημαντική βασική επένδυση με πάρα πολλά άμεσα και έμμεσα οφέλη (οικονομικά, κοινωνικά, εθνικά), που αποτελούν τμήμα της υποδομής των άλλων παραγωγικών τομέων.

Η Νομαρχιακή Επιτροπή Πολιτισμού – Τουρισμού μελετώντας την υπάρχουσα κατάσταση ιδιαιτεροτήτων κάθε περιοχής εκπόνησε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα πολιτιστικής και τουριστικής ανάπτυξης της περιφέρειας του Νομού συνδέοντας τον πολιτισμό με τις ήπιες μορφές τουριστικής ανάπτυξης προκειμένου να υπάρξει το στρατηγικό εκείνο σχέδιο που θα κατευθύνει την ισόρροπη και οργανωμένη παρέμβαση.

Το σχέδιο αυτό έχει τους εξής κατευθυντήριους άξονες : σχεδιάστηκαν επί χάρτου 7 διαδρομές ημερησίας περιήγησης στο Νομό Θεσσαλονίκης μέσα από τις οποίες μπορεί ο επισκέπτης να γνωρίσει τις φυσικές ιδιαιτερότητες της κάθε περιοχής, την ιστορία της, την τοπική παραγωγή, τους αρχαιολογικούς χώρους, την πολιτιστική της ταυτότητα. Το κοινό σημείο αυτών των διαδρομών υπήρξε η «ενιαία λογική» στην ανάπτυξη των υποδομών εκείνων που θα στηρίξουν και θα αναδείξουν το σύνολο του Νομού.

Συνοδευτικό της παραπάνω πρότασης και στο πλαίσιο της ίδιας λογικής σύνδεσης του πολιτισμού με τον τουρισμό είναι η κατάθεση της συγκεκριμένης πρότασης πολιτιστικής ανάπτυξης της Περιφέρειας του Νομού Θεσσαλονίκης με την επωνυμία του «Τόπου ο Τρόπος».

Στόχος αυτής της πρότασης είναι η προβολή της Περιφέρειας του Νομού Θεσσαλονίκης μέσα από τη δημιουργία πολιτιστικών θεσμών που θα αναδεικνύουν την ιδιαίτερη ταυτότητα κάθε περιοχής και η εξειδίκευση των δράσεων. Έτσι κάθε γεωγραφική Περιφέρεια του Νομού

(Συμβούλιο Περιοχής μέχρι πρότινος, Καποδιστριακοί Δήμοι) αποκτά θεματικό άξονα πολιτιστικής ανάπτυξης.

Το πρόγραμμα εφαρμόστηκε πιλοτικά μέσα από τα «Φιλέματα» που ανέδειξαν τις παραδοσιακές γεύσεις περιοχών του Νομού και από το «Ευ ζην» που προσέγγισε από διάφορες πλευρές την υγεία.

Το πρόγραμμα τουριστικής και πολιτιστικής ανάπτυξης της Περιφέρειας έχει ως στόχο την ευαισθητοποίηση και τη συμμετοχή της νεολαίας.

Η εφαρμογή των πιλοτικών οικοτουριστικών διαδρομών μπορεί στο μέλλον να έχει και ιδιαίτερο εκπαιδευτικό ενδιαφέρον.²⁸

Η ανάγκη ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού είναι αδήριτη. Κεντρικό σημείο αναφοράς θα πρέπει να είναι ο πολιτισμός και το περιβάλλον.

Η προώθηση της ανάπτυξης, εκτός του τουρισμού στην ύπαιθρο (αγροτουρισμός) και του κοινωνικού τουρισμού, του πολιτιστικού τουρισμού γίνεται με τα προγράμματα, που προτείνονται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, το Κοινοτικό Ταμείο, το Περιφερειακό Ταμείο, τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα κ.λ.π. Με την ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού έχουν κυρίως σχέση τα προγράμματα Διαπεριφερειακής Συνεργασίας.

Η τουριστική ανάπτυξη αποτελεί για την αυτοδιοίκηση βασική και σε ορισμένες περιοχές κύρια συνιστώσα της ολοκληρωμένης τοπικής ανάπτυξης και ταυτοχρόνως, πεδίο άσκησης του προγραμματισμού αλλά και του επιχειρηματικού της ρόλου. Ο τουρισμός παύει να αποτελεί απλή πηγή φορολογικών εσόδων ή απλή πηγή χωροταξικών και περιβαλλοντικών προβλημάτων και η αυτοδιοίκηση καλείται να συγκροτήσει και να εφαρμόσει πολιτική για την τουριστική ανάπτυξη.

---

²⁸ Αναπτυξιακό Συνέδριο της ΝΑΘ

Οικολογικός Τουρισμός

Ενδιαφέρον έχει ο οικολογικός τουρισμός στην ευρύτερη περιοχή του νομού Θεσσαλονίκης, χάρη στην ιδιαίτερη ομορφιά των τοπίων που συναντά ο επισκέπτης : ο Χορτιάτης, οι λίμνες Κορωνεία και Βόλβη, καθώς και τα δέλτα των ποταμών Αξιού, Λουδία και Αλιάκμονα, περιοχές που προστατεύονται από τη διεθνή συνθήκη Ramsar, αποτελούν υγροβιότοπους μοναδικής ποικιλίας και κατοικία για εκατοντάδες είδη πουλιών.

1.6 Βαλκάνια – Μεσόγειος

Στο χώρο των Βαλκανίων ίσως μετά από πολλά χρόνια προσφέρονται τόσες δυνατότητες χάραξης ενιαίας στρατηγικής ανάπτυξης ολόκληρης της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, με την Ελλάδα, για τους γνωστούς λόγους, προνομιακό εταίρο στις προσπάθειες αυτές.

Τα Βαλκάνια αποτελούν για μας τους Έλληνες έναν οικείο γεωγραφικό χώρο κάτι που καταδεικνύεται μέσα από την κοινή πολιτισμική μας παράδοση, τις παράλληλες ιστορικές μας πορείες αλλά και μέσα από την ανάγκη να αισθανόμαστε να επικοινωνήσουμε.

Προσπάθειες για άνοιγμα αυτών των δρόμων επικοινωνίας έγιναν μέχρι σήμερα πολλές είτε μέσα από τις αξιόλογες πρωτοβουλίες των Δήμων είτε από την διοργάνωση πριν τρία χρόνια, του Πρώτου Διαβαλκανικού φεστιβάλ στο οποίο και δόθηκε το έναυσμα για την ίδρυση του Διαβαλκανικού Πολιτιστικού Δικτύου.

Η ανάγκη ενεργοποίησης αυτού του δικτύου που αποτελεί πλέον υπόθεση του Ελληνικού Υπουργείου Εξωτερικών και Πολιτισμού θα δώσει την ευκαιρία σε όλους τους φορείς της πόλης για μια σταθερή και συντονισμένη επαφή και συνεργασία με τον πολιτισμό των γειτόνων μας

Βαλκανίων. Σε ότι αφορά στη Μεσόγειο, η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Θεσσαλονίκης προχώρησε μέσα από συγκεκριμένες προτάσεις στην προώθηση της ιδέας, για την ίδρυση του «Ωδείου της Μεσογείου».

Η Μεσόγειος νοείται ως ιστορικός – πολιτιστικός χώρος μάλλον παρά ως στενά γεωγραφικός, είναι ο χώρος που παρουσιάζει εσωτερική ενότητα που εκφράζεται μέσα από τις κοινές συνήθειες αλλά και τον κοινό πολιτισμό των λαών του. Και καθώς το νήμα που μπορεί να συνδέει τους λαούς της Μεσογείου είναι ο πολιτισμός και η μουσική είναι πανανθρώπινη γλώσσα το πρώτο μας βήμα είναι η ίδρυση του Ωδείου της Μεσογείου, μιας ανώτερης σχολής στην οποία θα διδάσκεται η Ελληνική και η μεσογειακή μουσική.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

2.1 Κέντρο Πολιτισμού Θεσσαλονίκης (ΑΕ)

Ο νομός με την πολύχρωμη πολιτιστική ταυτότητα, επενδύει στην δυναμική και την κουλτούρα των ανθρώπων του.

Η έννοια του πολιτισμού επεκτείνεται σήμερα στο λαϊκό πολιτισμό, στο μαζικό βιομηχανικό πολιτισμό, στις συνήθειες της καθημερινής ζωής.

Υπό αυτή την ερμηνεία δεν είναι δευτερεύουσα δραστηριότητα, αλλά κινητήρια δύναμη για την κοινωνία, ένα παράγοντας δημιουργικότητας, ζωτικότητας, διαλόγου και συνοχής.

Ο συνδυασμός πολιτισμού – τουρισμού αποτελεί ένα δυναμικό στοιχείο περιφερειακής ανάπτυξης και αποκέντρωσης που ειδικά ο νομός μπορεί να αξιοποιήσει άριστα.

Η αντίληψη δεν περιορίζεται στην διοργάνωση γεγονότων και στην οικονομική ενίσχυση τοπικών φορέων αλλά αποκτά μια αναπτυξιακή διάσταση που στοχεύει στην ενεργοποίηση και συμμετοχή όλων των ζωτικών δυνάμεων του νομού.

Οι στόχοι της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Θεσσαλονίκης είναι:

1. Να αναδειχθεί η παράδοση, η μνημειακή παρακαταθήκη και φυσιογνωμία ιδιαίτερα της περιφέρειας.
2. Να ενισχυθούν οι πλούσιες τοπικές πολιτιστικές πρωτοβουλίες και να εξελιχθούν σε πόλους έλξης.

3. Να συντονιστούν οι καλλιτεχνικοί και πολιτιστικοί οργανισμοί για την διοργάνωση σημαντικών εκδηλώσεων.
4. Να αξιοποιηθεί βέλτιστα η κτιριακή πολιτιστική δομή του νομού.
5. Να γίνει ο νομός πραγματική Μητρόπολη των απανταχού Ελλήνων και να αξιοποιήσει τη δυναμική τους.

Οι σημαντικότερες επιτυχίες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Θεσσαλονίκης είναι:

2.1.1 Η ίδρυση του Κέντρου Πολιτισμού Θεσσαλονίκης (ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ)

Είναι η πρώτη ανώνυμη εταιρία νομαρχιακής αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα και έχει συσταθεί με νόμο για να εξυπηρετήσει σκοπούς πολιτιστικής ανάπτυξης στο νομό.

Ένα πρωτοποριακό νομικό σχήμα που έδειξε μια πολυσχιδή δραστηριότητα στα δυο χρόνια λειτουργίας του.

Το Κέντρο Πολιτισμού Θεσσαλονίκης είναι ένας θεσμός που ιδρύθηκε με το νόμο 2218/94 και άρχισε να λειτουργεί το Μάιο του 1996 ως ανώνυμη εταιρία με μοναδικό μέτοχο τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Θεσσαλονίκης.

Ο Νόμος 2218/94 άρθρο 61.

Σύσταση Κέντρου Πολιτισμού Θεσσαλονίκης.

1. Ιδρύεται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με έδρα τη Θεσσαλονίκη και με την επωνυμία «Κέντρο Πολιτισμού Θεσσαλονίκης». Σκοπός του Κέντρου είναι η ενίσχυση και προαγωγή της πολιτιστικής ζωής και καλλιτεχνικής παιδείας και δημιουργίας στο νομό Θεσσαλονίκης. Το Κέντρο λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος και κατά τους

κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας και εποπτεύεται από το Νομάρχη Θεσσαλονίκης. Το κέντρο έχει τη μορφή ανώνυμης εταιρίας. Ως προς τη λειτουργία του διέπεται από τη νομοθεσία για τις ανώνυμες εταιρίες. Εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από το νόμο αυτόν και τις κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται σε εκτέλεσή του.

2. Το μετοχικό κεφάλαιο του Κέντρου ανέρχεται στο ποσό των τριάντα εκατομμυρίων (30.000.000) δρχ. που καταβάλλεται από τον προϋπολογισμό της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Θεσσαλονίκης και διαφείνται σε ονομαστικές μετοχές ίσης αξίας, που αντιστοιχούν σε ισάριθμες ψήφους. Με απόφαση του Νομάρχη Θεσσαλονίκης ορίζεται ο αριθμός των μετοχών. Οι μετοχές ανήκουν στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Θεσσαλονίκης.
3. Αρχικώς το Κέντρο Πολιτισμού στεγαζόταν σε κτίριο επί της συμβολής των οδών Γεωργίου Παπανδρέου και Πλούτωνος, το οποίο παραχωρήθηκε για χρήση με απόφαση της κτηματικής εταιρίας του δημοσίου. Το καλοκαίρι του 1999 το ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ. μεταφέρθηκε στις σύγχρονες εγκαταστάσεις της Μονής Λαζαριστών στη Σταυρούπολη Θεσσαλονίκης.
4. Επιχορηγείται από τον τακτικό προϋπολογισμό της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Θεσσαλονίκης των Υπουργείων Εσωτερικών και Πολιτισμού, καθώς και από το ΛΟΤΤΟ, τη Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς ή κάθε άλλο αρμόδιο φορέα για την εκτέλεση εξειδικευμένων προγραμμάτων.
5. Όργανα διοίκησης του Κέντρου είναι η γενική συνέλευση των μετόχων, το διοικητικό συμβούλιο και ο διευθύνων σύμβουλος.
6. Στη γενική συνέλευση των μετόχων η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση εκπροσωπείται από τον Νομάρχη, τον Πρόεδρο και τα μέλη της

αρμόδιας νομαρχιακής επιτροπής. Η γενική συνέλευση εκλέγει το διοικητικό συμβούλιο το οποίο είναι εννεαμελές.

7. Το καταστατικό του Κέντρου καταρτίζεται από το διοικητικό συμβούλιο και εγκρίνεται από τη γενική συνέλευση και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Στο καταστατικό, μεταξύ άλλων, ορίζονται: α) η διάρκεια της θητείας που είναι πενήντα χρόνια από την ημέρα της εγκριτικής απόφασης του Νομάρχη Θεσσαλονίκης για την έγκριση του καταστατικού της και λήγει την αντίστοιχη ημερομηνία του έτους 2046, β) οι αρμοδιότητες του διοικητικού συμβουλίου και των μελών του, γ) οι αρμοδιότητες του διευθύνοντος συμβούλου, δ) η νομική εκπροσώπηση του Κέντρου και ε) η διαδικασία διάλυσης του Κέντρου.
8. Από την έναρξη λειτουργίας στο νομό Θεσσαλονίκης της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου μεταβιβάζεται στο νομαρχιακό συμβούλιο, οι προβλεπόμενες στο νομό αυτό αρμοδιότητες του Νομάρχη, στον αιρετό Νομάρχη και η οριζόμενη επιχορήγηση αποδίδεται στο νομαρχιακό συμβούλιο αποκλειστικώς για την επιχορήγηση του Κέντρου.

Την ιδέα για την ίδρυση και λειτουργία αυτού του πιλοτικού θεσμού, στο πλαίσιο της νεοσύστατης Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, είχε η αείμνηστη Μελίνα Μερκούρη.

Ο θεσμός αυτός επιτρέπει να αντιμετωπίσουμε τον πολιτισμό όχι σαν ένα διαχειριστικό ζήτημα, αλλά, ως μια έντονα αναπτυξιακή δραστηριότητα, που πρέπει να βρει σύγχρονες απαντήσεις στις πολιτιστικές ανάγκες της σημερινής κοινωνίας.

Το ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ. ανέπτυξε δραστηριότητα σε μια σειρά από τομείς, δίνοντας ευκαιρία στους καλλιτεχνικού και πολιτιστικούς φορείς του νομού αλλά και σε σημαντικά πολιτιστικά γεγονότα να αναδειχθούν.

ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ.

2.1.2 Σκοπός του Κέντρου

Σκοπός της εταιρίας είναι η ενίσχυση και προαγωγή της πολιτιστικής ζωής και καλλιτεχνικής παιδείας και δημιουργίας στο νομό Θεσσαλονίκης.

Α. Στις αρμοδιότητες του ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ ανήκουν ιδίως:

- α) η ανάπτυξη πολιτιστικών εκδηλώσεων
- β) η διοργάνωση καλλιτεχνικών εκδηλώσεων
- γ) η διενέργεια ερευνών για πολιτιστικά θέματα του νομού Θεσσαλονίκης
- δ) η διαμόρφωση δικτύου ενημέρωσης για θέματα πολιτιστικών δραστηριοτήτων
- ε) η πραγματοποίηση προγραμμάτων πολιτιστικής ανάπτυξης μορφωτικών ανταλλαγών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων
- στ) η διενέργεια μελετών για θέματα Τ.Α

- ζ) η πραγματοποίηση εκδόσεων και κάθε μορφής ντοκουμέντων ανάλογου περιεχομένου
- η) η συνεργασία για την πραγματοποίηση των στόχων τους με πολιτιστικούς – καλλιτεχνικούς, επιστημονικούς οργανισμούς – φορείς ή ιδρύματα του Δημόσιου ή Ιδιωτικού τομέα.

B. Για την επίτευξη των παραπάνω σκοπών η εταιρεία μπορεί:

- α) να συμμετέχει σε οποιαδήποτε επιχείρηση με όμοιο σκοπό οποιουδήποτε εταιρικού τύπου και να συνεργάζεται με φυσικά ή νομικά πρόσωπα του εσωτερικού και εξωτερικού.
- β) να προβαίνει στην αγορά μετοχών άλλων εταιριών με όμοιο σκοπό, να συμμετέχει προσωρινά στη διοίκηση των εταιριών αυτής παρέχοντας συμβουλές και υπηρεσίες σχετικά με την διαχείρισή τους και την οργάνωσή τους και στη συνέχεια να τις μεταβιβάζει σε τρίτους.
- γ) να δραστηριοποιείται με οποιοδήποτε τρόπο ικανό να συμβάλλει στην πραγματοποίηση των σκοπών της.

2.1.3 Κύριες λειτουργίες του Κέντρου

Κύριες είναι οι λειτουργίες που συμβάλλουν στην επίτευξη των σκοπών του Κέντρου (παροχή υπηρεσιών, παραγωγή έργων).

Περιλαμβάνουν τις λειτουργίες που περιγράφονται:

1. Υλοποίηση Πολιτιστικών και συναφών προγραμμάτων στο Νομό:
Σχεδιάζει και υλοποιεί πολιτιστικά, τουριστικά και άλλα προγράμματα, εκπονεί μελέτες και εισηγείται θέματα βελτίωσης των υποδομών στο νομό.
2. Υλοποίηση προγραμμάτων διεθνών Συνεργασιών:
Σχεδιάζει και υλοποιεί πολιτιστικά και άλλα προγράμματα στο πλαίσιο των διεθνών συνεργασιών του Κέντρου. Προωθεί πολιτιστικές

ανταλλαγές με άλλες χώρες, διαμορφώνει δίκτυο επικοινωνίας με αντίστοιχους φορείς και ανθρώπους των γραμμάτων και των τεχνών από όλο τον κόσμο, αναπτύσσει τις σχέσεις του Κέντρου με τον Απόδημο Ελληνισμό.

3. Πληροφόρησης, παραγωγής Υλικού και Πληροφορικής:

Ασχολείται με τη λειτουργία πληροφορικών συστημάτων και βάσεως δεδομένων, με την παραγωγή εντύπων και οπτικοακουστικού υλικού και με την μηχανοργάνωση των υπηρεσιών του Κέντρου Πολιτισμού.

4. Δημοσιότητα και Διοργάνωση Εκδηλώσεων:

Εποπτεύει τη λειτουργία του Πολιτιστικού Κέντρου, προγραμματίζει τις εκδηλώσεις που γίνονται στους χώρους του και ασχολείται με την διοργάνωση των εκδηλώσεων του ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ. στο νομό.

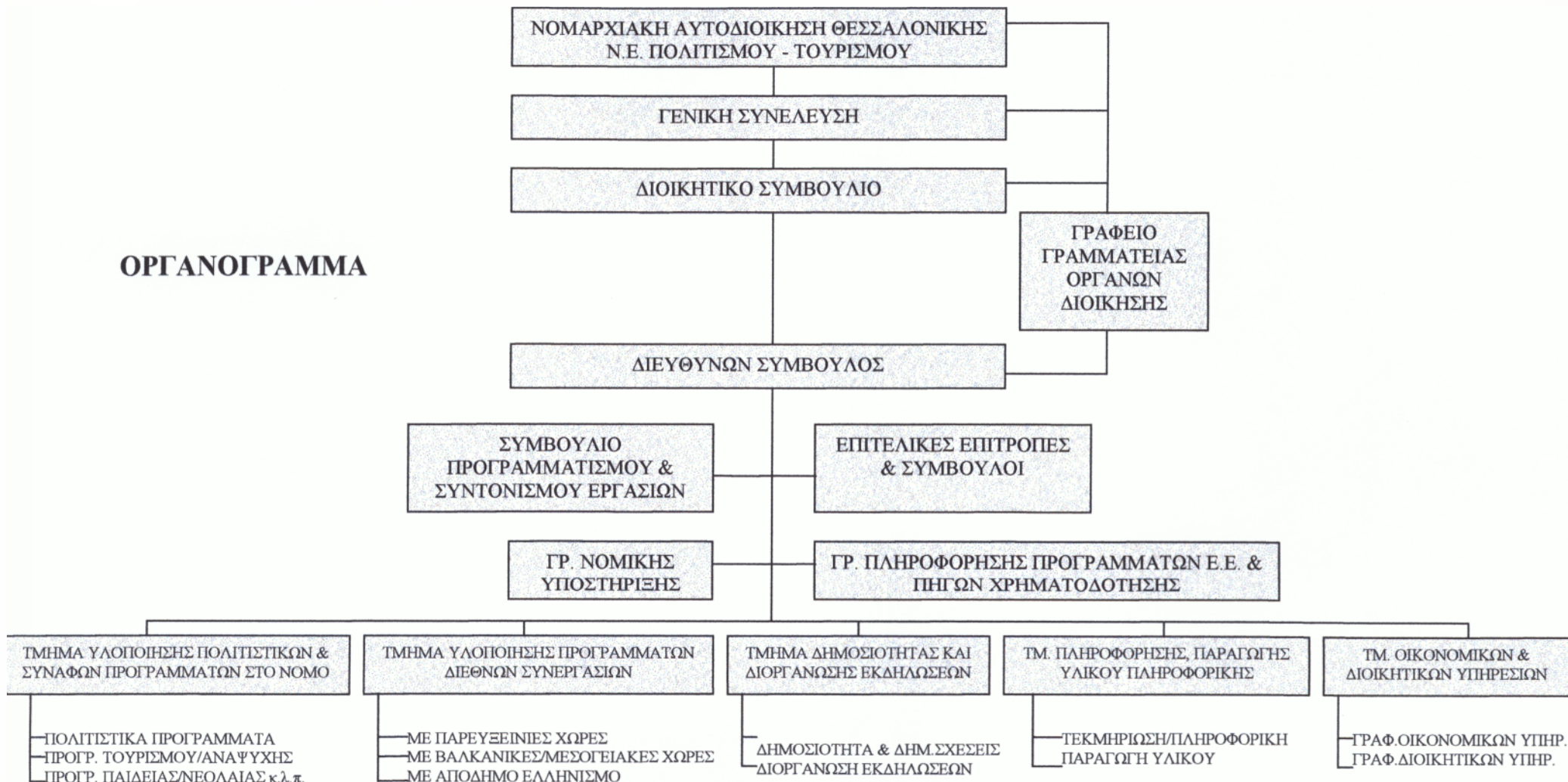
Ένα μεγάλο μέρος των υπηρεσιών που παρέχει το Κέντρο, έχει τον χαρακτήρα ολοκληρωμένων προγραμμάτων ή έργων (projects) (π.χ. Προγραμματική σύμβαση για τον Ελληνισμό της Μαύρης Θάλασσας, προγράμματα τουριστικής προβολής, προγράμματα πολιτιστικού τουρισμού στις Λίμνες) που υλοποιούνται ή συντονίζεται η υλοποίησή τους από στελέχη του Κέντρου.

Τα στελέχη αυτά κατανέμονται σε δυο Τμήματα, στο τμήμα προγραμμάτων Διεθνών Συνεργασιών και στα έργα που υλοποιούνται με την ευθύνη των προηγούμενων στελεχών περιλαμβάνουν συχνά ενέργειες, εργασίες, έργα κλπ που υλοποιούνται:

- είτε από τα ίδια τα στελέχη ή μέσω αναθέσεων σε εξωτερικούς φορείς και συνεργάτες (π.χ. για την διενέργεια έρευνας και μελετών)
- είτε με την συνεργασία του προσωπικού της λειτουργίας πληροφόρησης, παραγωγής υλικού και πληροφορικής και της

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ

λειτουργίας δημοσιότητας και διοργάνωσης εκδηλώσεων (όταν πρόκειται για την υλοποίηση ανάλογων με τις αρμοδιότητές τους ενεργειών και έργων).

Υποστηρικτικές λειτουργίες.

1. Τμήμα διοίκησης και οικονομικής διαχείρισης:

Ασχολείται με τη διοικητική λειτουργία και την οικονομική διαχείριση του ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ.

2. Τμήμα Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων.

3. Τμήμα Ευρωπαϊκών προγραμμάτων:

Ασχολείται με τη συλλογή πληροφοριών που ενδιαφέρουν το Κέντρο, τη σύνταξη προτάσεων και την εξεύρεση πηγών χρηματοδότησης.

4. Τμήμα νομικής υποστήριξης.

2.1.4 Λειτουργίες – Διοίκησης

Οι λειτουργίες διοίκησης ασκούνται από τα όργανα διοίκησης και τους προϊσταμένους των υπηρεσιών με σκοπό την λήψη αποφάσεων, τον προγραμματισμό, τον συντονισμό, την παρακολούθηση και τον έλεγχο της δράσης του κέντρου. Όργανα διοίκησης της εταιρείας είναι :

- η Γενική Συνέλευση των μετόχων.
- το Διοικητικό Συμβούλιο.
- ο Διευθύνων Σύμβουλος.

Η εταιρεία εποπτεύεται από την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Θεσσαλονίκης και ειδικότερα από την Νομαρχιακή Επιτροπή Πολιτισμού – Τουρισμού, τα μέλη της οποίας συμμετέχουν στην Γ.Σ.

Περιγραφή των λειτουργιών των διοικητικών μονάδων.

1. Όλα τα στελέχη του τμήματος αναπτύσσουν μόνιμη και στενή συνεργασία με σχετικές υπηρεσίες και επιτροπές της ΝΑ Θεσ/νίκης,

με σχετικούς φορείς της κεντρικής διοίκησης (π.χ. ΥΠ.ΠΟ. – ΕΟΤ – Γ.Γ. Νέας γενιάς – Γ.Γ. Ισότητας) και σχετικούς τοπικούς φορείς όπως :

- Περιφέρεια κεντρικής Μακεδονίας.
- Άλλες ΝΑ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.
- Φορείς της Τ.Α. (Δήμοι, Κοινότητες, Συμβούλια Περιοχής, ΤΕΔΚ, Αν. Εταιρείες).
- Καλλιτεχνικοί Οργανισμοί (πχ. Κ.Θ.Β.Ε. Κ.Ο.Θ).
- Πολιτιστικοί σύλλογοι.
- Εκπαιδευτικοί – Ερευνητικοί φορείς (Α.Π.Θ., Πανεπιστήμιο Μακεδονίας ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, ΙΜΧΑ, Ιδρύματα πατερικών μελετών).
- Οργανισμός Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης.
- Υπ. Μακεδονίας - Θράκης.
- Ιδιωτικοί μη κερδοσκοπικοί φορείς (πχ. Γαλλικό ινστιτούτο).
- ΟΑΕΔ, ΕΟΜΜΕΧ.

2. Σχεδιασμός και υλοποίηση πολιτιστικών προγραμμάτων και εκδηλώσεων με σκοπούς την:

- απογραφή του υφιστάμενου πολιτιστικού πλούτου, της υπάρχουσας υποδομής και των φορέων του Νομού (Πολιτιστικά Κέντρα, Πινακοθήκες, Μουσεία, Βιβλιοθήκες, Σχολές καλλιτεχνικής εκπαίδευσης, πολιτιστικοί σύλλογοι, συνεδριακά κέντρα, αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία, συλλογές / αρχεία, περιοχές φυσικού κάλλους, πάρκα αναψυχής).
- Διενέργεια ερευνών / εκπόνηση μελετών για πολιτιστικά ζητήματα του Νομού.

- Συνεργασία του με πολιτιστικούς καλλιτεχνικούς, επιστημονικούς οργανισμούς, φορείς ή ιδρύματα του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα, με απώτερο σκοπό τον συντονισμό των πολιτικών δραστηριοτήτων στον Νομό.
- Ανάπτυξη της τοπικής υποδομής σε εγκαταστάσεις, εξοπλισμό και διδακτικό προσωπικό υψηλού καλλιτεχνικού επιπέδου.
- Μέριμνα για τη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης καλλιτεχνικής εκπαίδευσης και η δημιουργία σχολών ανώτερης καλλιτεχνικής εκπαίδευσης.
- Ανάπτυξη δραστηριοτήτων καινοτόμου χαρακτήρα που εκφράζουν και εξυπηρετούν τα ιδιαίτερα τοπικά χαρακτηριστικά (οικονομικά, ιστορικά) των περιοχών της περιφέρειας του Νομού.
- Πραγματοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων για τη δημιουργία και τη συνεχιζόμενη επιμόρφωση στελεχών διοίκησης πολιτιστικών δραστηριοτήτων.
- Δημιουργία δικτύου ανταλλαγής εμπειριών και συνεργασίας μεταξύ των στελεχών διοίκησης πολιτιστικών δραστηριοτήτων του Νομού.
- Ενθάρρυνση, οργάνωση και ανάπτυξη του ντόπιου καλλιτεχνικού δυναμικού.
- Ανάδειξη και ενίσχυση της ερασιτεχνικής δημιουργίας.
- Υποκίνηση και στήριξη πολιτιστικών προγραμμάτων άλλων φορέων.
- Υποστήριξη της ίδρυσης κέντρων παροχής πολιτιστικών υπηρεσιών.

3. Τουρισμός / Αναψυχή.

- Σχεδιασμός και εφαρμογή προγραμμάτων τουριστικής προβολής του Νομού.

- Σχεδιασμός και εφαρμογή τουριστικών προγραμμάτων πολιτιστικού τουρισμού, οικοτουρισμού, αργοτουρισμού, θαλάσσιου και χειμερινού, συνεδριακού κλπ τουρισμού.

4. Παιδεία / Νεολαία / Ισότητα των δυο φύλλων.

- Ενίσχυση και προώθηση προγραμμάτων πολιτιστικής εκπαίδευσης στα σχολεία, ανάπτυξης σχολικών βιβλιοθηκών, υποστήριξης της μαθητικής καλλιτεχνικής παραγωγής κλπ.
- Ευαισθητοποίηση και ενημέρωση του γυναικείου πληθυσμού και της νεολαίας.
- Την προώθηση της νομικής και ουσιαστικής ισότητας των δυο φύλλων σε όλους τους τομείς και ιδιαίτερα στην καλλιτεχνική δημιουργία.

5. Υλοποίησης προγραμμάτων διεθνών πολιτιστικών συνεργασιών.

Όλα τα στελέχη της λειτουργίας αναπτύσσουν μόνιμη και στενή συνεργασία με σχετικούς φορείς όπως:

- Γ.Γ. Απόδημου Ελληνισμού
- Συμβούλιο απόδημου Ελληνισμού
- Ινστιτούτο Διεθνούς Δημοσίου Δικαίου και Διεθνών σχέσεων.
- Ινστιτούτο Διεθνούς Οικονομικού και Ευρωπαϊκού δικαίου
- Βαλκανικό Κέντρο τύπου.
- Ξένοι φορείς (πχ. Βαλκανικών χωρών, χωρών της Μαύρης Θάλασσας).
- Διεθνείς φορείς.

6. Σχέσεις με άλλες χώρες (Βαλκανικές, Μεσογειακές και Ευρωπαϊκές).

- Προώθηση πολιτιστικών ανταλλαγών με άλλες χώρες και διοργάνωση εκδηλώσεων.
- Επικοινωνία με τους καλλιτέχνες και τους ανθρώπους του πνεύματος σε όλο τον κόσμο.

7. Διοργάνωση εκδηλώσεων

- Διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων (συναυλίες, παραστάσεις).
- Διοργάνωση εκθέσεων.
- Διοργάνωση σεμιναρίων
- Διοργάνωση συνεδρίων, συμποσίων, ημερίδων, συναντήσεων, διαλέξεων.
- Διοργάνωση πολιτιστικών αποστολών, εκδρομών, επισκέψεων.
- Φίλοξενία αντιπροσώπων, συνέδρων, εισηγητών, αποστολών εσωτερικού και εξωτερικού.

Η ενίσχυση πολλών αξιόλογων θεσμών όπως:

- Το φεστιβάλ θεατρικής άνοιξης.
- Το φεστιβάλ Μονής Λαζαριστών.
- Το φεστιβάλ Κασσάνδρας.
- Οι θεατρικές συμπαραγωγές με το κρατικό θέατρο Βορείου Ελλάδος.
- Η στήριξη των Μερκουρείων.
- Η στήριξη άλλων αξιόλογων καλλιτεχνικών παραγωγών και την δημιουργία νέων.

2.1.5 Εκθεσιακός χώρος

Στην περίοδο που διανύθηκε, έγιναν δεκάδες εικαστικές εκθέσεις με παράλληλες εκδηλώσεις, στον καλαίσθητο και λειτουργικό χώρο, το γνωστό «γυάλινο κτίριο» στη Νομαρχία.

- Η έκθεση ζωγραφικής του Τριαντάφυλλου Ηλιάδη, του

αξιοθαύμαστου καλλιτέχνη που ζωγραφίζει με το στόμα.

- Η έκθεση ζωγραφικής και σκίτσου της Νατάσας Γερασιμίδου. Η έκθεση που προκάλεσε έκπληξη σε όσους δεν γνώριζαν αυτή την πτυχή του ταλέντου της.
- Η έκθεση αγιογραφίας της Ένωσης Αγιογράφων.
- Η λαογραφικής έκθεση «επικοινωνία τόπων και ανθρώπων: Μνήμες και σχέσεις ανάμεσα στη Νέα και Παλιά Μεσήμβρια».
- Η έκθεση φωτογραφίας «100 χρόνια φωτορεπορτάζ» με σπάνιες φωτογραφίες Ελλήνων φωτορεπόρτερ.
- Η έκθεση φωτογραφίας «Θεσσαλονίκη Μητρόπολη του Μπάσκετ» με συλλογή ανέκδοτων σπάνιων φωτογραφιών από την ιστορία των αθλητών και συλλόγων του μπάσκετ της πόλης μας.
- Η έκθεση γραφιστικής τέχνης με θέμα «Design and Wine» του Στέλιου Ψευτογκά.

Στις δεκάδες αυτές εκθέσεις πρέπει να αναφερθούν και οι ετήσιες εκθέσεις:

- Μαθητικής δημιουργίας.
- Η έκθεση παιδικού παιχνιδιού.
- Η έκθεση αγιογραφίας στο πλαίσιο των εκδηλώσεων του Κέντρου Μαύρης Θάλασσας «Εύξεινος Θεσσαλονίκη».
- Το συμπόσιο γλυπτικής, με επιτόπου δημιουργία 4 γλυπτών από Ρώσους γλύπτες, στο πλαίσιο των εκδηλώσεων του Κέντρου Μαύρης Θάλασσας «Εύξεινος Θεσσαλονίκη».

Σε όλα τα πολιτιστικά γεγονότα δόθηκε μεγάλη σημασία στην

οργανωμένη επίσκεψη μαθητών σε συνεργασία με τις Διευθύνσεις Εκπαίδευσης του νομού. Έτσι τελικά πολλές χιλιάδες μαθητών ήρθαν σε επαφή με τις εικαστικές τέχνες.

2.1.6 Συμπόσια – Συνέδρια – Εκδηλώσεις – Φεστιβάλ.

- «Του τόπου ο τρόπος» με τους επιμέρους κύκλους. «Τα φιλέματα» και «Ευ ζείν» που για πρώτη φορά διοργανώθηκαν σε πολλές κοινότητες του νομού το καλοκαίρι του 1997 άνοιξαν μια νέα πολιτιστική προοπτική συνεργασίας.
- Η πρόταση «Γύρω από τις λίμνες» είναι παράδειγμα τουριστικής ανάπτυξης και περιλαμβάνει δραστηριότητες ήπιων μορφών τουρισμού με έμφαση στην προστασία του περιβάλλοντος. Έχει διοργανωθεί μια ημερίδα για την διάσωση της λίμνης Κορωνείας.
- Το διεθνές φεστιβάλ «Θεατρική Άνοιξη».

Ο πετυχημένος διεθνούς κύρους θεσμός κινδύνευσε να καταργηθεί μετά τη λήξη της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας. Η ΝΑΘ στήριξε και θα στηρίζει στο μέλλον αυτή τη διοργάνωση της Πειραματικής Σκηνής της Τέχνης.

- Το φεστιβάλ Κασσάνδρας.

Η Θεσσαλονίκη και η Χαλκιδική αποτελούν, ειδικότερα το καλοκαίρι, κοινή γεωγραφική – πολιτιστική ενότητα. Η συμμετοχή στη ενίσχυση του θεσμού αφορά στη βελτίωση ακόμη περισσότερο της ποιότητας των πολιτιστικών δεδομένων που άλλωστε αφορούν και πολλούς πολίτες του νομού.

Έχει αναπτύξει και δραστηριότητες με θεατρικές παραστάσεις με το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος και το Δημοτικό Θέατρο της Βέροιας. Εκδηλώσεις με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας για το έτος του ρατσισμού, προγράμματα φιλοξενίας – Συναυλία για την παγκόσμια ημέρα του περιβάλλοντος – Συνεργασία με φορείς για την ημέρα της μητέρας κλπ. Και πολλές άλλες μικρότερης εμβέλειας.

Η ΝΑΘ διοργάνωσε ή συμμετείχε σε μια σειρά πρωτοβουλιών όπως:

- Τα διεθνή συμπόσια στο Κάιρο για το Μέγα Αλέξανδρο και τον Καβάφη.

Αναπτύξαμε μια γόνιμη συνεργασία με τον αείμνηστο Κωστή Μοσκόφ σε θέματα που αγγίζουν μεγάλες εθνικές πολιτισμικές αξίες μας. Σκοπός μας είναι να ενδυναμώσουμε ίχνη του Ελληνικού πολιτισμού στην καθ' ημάς Ανατολή. Η συνεργασία μας απέφερε τη διοργάνωση βραδιά αραβικής ποίησης στη νομαρχία, ως προσπάθεια να κατακτηθεί ουσιαστικά ο ρόλος της πολυπολιτισμικής και πολύχρωμης Θεσσαλονίκης.

Ο πρόσφατος θάνατος του μεγάλου Έλληνα, μας άφησε ένα χρέος για τη συνέχιση του σπουδαίου έργου του.

- Συμμετοχή στην έκθεση βιβλίου.
- Διοργάνωση του Διεθνούς Συνεδρίου Αποδήμων Νέων.
- Διοργάνωση της εκδήλωσης Εθνικής Μνήμης.
- Διοργάνωση εκδήλωσης προς τιμή της Μαίρης Σωίδου.
- Συνδιοργάνωση εκδήλωσης προς τιμή της ένωσης των Πολιτιστικών φορέων της Περιφέρειας του Νομού με τίτλο «Εκτός των τειχών» και συμμετοχή στο 3^ο συνέδριο.
- Συμμετοχή στην επιστημονική διημερίδα που οργάνωσε το Α.Π.Θ. με θέμα «Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση».
- Συμμετοχή στο Συνέδριο των Βιολόγων.
- Συμμετοχή στο συνέδριο της Διαβαλκανικής Συνεργασίας Γυναικών για την αγρότισσα γυναίκα.
- Συμμετοχή στην πολιτιστική Ολυμπιάδα με την ίδρυση στη Θεσσαλονίκη του Μουσείου Αθλητισμού σε συνεργασία με τον ΟΠΑΠ και το Υπουργείο Πολιτισμού. Η βασική ιδέα είναι να καταστεί μόνιμος θεσμός η Πολιτιστική Ολυμπιάδα, που εκτείνεται σ' όλη την τετραετία μεταξύ δυο Ολυμπιακών Αγώνων και κορυφώνεται με την τέλεση με την πόλη που διοργανώνει κάθε φορά τους Ολυμπιακούς Αγώνες και με έδρα του σχετικού Οργανισμού και της γραμματείας την Αθήνα.
- Συμμετοχή στις εκδηλώσεις του Συνδέσμου Δήμων και Κοινοτήτων Ιαματικών Πηγών και Λουτροπόλεων της Ν. Απολλωνίας, του Λαγκαδά και της Θέρμης.
- Συμμετοχή στις εκδηλώσεις για τη γενοκτονία των Ποντίων.
- Παρουσίαση βιβλίου συγγραφέα Ανδρεάδη.

- Συνδιοργάνωση εκδήλωσης με το Μουσικό Σχολείο.
- «Μαζί είναι καλύτερα» για την παγκόσμια ημέρα κατά του ρατσισμού.

2.1.7 Εκδόσεις

Η προσπάθειά του ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ. επεκτάθηκε και σε εκδοτική δραστηριότητα με επιλογές που θέλουν να τονώσουν στοιχεία της παράδοσής μας.

- Έκδοση δίσκου και CD για το Μ. Αλέξανδρο.
- Έκδοση CD αυτοανθολογούμενων ποιητών.
- Έκδοση έντυπου για την ιστορία των κτιρίων της Νομαρχίας.
- Έκδοση του ατόμου με την ιστορία των σημαντικών καραγκιοζοπαιχτών του Μεσοπολέμου.

2.1.8. Πολιτιστικός σύλλογος «Η Ρωμιοσύνη».

Αναζητώντας την επαφή με τον συνάνθρωπό τους και προσπαθώντας να διατηρήσουν την παράδοση, μια ομάδα δημοτών ίδρυσαν το Σύλλογο Τούμπας – Πυλαιάς Θεσσαλονίκης «Η Ρωμιοσύνη».

«Ο Σύλλογος ιδρύθηκε με σκοπό να καλύψει ένα κενό που υπάρχει σ' αυτή την περιοχή από την έλλειψη συλλόγων με κύριο σκοπό την πολιτισμική ανάπτυξή της, η οποία προϋποθέτει πρωτίστως την καταγραφή των στοιχείων της και την εν συνεχεία διαφύλαξη και ανάπτυξή της».

Η Σύλλογος για την ανάπτυξη και διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς δημιούργησε βιβλιοθήκη η οποία διαθέτει τώρα 100 βιβλία, που προέρχονται από προσφορά μέρους της προσωπικής βιβλιοθήκης του συγγραφέα – ιατρού κ. Κιντζονίδη.

2.1.9 Στελεχιακό Δυναμικό

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζονται το είδος του στελεχιακού δυναμικού, ο αριθμός και τα προσόντα του προσωπικού.

ΕΙΔΟΣ ΣΤΕΛΕΧΙΑΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΟΜΩΝ ΣΕ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΣ ΣΤΕΛΕΧΙΑΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	
	ΑΜΙΣΘΟ	ΕΜΜΙΣΘΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ	-	3
ΤΕΧΝΙΚΟ	-	1
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ	-	4

Πηγή: Ίδια έρευνα

A/A	ΕΙΔΟΣ ΣΤΕΛΕΧΙΑΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	ΤΙΤΛΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ
1	Διευθύνων Σύμβουλος	ΑΕΙ	2
2	Λογιστής	ΑΕΙ	1
3	Βοηθός Λογιστή	ΤΕΙ	1
4	Υπεύθυνος Υλοποίησης Προγραμμάτων	ΑΕΙ	
5	Γραμματέας	ΔΕ	
6	Γραμματέας	ΔΕ	
7	Δημόσιες Σχέσεις	ΔΕ	
8	Κλητήρας	ΔΕ	

Πηγή: Ίδια έρευνα

Η διοίκηση του Κέντρου θα πρέπει να εντοπίσει τις στελεχιακές ανάγκες, να συντάξει έναν πλήρη κανονισμό συνυπολογίζοντας το πρόγραμμα δράσης αλλά και τις οικονομικές δυνατότητες του Κέντρου.

2.1.10 Οικονομικά του ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ.

Με τον προϋπολογισμό του ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ. προσδιορίζονται τα έσοδα από τους τακτικούς και έκτακτους πόρους αυτού, που είναι:

Α) Κρατικοί πόροι που διατίθενται για την επιτέλεση του σκοπού.
Κοινοτικοί πόροι, που διατίθενται για ενέργειες τεχνικής υποστήριξης και

για προγράμματα πολιτιστικής ανάπτυξης και συνεργασίας, επαγγελματικής κατάρτισης, απασχόλησης, πληροφόρησης, προώθησης του κοινωνικού διαλόγου, ερευνών, μελετών και άλλων σχετικών ενεργειών.

Β) Χρηματοδοτήσεις από τον Τακτικό Προϋπολογισμό και το πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

Γ) Πρόσοδοι από την περιουσία του, επιχορηγήσεις, δωρεές, κληρονομίες, κληροδοσίες και κάθε είδους τακτικές και έκτακτες εισφορές ημεδαπών ή αλλοδαπών φυσικών ή νομικών προσώπων ή εισπράξεις εκδηλώσεων.

Δ) Έσοδα από την πώληση εκδόσεών του και αμοιβές από την εκτέλεση ερευνών, μελετών και κάθε είδους υπηρεσιών στα πλαίσια των σκοπών του για λογαριασμό τρίτων (Δημοσίου, ΟΤΑ, ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ και ιδιωτών).

Ε) Εισιτήρια από εκδηλώσεις.

ΣΤ) Χορηγίες.

Ο Προϋπολογισμός εγκρίνεται από του Δ.Σ. του ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ. Α.Ε. και καταρτίζεται μέσα στο τελευταίο τρίμηνο κάθε ημερολογιακού έτους.

Ο ετήσιος ισολογισμός του ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ καταρτίζεται μετά τη λήξη του οικονομικού έτους και έπειτα από απογραφή των στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού, τον απολογισμό εσόδων και εξόδων και τον ισολογισμό.

Ο ισολογισμός υποβάλλεται για έγκριση στο Δ.Σ. του ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ. Α.Ε. και στη Γενική Συνέλευση. Απεικονίζει την οικονομική κατάσταση του ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ. Α.Ε. κατά το προηγούμενο έτος.

Η οικονομική υπηρεσία υποβάλλει στον Διευθύνοντα Σύμβουλο κατά μήνα κατάσταση δαπανών, κατάσταση ταμείου (είσπραξη – πληρωμή) και κατάσταση υποχρεώσεων.

Επιχορηγήσεις ΝΑΘ προς ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Θεσσαλονίκης επιχορηγεί το ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ. από τον αναπτυξιακό προϋπολογισμό (Κ.Α. 50γ.). Σύμφωνα με τον προϋπολογισμό του οικονομικού έτους 1999 έχουμε:

50γ.9899	Λοιπές Δαπάνες	
50γ.9899.β	Επιχορήγηση ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ για την προγραμματική σύμβαση του Κέντρου Μελέτης και ανάπτυξης Ελληνικού Πολιτισμού Μαύρης Θάλασσας	30000000
50γ.9899.γ	Επιχορήγηση ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ. για πολιτιστικές δράσεις και τουριστική προβολή	107128000
50γ.9899.ιβ	Εισφορά μετοχικού κεφαλαίου στη Μονή Λαζαριστών (Προγραμματική Σύμβαση)	23000000
50γ.9899.κβ	Κάλυψη λοιπών πολιτιστικών εκδηλώσεων του Νομού Θεσσαλονίκης	26563217
	ΣΥΝΟΛΟ	186991217 δραχ

2.2 Το Κέντρο Μελέτης και Ανάπτυξης του Ελληνικού Πολιτισμού της Μαύρης Θάλασσας

ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΛΕΤΗΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
**ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ
 ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
 ΤΗΣ ΜΑΥΡΗΣ**

Θαλασσα

Το Κέντρο Μελέτης και Ανάπτυξης του Ελληνικού Πολιτισμού της Μαύρης Θάλασσας ιδρύθηκε τον Ιανουάριο του 1996 και λειτουργεί στο πλαίσιο δεκαετούς προγραμματικής σύμβασης που υπεγράφη μεταξύ της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Θεσσαλονίκης, του Υπουργείου Εξωτερικών, του Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του Κέντρου Πολιτισμού Θεσσαλονίκης Α.Ε.

Πρόσφατα η σύμβαση διευρύνθηκε με τη συμμετοχή των Ελληνικών Υπουργείων Πολιτισμού, Παιδείας και Μακεδονίας Θράκης.

2.2.1 Το έργο του Κέντρου

Το έργο του Κέντρου είναι:

1. Η μελέτη και καταγραφή όλων των στοιχείων του Ελληνικού Πολιτισμού που αναπτύχθηκε στην Παρευξείνια ζώνη, η ανάδειξη των οικουμενικών χαρακτηριστικών του και η συμβολή του στην ανάπτυξη δεσμών φιλίας και αλληλεγγύης μεταξύ των λαών της περιοχής.
2. Η προώθηση συνεργασιών με σκοπό την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη των περιοχών όπου διαβούν οι Έλληνες.
3. Η συμβολή στην επίλυση των εκπαιδευτικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα παιδιά των Ελληνικών οικογενειών.

4. Η ενίσχυση των πολιτιστικών δραστηριοτήτων και άλλων πρωτοβουλιών των Ελληνικών Κοινοτήτων.
5. Η σύσφιξη των δεσμών των Ελληνικών Κοινοτήτων στις χώρες της Μαύρης Θάλασσας, με την Ελλάδα και κατ' επέκταση των κρατών της περιοχής με το Ελληνικό Κράτος και την Ευρωπαϊκή Ένωση.
6. Ο συντονισμός των δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται με κέντρο την Ελλάδα στις χώρες της περιοχής.

Με τη λειτουργία του, το Κέντρο δεν επιδιώκει ούτε να υποκαταστήσει τους αρμόδιους κρατικούς φορείς ούτε να ασκήσει εξωτερική και οικονομική πολιτική στην περιοχή.

Όπως γίνεται φανερό, άλλωστε, από το προοίμιο της προγραμματικής σύμβασης, σκοπός της ίδρυσης του Κέντρου είναι η συμβολή στο σχεδιασμό μιας συντονισμένης και πολύπλευρης παρέμβασης για την υποστήριξη των Ελλήνων που ζουν στις χώρες της Μαύρης Θάλασσας.

Η ύπαρξη Ελληνικών πληθυσμών στον παρευξείνιο χώρο, η ιστορική συγκυρία που προέκυψε μετά τις αλλαγές στην Ανατολική Ευρώπη, οι βαθιές ρίζες του Ελληνισμού και η διαχρονική πολιτιστική και κοινωνικοοικονομική του παρουσία στην περιοχή, δημιουργούν τις βάσεις για την ανάπτυξη ολοκληρωμένων δράσεων υποστήριξης της ελληνικής διασποράς στον πολιτιστικό, οικονομικό και κοινωνικό τομέα.

Οι τρεις βασικές αρχές της λειτουργίας του Κέντρου Μελέτης και Ανάπτυξης του Ελληνικού Πολιτισμού της Μαύρης Θάλασσας είναι συνεργασία, σχέδιο και αποτελεσματικότητα.

- Συνεργασία με όλους τους φορείς στην Ελλάδα (δημόσιους και ιδιωτικούς) που με οποιοδήποτε τρόπο εμπλέκονται στην υπόθεση «Έλληνες της Μαύρης Θάλασσας».

- Συνεργασία και με τον πνευματικό και καλλιτεχνικό κόσμο στην Ελλάδα και εκεί.
- Συνεργασία, κυρίως, με τις ελληνικές κοινότητες των παρευξείνιων χωρών.
- Υλοποίηση του συνόλου των δραστηριοτήτων του Κέντρου με βάση ένα επεξεργασμένο σχέδιο παρεμβάσεων στον πολιτισμό, την εκπαίδευση, την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των Ελλήνων της Μαύρης Θάλασσας.
- Αποτελεσματικότητα στη λειτουργία του Κέντρου, με βάση ένα ευέλικτο οργανωτικό σχήμα.

Η συμβουλευτική Επιτροπή του Κέντρου με τη συμμετοχή 141 φορέων επικέντρωσε τις δραστηριότητες σε 4 βασικούς τομείς δράσεων:

1. Εκπαιδευτικές δράσεις.

Τα εκπαιδευτικά προγράμματα έχουν ως πρωταρχικό στόχο την ενίσχυση της διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας και την εξεύρεση τρόπων επαφής των ελληνικών πληθυσμών με βασικά στοιχεία του Ελληνικού Πολιτισμού.

Η Επιστημονική Επιτροπή του Κέντρου Μελέτης και Ανάπτυξης του Ελληνικού Πολιτισμού της Μαύρης Θάλασσας επεξεργάστηκε ένα διετές πρόγραμμα, το οποίο περιλαμβάνει 7 συγκεκριμένες δράσεις.

- α. Συστηματική καταγραφή των εκπαιδευτικών δεδομένων.
- β. Κατάρτιση καταλόγου βιβλίων γλωσσικής και γενικής παιδείας.
- γ. Συλλογή και αξιολόγηση των χρησιμοποιούμενων διδακτικών βιβλίων.
- δ. Η ελληνική ως δεύτερη γλώσσα – Μέθοδοι διδασκαλίας.
- ε. Πιλοτική εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων σπουδών σε επιλεγμένες εκπαιδευτικές μονάδες.

στ. Δημιουργία κέντρων ελληνικής παιδείας.

ζ. Επιμόρφωση υπό απόσπαση εκπαιδευτικών.

Ήδη έχουν ιδρυθεί Πιλοτικά Σχολεία και Κέντρα Ελληνικής Παιδείας στη Μαριούπολη της Ουκρανίας, στη Γεωργία (Τιφλίδα), την Νότια Ρωσία (Κροσοντάρ) και την Κριμαία (Συμφερούπολη).

Έχει εκδοθεί ο πρώτος κατάλογος βιβλίων γλωσσικής και γενικής παιδείας, ο βασικός οδηγός για την αποστολή βιβλίων με σκοπό είτε την ενίσχυση υφιστάμενων είτε τη δημιουργία νέων Πανεπιστημιακών, Σχολικών και Κοινοτικών βιβλιοθηκών.

Επίσης υλοποιήθηκαν τρία προγράμματα επιμόρφωσης Ελλήνων από τη Ρωσία, την Ουκρανία και το Καζακστάν στη Θεσσαλονίκη.

2. Πολιτιστικές Δράσεις.

Η πολιτιστική παρέμβαση στην περιοχή συντελείται μέσα από μια μεγάλη προσπάθεια να προβληθεί και να γίνει γνωστή η πολιτιστική δημιουργία των Ελλήνων της Μαύρης Θάλασσας.

Διοργανώθηκαν για δυο συνεχείς χρονιές (1997 – 98) εκδηλώσεις με τίτλο «Εύξεινος Θεσσαλονίκη», στις οποίες παρουσιάζεται η καλλιτεχνική δημιουργία σημαντικών Ελλήνων που ζουν στις χώρες που βρέχονται από τη Μαύρη Θάλασσα.

Το επίπεδο αυτών των εκδηλώσεων είναι υψηλό, με συμμετοχές καλλιτεχνών συχνά παγκόσμιας εμβέλειας όπως ο Μαέστρος Οδυσσέας Δημητριάδης, ο Βίκτωρ Βασιλειάδης, ο σκηνοθέτης Αλέξανδρος Σγουρίδης, καθώς και διεθνώς αναγνωρισμένοι εκπρόσωποι των εικαστικών τεχνών.

Μια από τις σημαντικότερες κατευθύνσεις του Κέντρου είναι η δημιουργία του Αρχείου του Ελληνισμού της Μαύρης Θάλασσας το οποίο οργανώνεται σε συμβατική και ηλεκτρονική μορφή δημιουργώντας μια Τράπεζα Πληροφοριών.

3. Οικονομικές Δράσεις

Στον τομέα αυτό η Επιστημονική Επιτροπή του Κέντρου έχει προκρίνει την προώθηση της ιδέας για δημιουργία Μικτών Εμπορικών και Βιομηχανικών Επιμελητηρίων στις Παρευξείνιες χώρες.

Στα επιμελητήρια αυτά θα μπορούν να εγγραφούν νομικά και φυσικά πρόσωπα ανεξάρτητα από εθνικότητα που υλοποιούν ή σχεδιάζουν εμπορικές επιχειρηματικές ή συμβουλευτικές δραστηριότητες και με τις δυο χώρες αναφοράς.

Ο Πρόεδρος του Επιμελητηρίου καθώς και η πλειοψηφία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου θα είναι πάντοτε ελληνικής υπηκοότητας ή καταγωγής.

Σκοπός:

- Η ανάπτυξη και ενίσχυση των βιομηχανικών, εμπορικών, οικονομικών και επιχειρηματικών δεσμών μεταξύ της Ελλάδας και των χωρών της Παρευξείνιας ζώνης.
- Η αμοιβαία προώθηση των επενδύσεων και η συμβολή μέσω αναπτυξιακών προγραμμάτων στην κοινωνικοοικονομική ζωή της Ελλάδας και της χώρας στην οποία θα ιδρυθεί το Επιμελητήριο.
- Η διασύνδεση Ελλήνων με ομογενείς ή ξένους επιχειρηματίες.

Η Επιστημονική Επιτροπή του Κέντρου έχει εκπονήσει σχέδιο καταστατικού αυτών των Επιμελητηρίων το οποίο, σε γλώσσα ελληνική και ρώσικη, θα αποσταλεί σε όλους τους ενδιαφερόμενους.

Για την πρόταση αυτή του Κέντρου έχουν ήδη ενημερωθεί οι Ελληνικές Διπλωματικές Αρχές στις Παρευξείνιες χώρες και οι Πρόεδροι των Ομοσπονδιών των Ελληνικών Κοινοτήτων.

Επιπλέον:

- Γίνονται έρευνες για την συγκέντρωση στοιχείων γύρω από τις οικονομικές – εμπορικές ευκαιρίες που παρουσιάζονται για προσέλκυση επενδύσεων στις χώρες της Μαύρης Θάλασσας.
- Συγκεντρώνονται στοιχεία αναφορικά με ομογενείς κάποιου επιπέδου οι οποίοι θα μπορούσαν μελλοντικά να αποτελέσουν επίτιμους – άμισθους Εμπορικούς Ακολουθούς της Ελλάδας.
- Ενημερώνονται ομογενείς της Μαύρης Θάλασσας για το νέο θεσμό Εταιριών Διεθνούς Εμπορίου και τη δυνατότητα συμμετοχής του σ' αυτές.

Στον τομέα της **αγροτικής οικονομίας** το Κέντρο Μελέτης και Ανάπτυξης του Ελληνικού Πολιτισμού της Μαύρης Θάλασσας συνεργάζεται με το Υπουργείο Γεωργίας της Ελλάδας και εκπόνηση προγραμμάτων, που θα αφορούν:

- Στην έρευνα για την καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης στις περιοχές της πρώην Σοβιετικής Ένωσης.
- Στη βελτίωση της παραγωγής αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων με αποστολές ζωοτροφών, σπόρων, λιπασμάτων, φυτοφαρμάκων.
- Στην εκπαίδευση των αγροτών στις σύγχρονες μεθόδους καλλιέργειας.
- Στην ανάπτυξη ολοκληρωμένων επενδυτικών προγραμμάτων.

4. Δίκτυα Αυτοδιοίκησης.

Για τις Ελληνικές Αυτοδιοικήσεις, η ανάπτυξη πολύμορφων συνεργασιών με τις αντίστοιχες διοικητικές δομές των Παρευξείνιων Χωρών αποτελεί ασφαλή μέθοδο για την ενεργοποίηση ενός δικτύου επικοινωνίας με τους Έλληνες της περιοχής.

Η πολιτική όμως αυτή απαιτεί αξιόπιστα βήματα στην υλοποίηση και σταθερή προοπτική.

Στηρίζεται η συνεχής επαφή και επικοινωνία με τους φορείς των περιοχών της Μαύρης Θάλασσας, οργανώνοντας Δίκτυα Επικοινωνίας με τις Ελληνικές Κοινότητες και Ομοσπονδίες.

Χαρακτηριστική προσπάθεια υπήρξε και η φετινή οργάνωση από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Θεσσαλονίκης και το Κέντρο για την αποστολή ανθρωπιστικής βοήθειας στους Έλληνες της Γεωργίας.

Άλλες δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν ήταν:

1. Υλοποιήθηκαν προγράμματα φιλοξενίας με τη συνεργασία της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού.
2. Συμμετοχή στην ανέγερση του Ιερού Ναού Αγίου Γεωργίου στο Σαρτανά της Μαριούπολης (Ουκρανία). Με τη συμβολή του ραδιοφωνικού σταθμού «Ράδιο Θεσσαλονίκη», του Οργανισμού Πολιτιστικής Πρωτεύουσας και του Ιδρύματος «Παναγία Σουμελά».
3. Κάλυψη αναγκών των ομογενών μαθητών της Μαριούπολης σε βιβλία και κασέτες.
4. Οικονομική ενίσχυση ερευνητικής αποστολής Ελλήνων καθηγητών του ΑΠΘ στη Γεωργία.

2.2.2 Οι δράσεις της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης για τον Απόδημο Ελληνισμό.

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Θεσσαλονίκης υπήρξε ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένη σε θέματα που αφορούν στον Απόδημο Ελληνισμό και στην εδραίωση του ρόλου της πόλης της Θεσσαλονίκης ως Πρωτεύουσας του Οικουμενικού Ελληνισμού.

1. Στηρίζει τις λειτουργίες του ΣΑΕ με 5 εκατομμύρια το χρόνο, που διατίθενται από τον αναπτυξιακό προϋπολογισμό της ΝΑΘ.
2. Συμμετέχει για τρεις συνεχόμενες χρονιές στα προγράμματα φιλοξενίας και εκπαίδευσης ελληνοπαίδων από τις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης (800 παιδιά).
3. Κατά την πρώτη Οργανωτική Συνέλευση του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού, το Δεκέμβριο του 1995 στο ειδικό forum «Ο Ελληνισμός στον Κυβερνοχώρο», που οργάνωσε η ΝΑΘ, κατατέθηκαν προτάσεις και απόψεις για ένα διαφορετικό τρόπο επικοινωνίας ανάμεσα στους Έλληνες του ελλαδικού και εξωελλαδικού χώρου, με τη χρήση του ηλεκτρονικού διαδικτύου (internet). Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Θεσσαλονίκης ανέλαβε την πρωτοβουλία και υπέβαλε στο Συμβούλιο Αποδήμου Ελληνισμού συγκεκριμένη πρόταση για τη σύσταση ενός φορέα που θα ασχολείται με την ανάπτυξη και εκτέλεση προγραμμάτων σχετικών με τη δικτύωση του Παγκόσμιου Ελληνισμού.
4. Συνεργάστηκε με τον Οργανισμό Πολιτιστικής Πρωτεύουσας με στόχο την προβολή της πολιτιστικής δημιουργίας και την ενίσχυση της καλλιτεχνικής παρουσίας των Ελλήνων των περιοχών αυτών, αλλά και των αποδήμων γενικότερα, που με την παρουσία τους εδώ και χρόνια ανά την υφήλιο, οδηγούν στην αντίληψη για την ύπαρξη

μια «Άλλης Ελλάδας» πέρα από τα στενά γεωγραφικά όρια του Ελλαδικού χώρου.

2.3 Μονή Λαζαριστών

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση είναι ο ιδιοκτήτης της Μονής Λαζαριστών, του μεγαλύτερου ολοκληρωμένου έργου του Οργανισμού Πολιτιστικής Πρωτεύουσας.

Στη στενή συνεργασία του Υπουργείου Πολιτισμού, την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τους μεγάλους πολιτιστικούς φορείς της πόλης της Θεσσαλονίκης, σχεδιάζεται η λειτουργία και η μέγιστη αξιοποίηση ενός τέτοιας εμβέλειας πολιτιστικού έργου, αμέσως μετά την επίσημη παράδοσή του.

Τον Ιούλιο του '98 θεσμοθετήθηκε και υλοποιήθηκε σε συνεργασία με την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση το φεστιβάλ της Μονής Λαζαριστών που αποτελεί τη βελτιωμένη πρόταση των εκδηλώσεων που οργανώθηκε και παλιότερα στον ίδιο χώρο πριν την ανακαίνιση του συγκροτήματος. Το φεστιβάλ αυτό σφραγίστηκε με την εμφάνιση του μεγάλου μουσικοσυνθέτη Μίκη Θεοδωράκη στην εναρκτήρια ημέρα.

Σκοπός είναι, με την εγκατάσταση το Κέντρο Πολιτισμού και του Κέντρου της Μαύρης Θάλασσας και την αξιοποίηση από κοινού με το Κρατικό Θέατρο και τους άλλους φορείς, τις μεγάλες δυνατότητες του κοσμήματος που μετατόπισε το πολιτιστικό κέντρο βάρους δυτικότερα.

A. Φορείς λειτουργίας.

Ο φορέας λειτουργίας του συγκροτήματος της Μονής Λαζαριστών είναι η Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρία με τίτλο «Μονή Λαζαριστών – Πολιτιστικό Κέντρο» που ιδρύθηκε από:

1. τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Θεσσαλονίκης (ΝΑΘ)
2. το Δήμος Σταυρούπολης (Δήμος)
3. το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος (ΚΘΒΕ)
4. το Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης (ΚΜΣΤ)
5. το Ειδικό Ταμείο Οργάνωσης Συναυλιών Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης (ΕΤΟΣ – ΚΟΘ)

B. Σκοπός

Ο σκοπός της εταιρείας είναι πνευματικός, καλλιτεχνικός, εκπαιδευτικός, εκπολιτιστικός και σε καμία περίπτωση κερδοσκοπικός.

Ειδικότερα οι σκοποί της εταιρείας είναι:

1. Η συνολική λειτουργία, συντήρηση και επιμέλεια του κτιρίου της Μονής Λαζαριστών.
2. Η διατήρηση του ως άνω κτιρίου ως ζωντανού κυττάρου της εν γένει πολιτιστικής και πνευματικής ζωής της πόλης της Θεσσαλονίκης.
3. Ο συντονισμός των δραστηριοτήτων των χρηστών του ως άνω κτιρίου, οι οποίοι για τον σκοπό αυτό θα θέτουν έγκαιρα υπόψη των αρμοδίων οργάνων της εταιρείας τα προγράμματα των εκδηλώσεων που πρόκειται να λάβουν χώρα εντός του συγκροτήματος της Μονής Λαζαριστών.
4. Η, μέσω των πόρων αυτής, κάλυψη των κοινοχρήστων δαπανών λειτουργίας, συντήρησης και επιμέλειας του κτιρίου.
5. Εκμετάλλευση χώρων του κτιρίου.

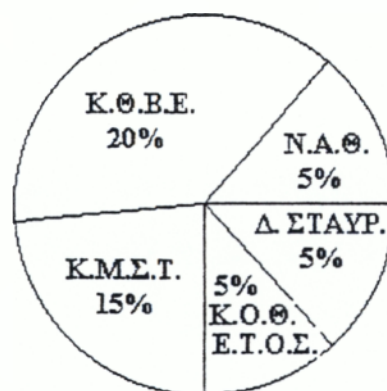

Γ. Το κεφάλαιο της εταιρίας:

Οι φορείς που εισφέρουν το κεφάλαιο της Εταιρίας, που ανέρχεται σε 50.000.000 δραχμές ως εξής:

ΦΟΡΕΙΣ	ΠΟΣΟ
1. ΝΑΘ	5.000.000 δρχ
2. ΔΗΜΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ	5.000.000 δρχ
3. ΚΘΒΕ	20.000.000 δρχ
4. ΚΜΣΤ	15.000.000 δρχ
5 Ε.Τ.Ο.Σ. – Κ.Ο.Θ	8.000.000 δρχ
ΣΥΝΟΛΟ	50.000.000 δρχ

Ποσοστό Συμμετοχής στο κεφάλαιο της Εταιρείας

Από τους παραπάνω φορείς, η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση (ως ιδιοκτήτης του κτιριακού συγκροτήματος της Μονής Λαζαριστών) και το ΚΘΒΕ (ως διάδοχος των δικαιωμάτων χρήσης επί του κτιρίου του ΟΠΠΕΘ' 97) εισφέρουν επιπλέον στην εταιρία τη χρήση του κτιρίου.

Δ. Οι δαπάνες της εταιρείας

Για την πραγματοποίηση των εργασιών που βρίσκονται στην ευθύνη της εταιρείας και για την εν γένει λειτουργία της, εκτιμάται ότι

απαιτείται συνολικά δαπάνη 205.000.000 δραχμών περίπου ετησίως. Μέρος της ως άνω δαπάνης (περίπου 25.000.000) εκτιμάται ότι θα καλύπτονται από τα έσοδα της ενοικίασης του εστιατορίου – καφετέριας που διατηρεί η εταιρεία στην ευθύνη της και εκμεταλλεύεται.

Έναντι των ανωτέρω, και προκειμένου να ικανοποιηθεί ο κοινός σκοπός της διατήρησης του κτιρίου ως ζωντανού κυττάρου της εν γένει πολιτιστικής και πνευματικής ζωής της Θεσσαλονίκης, τα μέλη της εταιρείας:

1. Συνεισφέρουν κατά την αναλογία των χώρων που χρησιμοποιούν για την κάλυψη των ετήσιων δαπανών της εταιρείας.
  2. Συντηρούν με δικές τους δαπάνες τους χώρους που χρησιμοποιούν, ώστε αυτοί να διατηρούνται σε άριστη κατάσταση.
3. Καταβάλλουν στην εταιρεία τα αναλογούντα σε αυτούς ποσά για δαπάνες θέρμανσης και κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος, βάσει των ενδείξεων κατάλληλων μετρητών που τοποθετούνται σε κάθε ομάδα χώρων του κτιρίου.

Ε. Πόροι

Οι εταίροι είναι υποχρεωμένοι από το καταστατικό να φροντίζουν για την εντατική αξιοποίηση των χώρων που τους έχουν παραχωρηθεί για την πραγματοποίηση πολιτιστικών εκδηλώσεων. Ταυτόχρονα αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την εξασφάλιση των πόρων που χρειάζονται οι φορείς για την συντήρηση και λειτουργία του κτιρίου. Έχει υπολογιστεί ότι για την κάλυψη των παραπάνω δαπανών με ορισμένα ελάχιστα περιθώρια ασφαλείας, οι εταίροι θα πρέπει να αξιοποιούν κατ' ελάχιστον τους χώρους που τους έχουν παραχωρηθεί σύμφωνα με τα ακόλουθα:

- ΝΑΘ, Δήμος Σταυρούπολης $\Rightarrow$ Διοργάνωση 50 πολιτιστικών εκδηλώσεων
- ΚΘΒΕ $\Rightarrow$ Πραγματοποίηση 100 δικών του παραστάσεων
 $\Rightarrow$ Πραγματοποίηση 80 παραστάσεων σε άλλους θιάσους (ενοικίαση)
- Ενοικίαση της καφετέριας του χώρου Περιοδικών – Εκθέσεων και των καταστημάτων
- Επικερδή λειτουργία του γκαράζ.
- Πώληση προγραμμάτων, εκδόσεων κλπ.

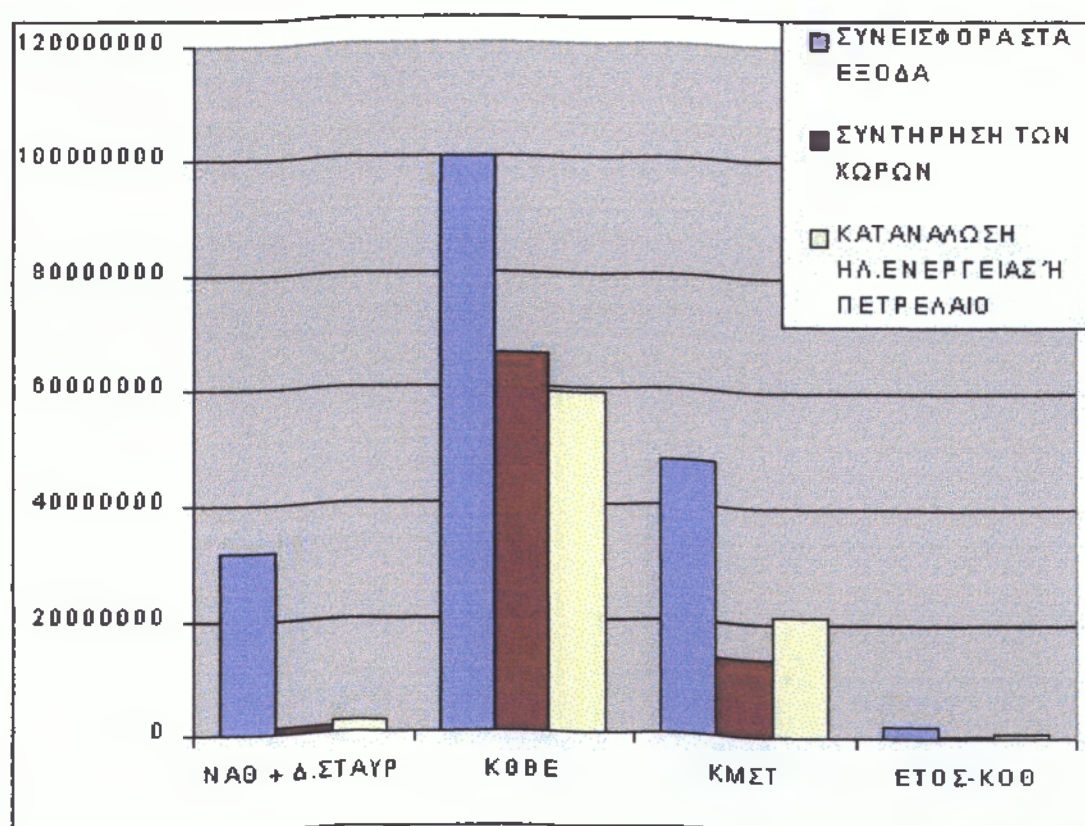
Οι ελάχιστες τιμές που έχουν εκτιμηθεί ως εφικτές για την πώληση των κυριότερων υπηρεσιών του συγκροτήματος είναι:

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΤΙΜΕΣ (δρχ)
Μέση τιμή εισιτηρίου παράστασης	3500
Μέση τιμή εισιτηρίου εκθέσεων	1300
Ενοίκιο αίθουσας πολλαπλών χρήσεων	
Για πολιτιστικές εκδηλώσεις	600000
Για συνέδρια	800000

Πηγή: Καταστατικό Μονής Λαζαριστών

ΦΟΡΕΙΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ (δρχ)		
	ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΣΤΑ ΕΞΟΔΑ	ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ	ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΗΛ.ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Ή ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ
ΝΑΘ + ΔΗΜΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ	32.000.000	1.400.000	2.200.000
ΚΘΒΕ	100.000.000	66.000.000	59.300.000
ΚΜΣΤ	48.000.000	13.700.000	21.000.000
Ε.Τ.Ο.Σ. - Κ.Ο.Θ.	2.000.000	600.000	1.000.000
ΣΥΝΟΛΟ	179.200.000	81.700.000	83.500.000

Πηγή: Από το καταστατικό της Μονής Λαζαριστών

ΕΤΑΙΡΟΣ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ
ΝΑΘ + ΔΗΜΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ	26 ‰
ΚΘΒΕ	711 ‰
ΚΜΣΤ	251 ‰
ΕΤΟΣ - ΚΟΘ	12 ‰
ΣΥΝΟΛΟ	1.000 ‰

2.4 Μέγαρο Μουσικής

Το πολύ μεγάλο αυτό έργο που κατασκευάζεται ήδη με γρήγορους ρυθμούς έχει την απόλυτη στήριξη της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης για την αντιμετώπιση των δυσκολιών που παρουσιάζονται.

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση έχει επεξεργαστεί τα προβλήματα που ανακύπτουν από την κατασκευή ενός τόσο σημαντικού έργου στη Θεσσαλονίκη και αφορούν συγκοινωνιακά, περιβαλλοντικά, χωροταξικά θέματα.

Σε κοινή προσπάθεια με το Δ.Σ. του Μεγάρου Μουσικής γίνεται η ολοκληρωμένη κυκλοφοριακή μελέτη για την ευρύτερη περιοχή της Νέας Παραλίας. Είναι εξίσου σημαντικό θέμα που αφορά στη μετεγκατάσταση του Λούνα Πάρκ λύνεται με την πρωτοβουλία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, καθώς και άλλα θέματα του χωροταξικού σχεδιασμού και εφαρμογής, που έχουν σχέση με την περιοχή και είναι στις αρμοδιότητές της.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Κατ' αρχάς διαπιστώνεται η έλλειψη σαφούς και συγκεκριμένου προγράμματος πολιτιστικής δράσης σε επίπεδο ιδίως περιφερειακό. Επιπλέον κατά τα τελευταία έτη, δεν έχει ακολουθηθεί μια συστηματική πολιτική για την «κατασκευή πολιτιστικής ταυτότητας» και «πολιτιστικού προτύπου». Επί θεμάτων πολιτιστικής δράσης παρατηρείται ένας υπερσυγκεντρωτισμός αρμοδιοτήτων, δυναμικού και πόρων σε επίπεδο Εθνικό (Κεντρικό) – Υπουργείο Πολιτισμού. Για πολιτιστικές δραστηριότητες διαπιστώνεται χαμηλό ύψος δαπανών σε επίπεδο Εθνικό (σε μικρότερη κλίμακα) και σε Περιφερειακό (σε μεγαλύτερη). Επικρατεί η άνιση κατανομή υπέρ του Κέντρου. Η ενδογενής πολιτιστική παραγωγή και δραστηριότητα, ανεξαρτήτως ποιότητας, είναι, ως επί το πλείστον μικρής εμβέλειας μη υπερακοντίζουσα σε επίπεδο εντός του οποίου συντελείται, είτε αυτό είναι Εθνικό είτε Περιφερειακό, είτε Τοπικό και μη «διαχεόμενη», ιδίως ένα συντελείται σε επίπεδο Περιφερειακό και Τοπικό, λόγω μη ενεργοποίησης και αξιοποίησης μέσων και μηχανισμών δημοσιότητας.

Θεσμικές μορφές άσκησης πολιτιστικών δραστηριοτήτων από την Τ.Α.

	Θεσμικές μορφές	Προβλήματα
1	ΝΠΔΔ	Λειτουργικά
2	Επιχειρήσεις(δημοτικές, ΝΠΔΔ)	Οικονομικά
3	Προγραμματικές Συμβάσεις	Εκκλήρωση υποχρεώσεων

Προτάσεις

Οι στρατηγικοί στόχοι για την επίτευξη της Πολιτιστικής Αποκέντρωσης είναι:

1. Διευκόλυνση της πρόσβασης στο Πολιτισμό όσο το δυνατόν ευρύτερων ομάδων του πληθυσμού της χώρας (ενίσχυση του εθελοντικού τομέα).
2. Ενεργοποίηση του τοπικού πληθυσμού στον προγραμματισμό της πολιτιστικής δράσης.
3. Ισόρροπη χωρική κατανομή της πολιτιστικής υποδομής (βιβλιοθήκες, κινηματογράφοι, Πολιτιστικά Κέντρα, θέατρα, καλλιτεχνικές σχολές κλπ)
4. Ανάπτυξη καλλιτεχνικής παιδείας. Καλλιέργεια του κοινού και του εν δυνάμει τοπικού καλλιτεχνικού δυναμικού.
5. Δημιουργία θετικής εικόνας και βελτίωση της ελκυστικότητας των πόλεων. Συγκρότηση του υπάρχοντος πληθυσμού και προσέλκυση νέου.
6. Βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων από την Τ.Α. πολιτιστικών υπηρεσιών.

Ειδικότερα για το νομό Θεσσαλονίκης:

1. Να καταγραφεί η σημερινή πολιτιστική πραγματικότητα της πόλης, οι πιθανές αλληλοκαλύψεις φορέων σε ίδια αντικείμενα δραστηριοποίησης όπως και οι πιθανές ελλείψεις ή παραλήψεις όπως και η κωδικοποίηση των θεσμικών γεγονότων της πόλης και όλοι των εν λειτουργία χώρων λόγου και πολιτισμού.
2. Απαραίτητη είναι η σύσταση ενός φορέα που θα αναλάβει συνολικά να σχεδιάζει και να ενημερώνει για το σύνολο της πολιτιστικής

παραγωγής στην Πόλη και την Περιφέρεια διαμορφώνοντας έτσι μια γενική εικόνα για τα πολιτιστικά δρώμενα της Θεσσαλονίκης. Προτείνεται η ίδρυση ενός γραφείου συντονισμού των πολιτιστικών δράσεων του πρώτου και δεύτερου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης για το σύνολο του πολεοδομικού συγκροτήματος και ευρύτερα του Νομού Θεσσαλονίκης.

3. Δεν πρέπει κανείς να παραβλέψει τη νέα πραγματικότητα που διαμορφώνεται στην πόλη της Θεσσαλονίκης σε επίπεδο χώρων πολιτισμού και εκδηλώσεων την πολιτιστική κληρονομιά δηλαδή που άφησε πίσω του ο Οργανισμός Πολιτιστικής Πρωτεύουσας.
4. Όσον αφορά την Τ.Α. προτείνεται πολιτική διαδημοτικών / διανομαρχιακών συνεργασιών, που θα οδηγήσει, μέσα από διαδικασίες συντονισμού και ευρύτερου σχεδιασμού σε μια πιο ορθολογική χωρική κατανομή της πολιτιστικής υποδομής για την εξυπηρέτηση των πολιτιστικών αναγκών ευρύτερων συνόλων.
5. Αξιοποίηση του θεσμού της χορηγίας, όπου ο ιδιωτικός τομέας μπορεί να αποτελέσει έναν σημαντικό παράγοντα ενίσχυσης της πολιτιστικής δράσης των φορέων της Τ.Α.
6. Ανάπτυξη ολοκληρωμένων πολιτιστικών προγραμμάτων. Η ανάγκη αυτή απαιτεί το πέρασμα από ένα στάδιο ευκαιριακού τύπου παρεμβάσεων στον σχεδιασμό πολιτιστικών πολιτικών, στον μακροπρόθεσμο προγραμματισμό και την ορθολογική οργάνωση της υλοποίησής τους.
7. Σημαντικό στοιχείο στην οικονομική διάσταση του πολιτισμού αποτελεί η ανταποδοτικότητα του πολιτιστικού αγαθού. Η επικρατούσα λογική του «δωρεάν» είναι λογική υπανάπτυξης, που όχι απλώς δεν αναδεικνύει αλλά υποβαθμίζει το πολιτιστικό γεγονός.

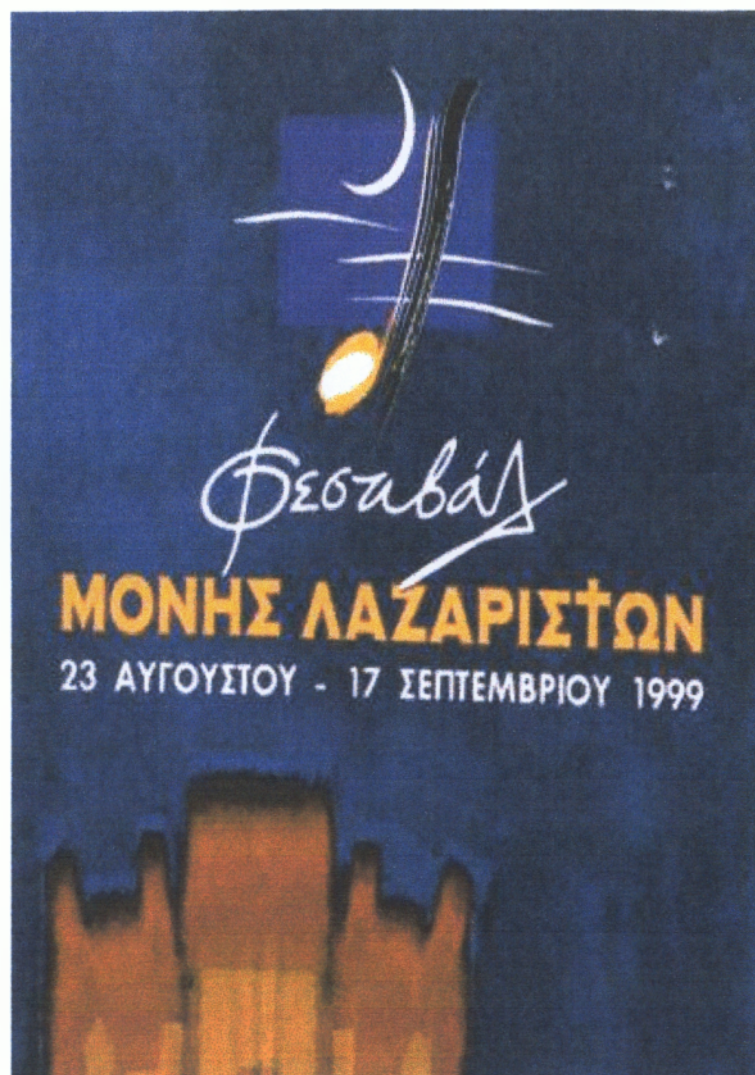

Απολογισμός δράσης Κέντρου Πολιτισμού Θεσσαλονίκης.

Στη διάρκεια της ζωής το ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ. επέδειξε μια έντονη παρουσία στην πολιτιστική ζωή της πόλης της Θεσσαλονίκης, καθώς ανέλαβε και διεκπεραίωσε επιτυχώς μια σειρά από μεγάλες και σημαντικές πρωτοβουλίες αλλά και πάρα πολλές συνεργασίες και συνδιοργανώσεις με άλλους πολιτιστικούς φορείς του νομού.

1. Η προγραμματική σύμβαση που υλοποίησε το Κέντρο Μελέτης και Ανάπτυξης του Ελληνικού Πολιτισμού της Μαύρης Θάλασσας άνοιξε έναν ορίζοντα συνεργασίας με την παρευξείνια και όχι μόνο περιοχή που με τις δραστηριότητές της έδωσε πραγματική ώθηση στην ανάπτυξη του ελληνικού πολιτισμού της Μαύρης Θάλασσας.
2. Στηρίχθηκε η προσπάθεια του Απόδημου Ελληνισμού και ενισχύθηκαν οι πρωτοβουλίες του στη Θεσσαλονίκη.
3. Δόθηκε έμφαση στο συντονισμό και ανάληψη πρωτοβουλιών για τη στήριξη της παράδοσης της περιοχής και των δράσεων που λαμβάνουν χώρα στην περιφέρεια του Νομού σε συνεργασία με τα Συμβούλια περιοχής, μέσα από μια ολοκληρωμένη πρόταση και επεξεργασία που υλοποιείται με τίτλο «Ολοκληρωμένο πρόγραμμα της Περιφέρειας». Με την πλήρη εξέλιξη του προγράμματος δεν υπάρχει περιοχή στο Νομό Θεσσαλονίκης που υποβαθμίζεται καθώς υπάρχει διαρκές ενδιαφέρον, που θα δημιουργεί τους όρους για την ενίσχυση της περιφέρειας, την τοπική ανάπτυξη και την ανακοπή του κύματος αστυφιλίας.
4. Φιλοξενήθηκαν σημαντικοί καλλιτέχνες του νομού και όχι μόνο στους εκθεσιακούς χώρους του Κέντρου Πολιτισμού και στηρίχθηκαν πρωτοβουλίες πολιτιστικών, επιστημονικών, καλλιτεχνικών φορέων.

5. Έγιναν εκδοτικές προσπάθειες που διακρίνονται από μια ξεχωριστή αισθητική και καλαισθησία, πλουτίζοντας συγχρόνως το πολιτιστικό οπλοστάσιο του τόπου.
6. Με την καταγραφή όλων των σημαντικών αρχαιολογικών χώρων, ιστορικών μνημείων, παραδοσιακών οικισμών και περιοχών που διακρίνονται για τη φυσική τους ομορφιά, χαραχτηκαν πάνω στο χάρτη του νομού διαδρομές περιηγήσεων για όλα τα ενδιαφέροντα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Δ.: Για μια πολιτική της κουλτούρας, Εκδ. Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης, 1990.
- ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Β.: Ο ρόλος των Δημοτικών Επιχειρήσεων στην ανάπτυξη, Εκδ. Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθήνα 1989.
- ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ: Οικονομικό ταχυδρόμο, Άρθρο: Πολιτισμός σημαίνει εξωτερική πολιτική.
- ΔΑΡΑΚΗ Π.: Πολιτισμός και Τοπική Αυτοδιοίκηση, Εκδ. Πατάκη, Αθήνα 1996.
- Ε.Ε.Τ.Α.Α. – ΚΕ.Δ.ΚΕ: Η πολιτιστική δραστηριότητα των Ο.Τ.Α. Η παρούσα κατάσταση και προοπτικές, Αθήνα 1993.
- ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΖΩΗ: Εγκυκλοπαίδεια, σελ. 112 – 114.
- ΕΞΙΠΡΕΣ: Βόρειο Ελλάδα – Δ.Ε.Θ. – Άρθρο: Ανάγκη για ένα ολοκληρωμένο σχέδιο πολιτιστικής δράσης, Σεπτέμβριος 1997
- ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ: Κρατικές επιχορηγήσεις, Νοέμβριος 1998.
- ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ.: Ισολογισμός 96-97, Ισολογισμός 97-98.
- ΚΟΝΣΟΛΑ ΝΤΟΡ.: Πολιτιστική δραστηριότητα και Κρατική Πολιτική στην Ελλάδα. {Η περιφερειακή διάσταση} Εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 1990.
- ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ.: Πολιτίζω, Πολιτιστικό Δελτίο του ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ. της Ν.Α.Θ., τεύχος 1, Ιούλιος 1999.
- ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ. – Ε.Ε.Τ.Α.Α.: Προτάσεις για τη λειτουργία, την οργάνωση και την στελέχωση του ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ., Αύγουστος 1996.
- ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ: Καταστατικό, Οκτώβριος 1997.
- ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ: Κανονισμός Οικονομικής Διαχείρισης Προμηθειών και Θεμάτων Διοικητικής Μέριμνας.

- ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ: Μαύρη Θάλασσα: Πρόγραμμα Δράσεων.
- ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ: ΦΕΚ Αρ. Φύλλου 5714, 8 Αυγούστου 1996.
- ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ: Καταστατικό καταχώρησης στο μητρώο Ανωνύμων Εταιριών.
- ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ: Πολιτισμός και Πολιτιστικές πρακτικές, Γ' Λυκείου, ΟΕΔΒ.
- ΛΙΟΝΑΡΑΚΗΣ ΝΙΚΗΤΑΣ: Πολιτισμός και τοπική Δημοκρατία, Ε.Ε.Τ.Α.Α.
- ΜΠΙΑΚΙΝΙ Φ., ΠΑΡΚΙΝΣΟΝ Μ.: Πολιτιστική Πολιτική και Αναζωογόνηση των πόλεων, Εκδ Ε.Ε.Τ.Α.Α., 1994.
- ΜΟΝΗ ΛΑΖΑΡΙΣΤΩΝ: Καταστατικό Αστικής μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας.
- ΜΟΝΗ ΛΑΖΑΡΙΣΤΩΝ: Ιδιωτικοοικονομική ανάλυση, Μελέτη Κόστους – Ωφέλειας
- Ν.Α.Θ.: Για το θεσμό της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, Θεσσαλονίκη 1998.
- Ν.Α.Θ. – Π.Κ.Μ.: Πρακτική Αναπτυξιακού Συνεδρίου Νομού Θεσσαλονίκης, Ιανουάριος 1999.
- ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ: ΠΔ 30/96 (ΦΕΚ Α'21) Εκδ. Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθήνα 1996.
- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ: Πολιτισμός 2000, Σεπτέμβριος 1998.
- ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ Π. –ΚΑΤΣΟΥΛΗ Δ.: Οι χάρτες και η Ευρώπη της Αυτοδιοίκησης, Τ.Ε.Δ.Κ.Ν.Α. 1998.
- ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ Α: Άρθρο: Για μια Ευρώπη των πολιτών, Βήμα, Νοέμβριος 1998.

- ΣΚΙΑ – ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ: Περιφερειακή Πολιτιστική Πολιτική , Σημειώσεις Τμήματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας, Καλαμάτα 1996.
- ΣΠΑΝΟΥ Κ., ΡΗΓΟΣ Α., ΣΠΟΥΡΔΑΛΑΚΗ Μ.: Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, Προσδοκίες και Προοπτικές, Εκδόσεις Αντ. Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑ, Ελληνική Εταιρεία Πολιτικής Επιστήμης, Αθήνα – Κομοτηνή 1997.
- STAVROS XARHAKOS: Cultural Division. Organization for the cultural capital of Europe, Thessaloniki 1997.
- ΤΟ ΟΡΟΜΑ: Για την πόλη μας και τον πολιτισμό, Απρίλιος 1999.
- ΦΩΤΕΑΣ: Θέματα πολιτισμού και Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Εκδ. Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθήνα 1992.
- ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ ΑΛΕΞΗΣ: Άρθρο: Οι παραδοσιακοί οικισμοί ως στοιχείο πολιτιστικής ανάπτυξης, πολιτισμός και Τοπική Δημοκρατία, Ε.Ε.Τ.Α.Α.
- ΧΡΗΣΙΜΟΣ Σ.: Οικονομική των Ο.Τ.Α., Σημειώσεις Τμήματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας, Καλαμάτα 1994.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΑΠΟ: ΚΟΛΛΙΑ ΜΑΡΙΑ - ΣΤΟΪΤΣΗ ΕΛΕΝΗ

ΠΡΟΣ: κ. ΒΑΣΙΛΗ ΒΑΡΔΗ

1. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ

1.1. Ονομασία πολιτιστικού φορέα: _____

1.2. Προϊστάμενος Τμήματος: _____

1.3. Έτος Ίδρυσης: _____

1.4. Έδρα πολιτιστικού φορέα: _____

2. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ

2.1 Το επίσημο νομικό καθεστώς χαρακτηρίζει το φορέα ως:

_____

2.2 Ο αριθμός των εγγεγραμμένων μελών του είναι: _____

2.3 Ο αριθμός των μελών του διοικητικού Συμβουλίου είναι: _____

2.4 Το καταστατικό του φορέα προβλέπει ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου κάθε: _____

2.5 Ποιο είναι το ισχύον οργανόγραμμα της εταιρείας σας;

2.6 Έχει αναπτύξει ο φορέας πολιτιστικές δραστηριότητες με τους Δήμους του Νομού Θεσσαλονίκης; Εάν ναι, σε μόνιμη βάση ή περιοδικά;

_____

2.7 Ποιες είναι οι δραστηριότητες που έχει αναπτύξει; _____

_____

_____

_____

3. ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

3.1 Στην υλικοτεχνική υποδομή του φορέα ανήκει¹ :

---

4. ΣΤΕΛΕΧΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

4.1 Το στελεχιακό δυναμικό² του φορέα:

(Στην 1^η στήλη αν δεν σας καλύπτει το είδος του στελεχιακού δυναμικού που υπάρχει συμπληρώστε το εσείς.

Στην 2^η στήλη συμπληρώστε τον αριθμό άμισθων ατόμων.

Στην 3^η στήλη συμπληρώστε τον αριθμό έμμισθων ατόμων.

(Όπου δεν υπάρχουν άτομα βάλτε τον αριθμό 0).

Είδος στελεχιακού δυναμικού	Αριθμός ατόμων σε κάθε είδος στελεχιακού δυναμικού	
	Άμισθο	Έμισθο
Επιστημονικό ³		
Τεχνικό ⁴		
Διοικητικό ⁵		

4.2 Η σύνθεση του στελεχιακού δυναμικού του φορέα:

(Στην 1^η στήλη συμπληρώστε τον αύξοντα αριθμό του κάθε ατόμου από το στελεχιακό δυναμικό.

Στην 2^η στήλη συμπληρώστε το είδος του στελεχιακού δυναμικού στο οποίο ανήκει το άτομο (επιστημονικό, διοικητικό, τεχνικό, κ.λπ.).

Στην 3^η στήλη συμπληρώστε το επίπεδο των γραμματικών του γνώσεων

Στην 4^η στήλη συμπληρώστε τον αριθμό ξένων γλωσσών που γνωρίζει.

Στην 5^η στήλη συμπληρώστε τον αριθμό επιμορφωτικών σεμιναρίων που έχει παρακολουθήσει και έχουν σχέση με αντικείμενο του φορέα).

¹ Αναφέρετε σύμφωνα με τα παρακάτω:

Αίθουσα διδασκαλίας, οπτικοακουστικά μέσα, χώροι παραστάσεων, χώροι στέγασης των γραφείων, ηλεκτρονικός εξοπλισμός γραφείου, εκθεσιακοί χώροι, κ.λπ.

² Με τον όρο *στελεχιακό δυναμικό* εννοείται όλο το έμισθο και άμισθο προσωπικό του φορέα το οποίο προσφέρει τις υπηρεσίες του για την υλοποίηση των στόχων του, εκτός των μελών του.

³ Αφορά τους επιστημονικούς συνεργάτες, κ.λπ.

⁴ Αφορά τους φροντιστές, κ.λπ.

⁵ Αφορά τους γραμματείς, τους υπαλλήλους, κ.λπ. (όχι τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου).

A/A	Είδος στελεχιακού δυναμικού	Τίτλοι σπουδών	Αριθμός ξένων γλωσσών	Αριθμός επιμορφωτικών σεμιναρίων ⁶	Έτη προϋπηρεσίας σε ανάλογο φορέα ⁷

5. ΣΤΟΧΟΙ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

5.1 Ποιοι είναι οι σημαντικότεροι στόχοι σας

5.2 Πως αξιολογείτε τους παρακάτω στόχους:

Διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς - Διάδοση της πολιτιστικής κληρονομιάς - Προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς - Ανάπτυξη κοινωνικών σχέσεων - Ψυχαγωγία - Γνωριμία με άλλους πολιτισμούς, παραδόσεις (Αναλύστε)

5.3 Σε ποια ερευνητικά προγράμματα έχετε συμβάλει για την υλοποίησή τους;

---

⁶ Αναφέρετε τον αριθμό των επιμορφωτικών σεμιναρίων που έχει παρακολουθήσει κάθε στέλεχος μετά την πρόσληψή του στον φορέα.

⁷ Αναφέρετε τα έτη

5.3. Πώς αξιολογείτε τα αποτελέσματά τους;

5.4 Αναφέρετε τις εκδοτικές δραστηριότητες⁸ :

5.5 Αναφέρετε τα συμπόσια, σεμινάρια, συνέδρια, ημερίδες που έχετε οργανώσει ή συμμετάσχει στην Ελλάδα και το εξωτερικό:

---

⁸ (βιβλία, περιοδικά, εφημερίδες, κασέτες, video, cd)

5.6 Ποια η συμμετοχή του φορέα στην πολιτιστική ολυμπιάδα;

---

6. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

6.1 Αναφέρατε τη συμμετοχή σας σε πολιτιστικά προγράμματα διεθνών οργανισμών. Ονομαστικά:

6.2 Είχατε συμμετοχή σε προγράμματα της Ε.Ε.; _____

6.2.1 Αξιολογήστε τη συμμετοχή σας:

6.3 Είχατε συνεργασία με φορείς αποδήμων; Αν είχατε πιστεύετε ότι η συνεργασία σας ήταν αποδοτική ως προς τον στόχο της;

6.4 Είχατε συνεργασία με την Εκκλησία;

6.5 Είχατε συνεργασία με κρατικούς φορείς;

6.6 Αναφέρατε τη μορφή συνεργασίας σας με Ομοσπονδίες, Managers, κ.λπ.

---

7. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

7.1 Αξιοποιείτε το θεσμό της χορηγίας:

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΠΕΡΙΩΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Αρ. Φύλλου 5714

8 Αυγούστου 1996

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Καταστατικά

- Ανακοίνωση καταχώρησης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών της σύστασης της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε.» και δ.τ. «ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ» 1
- Ανακοίνωση καταχώρησης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών της τροποποίησης του Καταστατικού της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «ΣΑΛΚΟ - Βιομηχανική και Εμπορική Τροφίμων Α.Ε.» 2
- Ανακοίνωση καταχώρησης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών της τροποποίησης του Καταστατικού της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΠΙΤΑΛ ΚΟΝΣΑΛΤΑΝΣ Α.Ε.» και δ.τ. «ΚΑΠΙΤΑΛ ΚΟΝΣΑΛΤΑΝΣ» 3

Ανακοινώσεις

- Ανακοίνωση καταχώρησης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών στοιχείων της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «ΗΛΙΟΤΕΧ Α.Ε. ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ» 4
- Ανακοίνωση καταχώρησης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών στοιχείων της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «ΗΛΙΟΤΕΧ Α.Ε. ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ» 5
- Ανακοίνωση καταχώρησης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών στοιχείων της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «QUEST ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Συστημάτων Πληροφορικής» δ.τ. «Quest ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Β.Ε.Ε.» 6
- Ανακοίνωση καταχώρησης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών στοιχείων της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «ΔΕΛΦΙΝΙ II Ναυτιλιακές Α.Ε.» 7
- Ανακοίνωση καταχώρησης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών στοιχείων της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «ΔΕΛΦΙΝΙ II, Ναυτιλιακή Α.Ε.» 8
- Ανακοίνωση καταχώρησης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών στοιχείων της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «ΔΕΛΦΙΝΙ Ναυτιλιακές Τουριστικές Επιχειρήσεις Α.Ε.» 9
- Ανακοίνωση καταχώρησης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών στοιχείων της Ανώνυμης Εταιρείας με

- την επωνυμία «ΔΕΛΦΙΝΙ Ναυτιλιακές Τουριστικές Επιχειρήσεις Α.Ε.» 10
- Ανακοίνωση καταχώρησης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών στοιχείων της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «ΥΓΕΙΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ» 11
- Ανακοίνωση καταχώρησης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών στοιχείων της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «ΥΓΕΙΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ» 12
- Ανακοίνωση καταχώρησης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών στοιχείων της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «Ι. ΚΥΡΙΑΚΟΥ Α.Ε. - ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΕΤΟΙΜΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ & ΟΙΚΟΔΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗ» 13
- Ανακοίνωση καταχώρησης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών στοιχείων της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «Οργανισμός Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης - Θεσσαλονίκη 1997» 14
- Ανακοίνωση καταχώρησης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών στοιχείων της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΑΤΕ Ανώνυμος Τεχνική Εταιρεία» 15
- Ανακοίνωση καταχώρησης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών στοιχείων της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ ΑΔΡΑΝΩΝ ΥΛΙΚΩΝ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ, ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ» δ.τ. «ΑΝ. ΑΔ. ΥΛ. ΑΒΕΤΤΕ» 16
- Ανακοίνωση καταχώρησης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών στοιχείων της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «ΕΛΛΑΣ ΚΟΤΤΟΝ Α.Ε.» 17

ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΑ

- Ανακοίνωση καταχώρησης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών της σύστασης της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε.» και δ.τ. «ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ»

Ο ΝΟΜΑΡΧΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Την 13.6.96 καταχωρήθηκε στο Μητρώο Ανων. Εταιρ.

ΕΥΧΟΣ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΠΕΡΙΩΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

ηρεσίας μας και πήρε αριθμό ΜΑΕ 35338/62/ Ανώνη Εταιρεία με την επωνυμία «ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε.» καθώς επίσης και η Ν.1/13.6.96 Απόφαση του Νομάρχη Θεσσαλονίκης, με την οποία δόθηκε άδεια σύστασης της εταιρείας, η οποία καταστατικό της που καταρτίσθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 81 του Ν.2190/1920, όπως τροποποιήθηκε και ολοκληρώθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 13 του Ν.2367/1995 και της διατάξεις του Ν.2190/1920, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

το καταστατικό της έχει ως εξής:
και Διακριτικός τίτλος: «ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΝΙΚΗΣ Α.Ε.» διακρ. τίτλος «ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ.»
ρα της Εταιρείας ορίζεται ο Δήμος Θεσσαλονίκης. Η Διεύθυνση των γραφείων ορίζεται το κτίριο της Εταιρείας του Δημοσίου στη διασταυρωση οδού Παπανδρέου και Πλουτώνος.
Η Διάρκεια του ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ. ορίζεται σε πενήντα (50).

σκοπός της εταιρείας είναι η ενίσχυση και προωθητική πολιτιστικής ζωής και καλλιτεχνικής παιδείας γιας στο Νομό Θεσσαλονίκης.

Οδότητες του ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ. ανήκουν ιδίως: α) Τυχή πολιτιστικών δραστηριοτήτων β) Ανάπτυξη καλλιτεχνικών εκδηλώσεων γ) Έρευνα έρευνών για πολιτιστικά θέματα του Νομού Θεσσαλονίκης

δ) Διοργάνωση δικτύου ενημέρωσης για θέματα πολιτιστικών δραστηριοτήτων

ε) Υποστήριξη προγραμμάτων πολιτιστικής ανάπτυξης και εκπαιδευτικών προ-

βλεπόμενα μελετών για θέματα Τ.Α.

στ) Υποστήριξη εκδόσεων και κάθε μορφής υλοποίησης περιεχομένου

ζ) Υποστήριξη για την πραγματοποίηση των στόχων πολιτιστικών - καλλιτεχνικών - επιστημονικών δραστηριοτήτων από φορείς ή ιδρύματα του Δημοσίου ή ιδιω-

τικών φορέων ή επίτευξη των παραπάνω σκοπών η εταιρεία

μετέχει σε οποιαδήποτε επιχείρηση με όμοιο ή παρόμοιο ή σκοπό οποιουδήποτε εταιρικού τύπου και να συμμετέχει με φυσικά ή νομικά πρόσωπα του εσωτερικού ή εξωτερικού (ομογενειακές οργανώσεις, εθνικές, Ευρωπαϊκή Ένωση κ.λπ.) -

β) οφείλει στην αγορά μετοχών άλλων εταιρειών με σκοπό να συμμετέχει προσωρινά στη διοίκηση των εταιρειών αυτών παρέχοντας συμβουλές και υλοποιώντας με την διαχείριση τους και την οργάνωσή τους στην συνέχεια να τις μεταβιβάζει σε τρίτους.

γ) Η εταιρεία υποστηρίζεται με οποιοδήποτε τρόπο ικανό να πραγματοποιήσει τους σκοπούς της.

δ) Τρόπος Καταβολής των Μετοχικών Κεφαλαίων: Το κεφάλαιο του ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ., το οποίο θα καταρτισθεί, από την Ν.Α. της Θεσσαλονίκης, οριζείται σε τριάντα εκατομμύρια (30.000.000) δραχμές, ασφαλείς η αντίστοιχη πίστωση στον οικείο προϋπολογισμό της Ν.Α.

Το κεφάλαιο των τριάντα εκατομμυρίων (30.000.000) δραχμών διανέμεται σε τρεις χιλιάδες (3.000) μετοχές ονομαστικής αξίας δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών εκαστή.

Οι μετοχές του ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ. είναι καινούριες και ονομαστικές και δεν εισάγονται στο χρηματιστήριο.

Ημερομηνία λήξης της Εταιρικής Χρήσης: Η χρήση έχει διάρκεια δώδεκα (12) μηνών και αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει στις 31 Δεκεμβρίου κάθε χρόνου. Κατά περίπτωση πρώτη χρήση αρχίζει από τη σύσταση του ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ. και λήγει 31 Δεκεμβρίου 1997.

Αριθμός μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και θητεία του: Εννέα (9) μέλη με διετή θητεία.

Εκπροσώπηση της Εταιρείας: Το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο είναι εννιαμελές και αποτελείται από τους:

1. Κώστα Παπαδόπουλο, Νομάρχη Θεσσαλονίκης, ως Πρόεδρο.
  2. Χρυσά Αράπηνου, Πρόεδρο Ν.Ε. Πολιτισμού - Τουρισμού, ως Αντιπρόεδρο.
  3. Άγγελο Αργυρίου, Γραμματέα του Ν.Σ. ως μέλος.
  4. Σάββα Σερασιδη, Νομαρχιακό Σύμβουλο, ως μέλος.
  5. Θεόδωρο Καραόγλου, ως μέλος.
  6. Στάθη Αβραμίου, Νομαρχιακό Σύμβουλο, ως μέλος.
  7. Μιχάλη Σπυριδόκη, Νομαρχιακό Σύμβουλο, ως μέλος.
  8. Μαρία Κωνσταντινίδου, Νομαρχιακό Σύμβουλο, ως μέλος.
  9. Γρηγόρη Χατζησαββα, Πρόεδρο Τ.Ε.Α.Κ. ως μέλος.
- Η θητεία του είναι μέχρι την πρώτη Τακτική Γεν. Συνέλευση.

Θεσσαλονίκη, 13 Ιουνίου 1996

Με εντολή Νομάρχη
Ο Διευθυντής κ.α.α.
ΜΑΡΙΑ ΡΥΤΙΑΝΟΥ

Ανακοίνωση καταχώρησης στο Μητρώο Ανωώνων Εταιρειών της τροποποίησης του Καταστατικού της Ανωώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «ΣΑΛΚΟ - Βιομηχανική και Εμπορική Τροφίμων Α.Ε.»

Ο ΝΟΜΑΡΧΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Την 2.3.96 καταχωρήθηκε στο Μητρώο Ανωώνων Εταιρειών της Υπηρεσίας μας, η αριθ. 17/9953/ 2.3.96 απόφασή με την οποία εγκρίθηκε η τροποποίηση του άρθρου 1 του Καταστατικού της Ανωώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «ΣΑΛΚΟ - Βιομηχανική και Εμπορική Τροφίμων Α.Ε.» και αριθμό υπηρώου 2478/62/Β/86/3 13 σύμφωνα με την από 21.7.96 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της. Μετά την τροποποίηση που εγκρίθηκε το άρθρο έχει ως εξής:

Άρθρο 1

Η αρχική επωνυμία της Εταιρείας «ΣΑΛΚΟ - Βιομηχανική και Εμπορική Τροφίμων Α.Ε.» με απόφαση της από 21.7.96 Απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων τροποποιείται ως εξής:

«ΣΑΛΚΟ, ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΑΤΣΑΝΤΑΣ Βιομηχανική και Εμπορική Τροφίμων Α.Ε.»

Εν περιπτώσει συναλλαγής της Εταιρείας μετά φυσικών ή νομικών προσώπων της αλλοδαπής η επωνυμία αυτή

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 111

23 Φεβρουαρίου 1996

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

- Τροποποίηση των Κοινών Υπουργικών αποφάσεων καθορισμού της ωριαίας αποζημίωσης των διδασκόντων στις Εκπαιδευτικές Μονάδες Μαθητείας του ΟΑΕΔ και στα Ινστιτούτα Επαγ/κής Κατάρτισης (ΙΕΚ) του ΟΑΕΔ. 1
- Καθορισμός της ωριαίας αποζημίωσης των εκπαιδευτικών με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου που διδάσκουν στα τμήματα Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης του ΟΑΕΔ. 2
- Παροχή της εγγύησης του Δημοσίου προς την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος για τη χορήγηση κοινοπρακτικού δανείου ποσού δρχ. 19.000.000.000 στο ΙΚΑ. 3
- Καθορισμός αποδοχών Ειδικού Συνεργάτη δικηγόρου του Υπουργείου Οικονομικών 4
- Παροχή της εγγύησης του Δημοσίου προς την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος για τη χορήγηση κοινοπρακτικού δανείου ποσού δρχ. 57.000.000.000 στο ΙΚΑ. 5
- Κοινός τύπος πιστοποιητικού ασφάλισης ή άλλης χρηματικής εξασφάλισης αναφορικά με την αστική ευθύνη για ζημιές ρύπανσης από πετρέλαιο που καλύπτει τις απαιτήσεις τόσο της Διεθνούς Σύμβασης Αστικής Ευθύνης του 1969 όσο και του Πρωτοκόλλου έτους 1992 που τροποποιεί τη Σύμβαση αυτή. 6
- Ορισμός της σύνθεσης, συγκρότησης και κανόνων λειτουργίας του πρώτου Δ.Σ. του Ν.Π.Ι.Δ. με τίτλο «Κέντρο Πολιτισμού Θεσ/νίκης» 7
- Χορήγηση άδειας ασκήσεως επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού στην Λαζαρίδου Ευτυχία του Παναγιώτη 8
- Χορήγηση άδειας ασκήσεως επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού στην Λαζαρίδου Ιωάννα του Σάββα 9

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ & ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

Αριθ. 2011402/1303/0022

(1)

Τροποποίηση των Κοινών Υπουργικών αποφάσεων καθορισμού της ωριαίας αποζημίωσης των διδασκόντων στις Εκπαιδευτικές Μονάδες Μαθητείας του ΟΑΕΔ και στα Ινστιτούτα Επαγ/κής Κατάρτισης (ΙΕΚ) του ΟΑΕΔ.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις: α) του άρθρου 4 του Ν.Δ. 1221/72 «Περ

ρυθμίσεως της μισθολογικής καταστάσεως του τακτικού, τεχνικού και εκπαιδευτικού προσωπικού του ΟΑΕΔ», όπως τροποποιήθηκαν με εκείνες του άρθρου 3 παράγρ. 2 του Ν. 2336/95 «Ρύθμιση θεμάτων εποπτευόμενων Οργανισμών του Υπουργείου Εργασίας», β) του άρθρου 40 του Ν. 349/78, γ) των άρθρων 14 παράγρ. 19 και 9 παράγρ. 11 του Ν. 1566/85 «Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης».

2. Τις ΚΥΑ 2043617/5118/0022/6.7.93 και 2012723/1406/0024/15.3.90 καθορισμού της ωριαίας αποζημίωσης των δημοσίων υπαλλήλων, ΝΠΔΔ και ιδιωτών που διδάσκουν στις εκπαιδευτικές μονάδες του ΟΑΕΔ και στα Ινστιτούτα Επαγ/κής Κατάρτισης (ΙΕΚ) του ΟΑΕΔ με σύμβαση μίσθωσης έργου.

3. Την πρόταση του ΔΣ του ΟΑΕΔ (απόφαση 1781 της 8/7.11.95 συνεδρίασής του).

4. Το γεγονός ότι από την απόφαση αυτή δεν προκύπτει επιπλέον οικονομική επιβάρυνση του προϋπολογισμού του ΟΑΕΔ.

5. Το αριθμ. 101673/29.1.96 έγγραφο του ΟΑΕΔ, αποφασίζουμε:

Α) Τροποποιούμε την 2043617/5118/0022/6.7.93 ΚΥΑ καθορισμού ωριαίας αντιμισθίας των διδασκόντων στα Ινστιτούτα Επαγ/κής Κατάρτισης (ΙΕΚ) του ΟΑΕΔ, κατά τα μέρη που αφορά την παράγρ. 3 ως εξής:

α) -3. Στους Λέκτορες ΑΕΙ, στους Δημοσίους Υπαλλήλους ή Ιδιώτες, που είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος και στους Επίκουρους Καθηγητές ΤΕΙ σε δρχ. 4.800 και στους κατόχους μεταπτυχιακού διπλώματος σε δρχ. 4.500».

β) Όπου στην απόφαση αναφέρεται «με σύμβαση μίσθωσης έργου» στο εξής θα αναφέρεται «με σύμβαση εργασίας ιδ. δικαίου ορισμένου χρόνου».

Β) Τροποποιούμε την 2012723/1406/0024/15.3.90 απόφασή μας, με την οποία καθορίζεται η ωριαία αποζημίωση των δημοσίων υπαλλήλων κλπ. διδασκόντων στις εκπαιδευτικές μονάδες του ΟΑΕΔ και ορίζουμε ότι:

Η ωριαία αντιμισθία των εκπαιδευτικών ή άλλων Δημοσίων υπαλλήλων ή ιδιωτών, που διδάσκουν στις Εκπαιδευτικές Μονάδες Μαθητείας του ΟΑΕΔ με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου ορίζεται από 1.9.95 στο 1/70 των πάσης φύσεως μηνιαίων αποδοχών του εισαγωγικού βαθμού του αντίστοιχου Κλάδου, εκτός του επιδόματος οικογενειακών βαρών.

Η αποζημίωση αυτή καταβάλλεται από την ημερομηνία έναρξης της διδασκαλίας, καθώς και για το χρονικό διάστημα διεξαγωγής των γραπτών προαγωγικών και απολυτηρίων εξετάσεων των Σχολείων και για τις επανεξετάσεις του Σεπτεμβρίου.

Για το χρονικό διάστημα των εξετάσεων και για μια εβδο-

Αριθ. 604

(7)

Ορισμός της σύνθεσης, συγκρότησης και κανόνων λειτουργίας του πρώτου Δ.Σ. του Ν.Π.Ι.Δ. με τίτλο «Κέντρο Πολιτισμού Θεσ/νίκης».

Ο ΝΟΜΑΡΧΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 61 του Ν. 2218/94, όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 13 του Ν. 2307/95, με τις οποίες ιδρύεται Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου με την επωνυμία «Κέντρο Πολιτισμού Θεσ/νίκης».

2. Τις διατάξεις του άρθρου 27 του Ν. 2081/92.

3. Τον Οργανισμό των Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτ/σης, που δημοσιεύθηκε στα Φ.Ε.Κ. 392/11.5.1995, τεύχος Β'.

4. Την ανάγκη καθορισμού της σύνθεσης, της συγκρότησης και των κανόνων λειτουργίας του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου του Ν.Π.Ι.Δ. «Κέντρο Πολιτισμού Θεσ/νίκης».

5. Το γεγονός ότι, από την εν γένει λειτουργία του πρώτου Δ.Σ., δημιουργείται δαπάνη, η οποία δεν μπορεί να υπολογισθεί, που θα καλυφθεί από τον προϋπολογισμό της Νομαρχιακής Αυτ/σης (μετοχικό κεφάλαιο) και από τον τακτικό προϋπολογισμό της Νομαρχιακής Επιτροπής Πολιτισμού - υρισμού, αποφασίζουμε:

Ορίζουμε τη σύνθεση, τη συγκρότηση και τους κανόνες λειτουργίας του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία «ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ», ως κατωτέρω:

Α. Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι εννεαμελές και αποτελείται από τους:

1. Κώστα Παπαδόπουλο, Νομάρχη Θεσ/νίκης, ως Πρόεδρο.

2. Χρυσή Αράπαγλου, Πρόεδρο Ν.Ε. Πολιτισμού - Τουρισμού, ως Αντιπρόεδρο.

3. Άγγελο Αργυρίου, Γραμματέα του Ν.Σ., ως μέλος.

4. Σάββα Σερασιδη, Νομαρχιακό Συμβούλιο, ως μέλος.

5. Θεόδωρο Καραόγλου.

6. Στάθη Αβραμίδη, Νομαρχιακό Συμβούλιο, ως μέλος.

7. Μιχάλη Σπυριδάκη Νομαρχιακό Συμβούλιο, ως μέλος.

8. Μαρία Κωνσταντινίδου, Νομαρχιακό Συμβούλιο, ως μέλος.

9. Γρηγόρη Χατζησάββα, Πρόεδρο Τ.Ε.Δ.Κ. ως μέλος.

Β. Η θητεία του πρώτου Δ.Σ. θα διαρκέσει μέχρι την εκλογή του Διοικητικού Συμβουλίου από την πρώτη Γενική Συνέλευση των μετόχων και τη δημοσίευση της απόφασης συγκρότησης αυτού στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

Γ. Το πρώτο Δ.Σ. θα συνέλθει εντός δέκα (10) ημερών από τη δημοσίευση της παρούσας, μετά από πρόσκληση του Προέδρου του. Στη συνεδρίαση αυτή, το Δ.Σ. εκλέγει το Διευθύνοντα Σύμβουλο, ο οποίος, αν δεν είναι μέλος του Συμβουλίου, συμμετέχει σ' αυτό χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Δ. Η αποζημίωση του Προέδρου και των μελών του Δ.Σ. του Ν.Π. για κάθε συνεδρίαση, καθορίζεται με απόφαση του Δ.Σ., που θα εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση. Στον Πρόεδρο, Αντιπρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο καταβάλλονται έξοδα παράστασης, το ύψος των οποίων θα καθορίζεται από το Δ.Σ.

Ε. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνέχεται σε τακτική συνεδρίαση μία φορά το μήνα και έκτακτα όταν το συγκαλέσει ο Πρόεδρος ή κωλυμένου αυτού ο Αντιπρόεδρος.

ΣΤ. Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει τις παρακάτω αρμοδιότητες:

- Τη διοίκηση και λειτουργία του Κέντρου.

- Την κατάρτιση και ψήφιση του προϋπολογισμού και την υποβολή του για έγκριση στη Γενική Συνέλευση.

- Την κατάρτιση του Καταστατικού Λειτουργίας και του Οργανισμού Λειτουργίας του Κέντρου, τα οποία υπόκεινται στην έγκριση της Γενικής Συνέλευσης.

Την υλοποίηση του προγράμματος δράσης της Νομαρχιακής Επιτροπής Πολιτισμού - Τουρισμού και των άλλων Ν.Ε., στα πλαίσια των σκοπών του Κέντρου, που είναι η ενίσχυση και προαγωγή της πολιτιστικής ζωής και καλλιτεχνικής παιδείας και δημιουργίας στο Νομό Θεσ/νίκης.

Ζ. Το Δ.Σ. βρίσκεται σε απαρτία όταν τα παρόντα μέλη είναι περισσότερα από τα απόντα και με την προϋπόθεση ότι παρίσταται ο Πρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος, ο οποίος και προεδρεύει.

Οι αποφάσεις θα λαμβάνονται κατά πλειοψηφία των παρόντων.

Η. Η παρούσα να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

Θεσσαλονίκη, 13 Φεβρουαρίου 1996

Ο Νομάρχης

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Αριθ. 26/ΤΚΑ/21573

(8)

Χορήγηση άδειας ασκήσεως επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού στην Λαζαρίδου Ευτυχία του Παναγιώτη.

Ο ΝΟΜΑΡΧΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Με την απόφαση του Νομάρχη Θεσσαλονίκης αρ. πρωτ. 26/ΤΚΑ/21573 έχει χορηγηθεί στην Λαζαρίδου Ευτυχία του Παναγιώτη άδεια ασκήσεως επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού.

Η. Η παρούσα να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

Θεσσαλονίκη, 30 Νοεμβρίου 1995

Ο Νομάρχης

Κ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Αριθ. 26/ΤΚΑ/20776

(9)

Χορήγηση άδειας ασκήσεως επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού στην Λαζαρίδου Ιωάννα του Σάββα.

Ο ΝΟΜΑΡΧΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Με την απόφαση του Νομάρχη Θεσσαλονίκης αρ. πρωτ. 26/ΤΚΑ/20776 έχει χορηγηθεί στην Λαζαρίδου Ιωάννα του Σάββα άδεια ασκήσεως επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού.

Η. Η παρούσα να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

Θεσσαλονίκη, 6 Δεκεμβρίου 1995

Ο Νομάρχης

Κ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

-4

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1997 ΤΟΥ ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ. Α.Ε.
1η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (/ /96 - 31/12/97)

ΙΚΟ	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 1997			ΠΑΘΗΤΙΚΟ	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 1997
	Αξία κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπ. Αξία		
Α ΕΚΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ				Α. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	
~~Ποσά κλειόμενης χρήσεως 1996~~				1. Κεφάλαια	
~~1996~~	1.562.290	703.009	959.271	1. Καταβλημένο	30.000,00
	1.562.290	703.009	959.271		30.000,00
Β ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Λόγισμα εκμνηστεύσεως				Β. Αποταλέματα εις νέο	
Ποσά και λοιπός εξοπλισμός	12.423.935	4.035.382	8.388.553	Υπόλοιπο ζημιών χρήσεως εις νέο	
	12.423.935	4.035.382	8.388.553	Υπόλοιπο ζημιών προηγούμενων χρήσεως	(42.360,087)
Γ ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΩΝ (ΓΙ+ΓΙΙ)	12.423.935	4.035.382	8.388.553		(42.360,087)
ΙΣΤΟΡΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (ΓΙ+ΓΙΙ+ΓΙΙΙ)			8.388.553	Γ. ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	(12.360,087)
ΧΡΟΡΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				Δ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	
Κόμισμα				1. Εξαγοράθησες υποχρεώσεις	
Καταθέσεις γι' αγοράς αποθεμάτων			4.000.000	1. Προμηθευτές	37.084,79
			4.000.000	2. Υποχρεώσεις από τόρους - τόλη	3.056,17
Κιτήσεως			Σύνολο	3. Ασφαλιστικού Οργανισμού	2.150,16
Κιτήσεως εισπρακτέα			3.528.000		44.553,12
Κιτήσεως διόκοροι			3.528.000	ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (ΔΙ+ΔΙΙ)	44.553,04
Κόμισμα					
Κόμισμα			16.047.133	Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	
			16.047.133	2. Εξόδα χρήσεως διαλευκωμένα	750,00
Ε ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ			23.535.133		750,00
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Α+Β+Γ+Δ+Ε)			32.982.957	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Β+Γ+Δ)	32.982,95

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΟΡΦΥΡΑΙΩΣΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 1997

	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 1997
Λόγισμα εκμνηστεύσεως εργασιών (πωλήσεως)	399.296,400
Αποταλέματα (κέρδη ή ζημιές)	

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΦΕΡΕΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 1997
Καθαρά αποτελέσματα (ζημιές) χρήσεως	42.360,00
Σύνολο	42.360,00

αλλοεύσεως		289.286.400		Ζημιές εις νέα	42.360.0
ν : Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως		<u>120.000</u>			
λο		289.406.400			
ν: 1. Έξοδα διαικ/κής λειτουργίας	21.704.762				
ν: 3. Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως	<u>310.972.915</u>	<u>332.677.677</u>			
α ά αποτελέσματα (κέρδη ή ζημιές)					
αλλοεύσεως		(43.271.277)			
ι (ή μείον)					
4. Πιστωτικοί τόκοι και συναφή					
έσοδα	<u>4.133.925</u>				
	<u>4.133.925</u>				
Μείον:					
3. Χρεωστικοί τόκοι και συναφή					
έσοδα	<u>11.200</u>	<u>11.200</u>	<u>4.122.725</u>		
ι αποτελέσματα (κέρδη ή ζημιές)					
αλλοεύσεως			(39.148.552)		
η (ή μείον) Έκτακτα αποτ/σματα					
ίον:					
1. Έκτακτα και ανόργανα έξοδα	3.211.535				
4. Προβλέψεις για έκτακτους					
κινδύνους	<u>3.211.535</u>	<u>(3.211.535)</u>			
Οργανικά και έκτακτα αποτε-					
λέσματα (κέρδη ή ζημιές)			(42.360.087)		
ί					
Σύνολο αποσβέσεων πάγιων					
στοιχείων	4.738.391				
Μείον: Οι από αυτές ενσωματω-					
μένες στο λειτουργικό κόστος	<u>4.738.391</u>				
Α ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (Κέρδη ή Ζημιές)					
2Σ προ φόρων			<u>(42.360.087)</u>		

πρόεδρος του Δ. Σ.

Το μέλος

ο επί του λογιστηρίου

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΟΡΡΑΙΩΣΗΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

	Ποσό κλειόμενης Χρήσεως 1997		Ποσό κλειόμενης Χρήσεως 1997
Ω Σ Η		Π Ι Σ Τ Ω Σ Η	
θάματα ενάρξεως χρήσεως		1. Πωλήσεις	
προς Χρήσεως		- Υπηρεσιών (έσοδα από παροχή υπηρεσιών)	550.000
ο αρχικών υποθεμάτων και αγορών			1550.00
επί Αποθέματα τέλους χρήσεως		2. Παύλα οργανικά έσοδα	
ές και διαφορά (±) αποθεμάτων		- Επιχορηγήσεις και διάφορα έσοδα πωλήσεων	288.636.400
ανικά έσοδα		- Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών	120.000
οιβές και έσοδα προσωπικού	30.030.822	- Έσοδα κεφαλαίων	4.133.925
οιβές και έσοδα τρίτων	58.066.989		292.890.32
ροχές τρίτων	13.018.851	Σύνολο	293.440.32
ροι-Τέλη (πλην των μη ενσωματω- ν στο λειτουργικό κόστος φόρων)	1.540	Ζημίες εκμεταλλεύσεως	39.148.52
			332.588.84
άφορα έσοδα			
οδα μεταφορών	654.976		
οδα ταξειδίων	47.014.623		
οδα προβολής και διαφημίσεως	85.604.962		
οδα εκθέσεων - επιδείξεων	7.828.445		
ρεές - Επιχορηγήσεις	33.039.402		
τυπα και γραφική ύλη	38.853.874		
ικα άμεσης αναλώσεως	3.881.150		
οδα δημοσιεύσεων	301.568		
ίφορα	9.542.084		
κοι και συναφή έσοδα	11.200		
οσβέσεις πάγιων στοιχείων ενσω- μαμένες στο λειτουργικό κόστος	4.738.391		
λικό κόστος	332.588.877		
λικό κόστος εκόδων	332.588.877		

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1998 ΤΟΥ ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ. ΑΕ
2η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1/ 1/ 98 - 31/ 12 /98)

ΙΚΟ	Ποσό κλειόμενης χρήσης 1998			ΠΑΣΗΤΙΚΟ	Ποσό κλειόμενης Χρήσης 1998
	Αξία κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναμ. Αξία		
Α ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ				Α. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	
οδη Γορώσεως και πρώτης εγκατάστασης	1.829.280	677.966	1.151.314	Ι. Κεφάλαιο	
	1.829.280	677.966	1.151.314	1. Καταβλημένο	30.000.00
					30.000.00
Ο ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
άμετες ακινητοποιήσεις				Υ. Αποτελέσματα εις νέο	
ελές ασώματες ακινητοποιήσεις	3.389.831	1.227.902	2.161.929	Υπόλοιπο ζημιών προηγούμενων χρήσεων	(38.529.494)
	3.389.831	1.227.902	2.161.929		(38.529.494)
νσώματες ακινητοποιήσεις				ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	(8.529.494)
ύρια και τεχνικά έργα	9.425.000	415.500	9.009.500		
χανήματα-τεχνικές εγκαταστάσεις	19.876.157	7.617.788	12.258.369	Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	
αιλός μηχανολογικός εξοπλισμός	29.301.157	8.033.288	21.267.869	ΙΙ. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	
				1. Προμηθευτές	40.546.68
ΥΟ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΩΝ (ΓΙ+ΓΙΙ)	32.690.988	9.251.190	23.429.798	5. Υποχρεώσεις από φόρους - τέλη	2.653.49
				6. Ασφαλιστικός Οργανισμός	2.009.73
ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (ΓΙ+ΓΙΙ+ΓΙΙΙ)			23.429.798	11. Πιστωτές διάφοροι	1.240.37
					46.550.29
ΣΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (ΓΙ+ΓΙΙ)	46.550.29
ειτήσεις			Σύνολο		
ελότες			2.053.000		
αμμάτια εισηρακτέα					
εώτεες διάφοροι			12.334.052		
			14.387.052		
ΙΘέσιμα					
ιείο			95.358		
αθέσεις όψεως και προθεσμίας			11.777.279		
			11.872.637		
ΥΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ			25.299.689		
				Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΣΗΤΙΚΟΥ	
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Α+Β+Γ+Δ+Ε)			50.840.801	1. Εσοδα επόμενων χρήσεων	12.820.00
					12.820.00
				ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΣΗΤΙΚΟΥ (Α+Β+Γ+Δ)	50.840.80
ΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΤΙΚΟΙ				ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ	
νού λογαριασμού τάξεως			2.165	4. Παινοί λογαριασμοί τάξεως	2.165
			2.165		2.165

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 1998

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΒΕΒΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Ποσό κλειόμενης χρήσης 1998

Ποσό κλειόμενης

τελέσματα εκμεταλλεύσεως ος εργασιών (πωλήσεις)		<u>220.299.659</u>	
ά αποτελέσματα (κέρδη ή ζημιές) ταλλεύσεως		<u>220.299.659</u>	
ν : Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως λο		<u>1.723.000</u>	
		<u>222.022.659</u>	
N: 1. Έξοδα διοικ/κής λειτουργίας	61.320.685		
N: 2. Έξοδα λειτουργίας ερευνών - ανάπτυξης	160.002.673		
		<u>221.323.358</u>	
N: 3. Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως κά αποτελέσματα (κέρδη ή ζημιές) ταλλεύσεως		<u>699.301</u>	
Y (ή μείον)			
4. Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα		<u>3.028.648</u>	
		<u>3.028.648</u>	
Μείον:			
3. Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	8.100	8.100	<u>3.020.548</u>
ι αποτελέσματα (κέρδη ή ζημιές) ταλλεύσεως			<u>3.719.849</u>
Νι (ή μείον) έκτακτα αποτ/σματα			
1. Έκτακτα και ανόργανα έσοδα		<u>153.525</u>	
		<u>153.525</u>	
ιόνι			
1. Έκτακτα και ανόργανα έξοδα	42.782		
4. Προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους		<u>42.782</u>	<u>110.744</u>
Οργανικά και έκτακτα αποτε- λέσματα (κέρδη ή ζημιές)			<u>3.830.593</u>
ι			
Σύνολο αποσβέσεων πάγιων στοιχείων	5.200.765		
Μείον: Οι από αυτές ενσωματω- μένες στο λειτουργικό κόστος		<u>5.200.765</u>	
A ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (Κέρδη ή Ζημιές)			
ΣΙ προ φόρων			<u>3.830.593</u>

	<u>Ισολογισ 199</u>
Καθαρά αποτελέσματα (κέρδη) χρήσεως	3.830.5
(-): Υπόλοιπα αποτελεσμάτων (ζημιών) προηγούμενων χρήσεων	<u>(3.830.59</u>
Εύνολα	<u> </u>

) πρόεδρος του Δ.Σ.
Το μέλος
ο επί του λογιστηρίου

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΟΡΦΥΡΙΑΣΜΟΥ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

	Ποσά κλειόμενης			Ποσά κλειόμενης	
	Χρήσεως	1998		Χρήσεως	1998
ΕΙΣΟΔΙΑ			ΠΡΟΣΟΔΙΑ		
ισοθέματα ενόφρασης χρήσεως			1. Πωλήσεις		
κόστος χρήσεως			- Υπηρεσιών (έσοδα από παροχή υπηρεσιών)	423.729	423.7
κόστος αρχικών αποθεμάτων και αγορών			2. Ποιπά οργανικά έσοδα		
ΙΟΝΗ Αποθέματα τέλους χρήσεως			- Επιχορηγήσεις και διάφορα έσοδα πωλήσεων	219.875.930	
κόστος και διαφορά (±) αποθεμάτων			- Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών	1.723.000	
οργανικά έσοδα			- Έσοδα κεφαλαίων	3.029.648	
μοιβές και έσοδα προσωπικού	31.189.532				224.627.5
μοιβές και έσοδα τρίτων	53.001.107		Σύνολο		225.051.3
αμοχός τρίτων	4.734.788				225.051.3
όροι-Τέλη (πλην των μη ενσωματωμένων στο λειτουργικό κόστος φόρων)	8.825.757				
διάφορα έσοδα					
έσοδα μεταφορών	2.021.229				
έσοδα ταξιδιών	13.814.134				
έσοδα προβολής και διασημότητας	22.803.686				
έσοδα εκθέσεων - επιδείξεων	35.216.033				
κινδρόμετα - Εισφορές	72.115				
κράτος - Επιχορηγήσεις	11.397.930				
τυπια και γραφική ύλη	20.535.459				
κόστος άμεσης αναλώσεως	71.188				
έσοδα δημοσιεύσεων	993.077				
άπορα	11.446.558				
και και συναφή έσοδα	8.100				
αποθέσεις πόγων στοιχείων ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος	5.200.765				
		221.331.458			
λικό κόστος		221.331.458			
λικό κόστος εσόδων		221.331.458			
η εκμεταλλεύσεως		3.719.849			
		225.051.307			

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Καλωσήρθατε στον
ΟΔΥΣΣΕΑ, τον κόμβο
του Υπουργείου
Πολιτισμού της

Ελλάδος.

Ο Ελληνικός Πολιτισμός δεν είναι δυνατόν να αποτυπωθεί σε έναν ηλεκτρονικό υπολογιστή. Αναγνωρίζοντας, όμως, τη δύναμη και τις δυνατότητες που προσφέρουν οι νέες τεχνολογίες, προσπαθήσαμε να συμπίεσουμε σ' αυτό το πρόγραμμα χιλιετίες δημιουργίας, αιώνες μεγάλης τέχνης, επιτεύγματα του ανθρώπινου πνεύματος, δρόμους έτοιμους, πάνω στους οποίους περπάτησε ο δυτικός πολιτισμός για να φτάσει στη σημερινή του μορφή. Προσπαθήσαμε να σας δώσουμε μια μικρή εικόνα αυτής της μεγάλης περιπέτειας, που λέγεται Ελληνικός Πολιτισμός από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Μια εικόνα που συνέχεια θα εμπλουτίζεται με νέα στοιχεία. Ονομάσαμε τον κόμβο μας **ΟΔΥΣΣΕΑ**, θεωρώντας ότι ο μεγάλος ταξιδευτής, είναι ο αντιπροσωπευτικότερος από όλους τους Έλληνες. Και ο καταλληλότερος να οδηγήσει τα βήματά σας στην εξερεύνηση που ξεκινάτε.

Η Επιστροφή
των Μαρμάρων
του Παρθενώνα

ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΗΜΕΡΕΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ
ΚΑΙΡΟΝΟΜΙΑΣ

Ελληνικός
Κινηματογράφος

το σύνολο της
πληροφορίας του
κόμβου είναι διαθέσιμο
και στην Αγγλική
γλώσσα.

Έκδοση χωρίς
αριστερό πλαίσιο

[\[Η Ταυτότητα του ΥΠ.Π.Θ.\]](#) | [\[Μουσεία και Αρχαιολογικοί Χώροι\]](#) | [\[Νεώτερη και Σύγχρονη Πολιτιστική Δημιουργία\]](#) | [\[Πολιτιστικοί Οργανισμοί\]](#) | [\[Πολιτιστικές Εκδηλώσεις\]](#)
[\[Εκπαιδευμένα Πολιτιστικά Γεγονότα\]](#) | [\[Απερόματα\]](#)
[\[Διακινήσεις-Δελτία Έργου-Διακηρύξεις\]](#) | [\[Οδός στο Ίντερνετ\]](#)

[\[Πληροφορίες\]](#) | [\[Αρχική Σελίδα\]](#) | [\[Μήνυμα\]](#) | [\[Αναζήτηση\]](#)

© 1995-98 Υπουργείο
Πολιτισμού

Υλοποίηση & Τεχνική Υποστήριξη:
ΕΑΥΕ
Πανεπιστήμιο Πάτρας
e-mail: wladimir@culture.gr

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

I. Το γενικό πλαίσιο αναφοράς

II. Η βασική ιδέα

III. Η Πολιτιστική Ολυμπιάδα 2004-2004 και οι Πολιτιστικοί Ολυμπιακοί Αγώνες

- α. Ο εορτασμός του έτους 2000
- β. Οι θεματικοί άξονες
- γ. Τα βασικά χαρακτηριστικά των Πολιτιστικών Ολυμπιακών Αγώνων
- δ. Το Forum 2000+4: Ολυμπισμός - Πολιτισμός - Κοινωνική Συνοχή - Εκεχειρία
- ε. Οργανωτικές Πρωτοβουλίες

IV. Αξιοποίηση της υπάρχουσας υποδομής

I. Το γενικό πλαίσιο αναφοράς

1. Η ανάθεση της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 στην Αθήνα διαφοροποιείται σε καθοριστικό βαθμό από κάθε άλλη προηγούμενη ανάθεση. Και αυτό γιατί θεμελιώδες και καταστατικό χαρακτηριστικό των Αγώνων του 2004 είναι η πολιτιστική τους διάσταση.

2. Η Ελλάδα δεν αντιλαμβάνεται τους Ολυμπιακούς Αγώνες ως ένα κορυφαίο αλλά ολιγόημερης διάρκειας αθλητικό γεγονός που συμβαίνει κάθε τέσσερα χρόνια. Η Ελλάδα αναβιώνει την ιδέα της Ολυμπιάδας: καθ' όλη τη διάρκεια της τετραετίας που μεσολαβεί μεταξύ δύο Ολυμπιακών Αγώνων μπορεί να οργανώνεται, να εξελίσσεται και να κορυφώνεται όχι απλώς ένα πολιτιστικό γεγονός αλλά μία μεγάλη πολιτισμική κατάσταση, παγκόσμιας σημασίας.

3. Η Ελλάδα έχει συνεπώς την υποχρέωση να διαχειριστεί την διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 συμπεριλαμβανομένης και της πολιτιστικής τους διάστασης, έχει όμως την ακόμη σημαντικότερη υποχρέωση να οργανώσει μία ιδέα που δίνει σ' όλα αυτά μια νέα, παγκόσμια και μόνιμη διάσταση.

απόλυτης ανοχής.

III. Η Πολιτιστική Ολυμπιάδα 2000-2004 και οι Πολιτιστικοί Ολυμπιακοί Αγώνες

α. Ο εορτασμός του έτους 2000

1. Αφετηρία της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας 2000-2004 είναι ο εορτασμός του έτους 2000, ο πανηγυρικός εορτασμός της διχλιετίας με όλο το συμβολικό βάρος που αυτός έχει. Το έτος 2000 συμπίπτει με τους Ολυμπιακούς Αγώνες του Σίδνεϋ και ήδη το ελληνικό Υπουργείο Πολιτισμού έχει συνάψει συμφωνία για την έντονη ελληνική πολιτιστική παρουσία στο Σίδνεϋ 2000. Το διηπειρωτικό τόξο που ανοίγει ανάμεσα στην Αυστραλία και την Ευρώπη είναι από την άποψη αυτή σημαντικό και καλύπτει το ολυμπιακό σκέλος της όλης υπόθεσης.

2. Το άλλο, όμως, σκέλος -καθώς το έτος 2000 παραπέμπει στη γέννηση του Χριστού- είναι η συμμετοχή της Ορθοδοξίας στις παγκόσμιες εκδηλώσεις, ένα επίκεντρο των οποίων έχει ήδη ανακοινωθεί ότι θα είναι η Ρώμη. Τοπικό σημείο αναφοράς της Ορθόδοξης αυτής συμμετοχής είναι εκ των πραγμάτων οι Άγιοι Τόποι, αλλά και άλλοι μείζονες χώροι, όπως το Άγιο Όρος, η Μονή Σινά κ.τ.λ. Η ορθόδοξη / θεολογική και η ολυμπιακή διάσταση του εορτασμού του 2000 είναι δύο παράμετροι που πρέπει να ληφθούν πολύ σοβαρά υπόψη για την έναρξη της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας.

β. Οι θεματικοί άξονες

Οι θεματικοί άξονες της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας έχουν επαρκή γενικότητα, που μπορεί να υποδεχθεί και να συμπεριλάβει διεθνείς ευαισθησίες και προβληματικές χωρίς να αυτοεξουδετερώνονται μέσα από την υπερβολική αοριστία ή γενικολογία τους. Τέτοιοι άξονες - ένας για κάθε χρόνο - είναι:

Πρώτος άξονας είναι ο Πολιτισμός της Ειρήνης, της συνύπαρξης, της συμφιλίωσης. Το δικαίωμα στην Ειρήνη ως ατομικό και συλλογικό δικαίωμα βρίσκεται στον πυρήνα της αντίληψης αυτής. Η αναβίωση της Ολυμπιακής Εκεχειρίας υπό την αιγίδα του Ο.Η.Ε. είναι μια απλή και προσιτή αλλά ζωτική εκδήλωση αυτής της προσέγγισης.

Δεύτερος άξονας είναι ο Πολιτισμός της κοινωνικής συνοχής. Η άρση των πολιτιστικών και εκπαιδευτικών ανισοτήτων. Η πολυπολιτισμική προσέγγιση. Ο πολιτισμός της ανοχής. Τον Απρίλιο του 1997, στο πλαίσιο των εκδηλώσεων της Θεσσαλονίκης - Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης το Υπουργείο Πολιτισμού οργάνωσε, σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο της Ευρώπης, ένα διεθνές συμπόσιο με αυτό ακριβώς το θέμα που κατέληξε στη διατύπωση της «Χάρτας της Θεσσαλονίκης» για τον πολιτισμό και την κοινωνική συνοχή στη αυγή του 21ου αιώνα.

Τρίτος άξονας είναι ο Πολιτισμός της κοινωνίας της πληροφορίας. Ο

Πολιτισμός της ηλεκτρονικής εποχής ως δυνατότητα για την άρση περιφερειακών ανισοτήτων και ως άρση των εμποδίων στην ίση πρόσβαση στην πρόσληψη της εκπαιδευτικής ή πολιτιστικής πληροφορίας, ως άρση των εμποδίων στην απόλαυση των πολιτιστικών αγαθών και στην πολιτιστική δημιουργία.

Τέταρτος άξονας είναι ο Πολιτισμός ως πεδίο συνάντησης της παράδοσης και της καινοτομίας τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο, για όλες τις τέχνες και για όλες τις μορφές πολιτιστικής έκφρασης. Διασκέψεις, συναντήσεις, Φεστιβάλ, εκδηλώσεις, που θα εξελίσσονται καθόλη τη διάρκεια της τετραετίας και θα κορυφωθούν το 2004, συνθέτουν την εικόνα της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας ως μόνιμου θεσμού.

2. Τα βασικά χαρακτηριστικά των Πολιτιστικών Ολυμπιακών Αγώνων

Τα πεδία στα οποία μπορούν να κινηθούν οι Πολιτιστικοί Ολυμπιακοί Αγώνες είναι τα γράμματα, οι καλές τέχνες και η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς. Η διεθνής συμβουλευτική επιτροπή μπορεί να επεξεργαστεί τα ειδικότερα πεδία και τους τρόπους συμμετοχής σε εθνική και προσωπική βάση.

Η συγκρότηση κριτικών επιτροπών με διηπειρωτική και αισθητική ισορροπία είναι μία θεμελιώδης εγγύηση που πρέπει να διασφαλισθεί ευθύς εξ αρχής. Οι οργανωτικές αρχές μπορούν να παραλλάσσουν ανάλογα με τον Τομέα (Φεστιβάλ για τον Κινηματογράφο, Διεθνής έκθεση τύπου Μπιενάλε Βενετίας για τα εικαστικά, διαγωνισμός νέων καλλιτεχνών για τη μουσική κ.ο.κ.) με ιδιαίτερη έμφαση στους νέους δημιουργούς.

3. Το Forum 2000+4: Ολυμπισμός - Πολιτισμός - Κοινωνική Συνοχή - Εκεχειρία

Το ελληνικό Υπουργείο Πολιτισμού ιδρύει αμέσως το Forum 2000+4: Ολυμπισμός - Πολιτισμός - Κοινωνική Συνοχή - Εκεχειρία ως ευέλικτο σχήμα για τη συζήτηση των σχετικών θεμάτων και την προετοιμασία του όλου σχήματος σε διεθνές επίπεδο. Το Forum 2000+4 παραγγέλλει μελέτες, οργανώνει συζητήσεις και διαλέξεις, επιμελείται εκδόσεων με στόχο τη δημιουργία της κρίσιμης μάζας επεξεργασιών, που είναι αναγκαία για την προώθηση της υπόθεσης αυτής.

4. Οργανωτικές Προτεραιότητες

1. Συγκροτείται Διεθνής Συμβουλευτική Επιτροπή για την επεξεργασία της βασικής ιδέας και την διεθνή επικοινωνιακή της υποστήριξη. Η επιτροπή αυτή περιλαμβάνει 15 έως 25 μέλη με παγκόσμια γεωγραφική διασπορά και διεθνείς επικοινωνιακές δυνατότητες.
2. Συνεργασία με τους Υπουργούς Πολιτισμού όλων των Κυβερνήσεων με στόχο τη διοργάνωση μιας παγκόσμιας διάσκεψης των Υπουργών Πολιτισμού στην Ελλάδα πριν το 2000.
3. Συνεργασία με τη ΔΟΕ και όλους τους Διεθνείς Οργανισμούς που αναπτύσσουν πολιτιστικές δραστηριότητες (UNESCO, Συμβούλιο της

Ευρώπης κ.λπ.)

4. Συνεργασία με τις διεθνείς πολιτιστικές ή καλλιτεχνικές μη κυβερνητικές οργανώσεις.

5. Συγκρότηση ενός σχετικού διεθνούς μη κυβερνητικού οργανισμού με αντίστοιχα εθνικά τμήματα που θα έχουν την υποστήριξη ή έστω την αποδοχή των κυβερνήσεων και την αποδοχή των εθνικών πολιτιστικών δυνάμεων και εκφράσεων.

6. Η συνεργασία με όλους τους υπάρχοντες σχετικούς διεθνείς πολιτιστικούς θεσμούς .

IV. Αξιοποίηση της υπάρχουσας υποδομής

Η Πολιτιστική Ολυμπιάδα 2000 - 2004 και οι Πολιτιστικοί Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 θα στεγαστούν στις υπάρχουσες πολιτισμικές υποδομές σ' όλη τη χώρα και ιδίως σε υπάρχοντες στεγασμένους ή υπαίθριους εκθεσιακούς χώρους, σε αρχαία θέατρα ή άλλα «φυσικά» σκηνικά ή σε υπάρχουσες πολιτιστικές αίθουσες με ιδιαίτερη έμφαση στα ιστορικά σημεία αναφοράς (Αθήνα, Ολυμπία, Επίδαυρος, Θεσσαλονίκη, Όλυμπος, Φίλιπποι κ.λπ.).

Ευάγγελος Βενιζέλος

<u>[Πρόλογος]</u>	<u>[Η Ταυτότητα του ΥΠ.Π.Ο.]</u>
<u>[Αρχική Σελίδα]</u>	<u>[Μουσεία και Αρχαιολογικοί Χώροι]</u>
<u>[Μήνυμα]</u>	<u>[Νεώτερη και Σύγχρονη Πολιτιστική Δημιουργία]</u>
<u>[Αναζήτηση]</u>	<u>[Πολιτιστικοί Οργανισμοί]</u>
<u>[Πρόσθετες Ερωτήσεις]</u>	<u>[Πολιτιστικές Εκδηλώσεις]</u>
	<u>[Επιλεγμένα Πολιτιστικά Γεγονότα]</u>
	<u>[Αφιέρωμα]</u>
	<u>[Ανακοινώσεις-Αετία Τύπου]</u>
	<u>[Οδηγός στο Internet]</u>

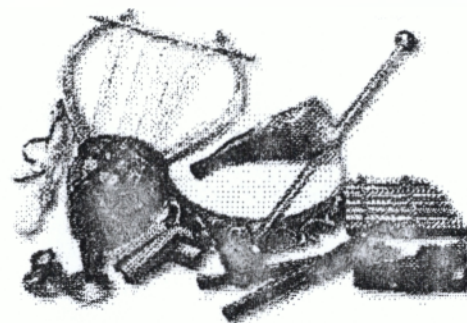
- Γλυπτική και Σκάλισμα
- Μουσική
- Θέατρο
- Στόχος
- Κινηματογράφος
- Σκαλιστές Ύψεις
- Στατογραφία

-
- [Πληροφορίες] [Η Ταυτότητα του ΥΠ.ΠΟ.]
  - [Αρχική Σελίδα] [Μουσεία και Αρχαιολογικοί Χώροι]
  - [Μήνυμα] [Νέωση και Σύγχρονη Πολιτιστική Δημιουργία]
  - [Αναζήτηση] [Πολιτιστικοί Οργανισμοί]
  - [Hide Frames] [Πολιτιστικές Εκδηλώσεις]
  - [Επιλεγμένα Πολιτιστικά Γεγονότα]
  - [Απεικονίζεται]
  - [Ανακοινώσεις-Λεβία Τύπου]
  - [Οδός στο Internet]

Η Μουσική στην Ελλάδα

Η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού για την Μουσική είναι το Τμήμα Μουσικής της Διεύθυνσης Καλών Τεχνών (Ρεθύμνου 1 & Ηρακλείου, 10682 Αθήνα, τηλ. 8201738).

Υπο την εποπτεία του Υπουργείου Πολιτισμού λειτουργούν:

- Εθνική Λυρική Σκηνή
- Μέγαρο Μουσικής Αθηνών
- Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης
- Όπερα Δωματίου Θεσσαλονίκης
- Κέντρο Μουσικού Θεάτρου Βόλου
- Κέντρο Χορωδιακής Πράξης Κεφαλονιάς
- Κέντρο Μελέτης Ηπειρωτικής και Βαλκανικής Μουσικής Παράδοσης Ιωαννίνων
- Κέντρο Μελέτης Μουσικής Παράδοσης Θράκης - Μικράς Ασίας - Ευξείνου Πόντου (Αλεξανδρούπολη)
- Κέντρο Μεσογειακής Μουσικής Λαμίας
- Διεθνές Φεστιβάλ της Πάτρας - Διαδρομές Τραγουδιού στην Πάτρα
- Μουσικό Κέντρο Καλαβρύτων
- Πρότυπο Μουσικό Κέντρο Πειραιά

Υπό την εποπτεία του Υπουργείου Πολιτισμού λειτουργούν και οι έξι μεγάλες ελληνικές ορχήστρες:

- Η Κρατική Ορχήστρα Αθηνών
- Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης
- Η Κρατική Ορχήστρα Ελληνικής Μουσικής
- Ορχήστρα των Χρωμάτων
- Ορχήστρα των Φύλων της Μουσικής "Η Καμεράτα"
- Ορχήστρα Εγγόρδων "Οι Σολίσι της Πάτρας"

Άλλες σελίδες σχετικές με τη μουσική στην Ελλάδα:

- Μουσική Παιδεία
- Μουσεία Μουσικής

• Εκδηλώσεις

<u>[Πληροφορίες]</u>	<u>[Η Ταυτότητα του ΥΠ.ΠΟ.]</u>
<u>[Αρχική Σελίδα]</u>	<u>[Μουσεία και Αρχαιολογικοί Χώροι]</u>
<u>[Μίνιμου]</u>	<u>[Νεώτερη και Σύγχρονη Πολιτιστική Δημιουργία]</u>
<u>[Αναζήτηση]</u>	<u>[Πολιτιστικοί Οργανισμοί]</u>
<u>[Hide Frames]</u>	<u>[Πολιτιστικές Εκδηλώσεις]</u>
	<u>[Επιλεγμένα Πολιτιστικά Γεγονότα]</u>
	<u>[Αφιέρωμα]</u>
	<u>[Ανακοινώσεις-Λεξία Τύπου]</u>
	<u>[Οδηγός στο Internet]</u>

Ο Χορός στην Ελλάδα

Η αρμόδια για το χορό υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού είναι το Τμήμα Θεάτρου και Χορού της Διεύθυνσης Καλών Τεχνών (Ρεθύμνου 1 & Ηρακλείου, 10682 Αθήνα, τηλ. 8201735).

Από το Υπουργείο Πολιτισμού εποπτεύονται ή επιχορηγούνται οι ακόλουθοι σχετικοί με το χορό οργανισμοί:

- Κρατική Σχολή Οργανωτικής Τέχνης
- Θέατρο "Δώρα Στράτου"
- Διεθνές Κέντρο Χορού Καλαμάτας
- Τα επιχορηγούμενα από το κράτος χορευτικά σχήματα

[Πληροφορίες]	[Η Γεννότητα του ΥΠ.Π.Ο.]
[Αρχική Σελίδα]	[Μουσεία και Αρχαιολογικοί Χώροι]
[Μήνυμα]	[Νεοσύνη και Σύγχρονη Πολιτιστική Δημιουργία]
[Αναζήτηση]	[Πολιτιστικοί Οργανισμοί]
[Hide Frames]	[Πολιτιστικές Εκδηλώσεις]
	[Επείγουσα Πολιτιστικά Γεγονότα]
	[Αφιέρωμα]
	[Ανικαινομοσεκ-Δελτία Τύπου]
	[Οδηγός στο Internet]

Ο
Κινηματογράφος
στην Ελλάδα

Η αρμόδια για τον κινηματογράφο υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού είναι το Τμήμα Κινηματογράφου (Μετσόβου 5, 10682 Αθήνα, τηλ. 8253611, 8250406). Από το Υπουργείο Πολιτισμού εποπτεύονται ή επιχορηγούνται οι ακόλουθοι οργανισμοί:

- Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου
- Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης
- Ταινιοθήκη της Ελλάδος
- Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας
- Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Λάρισας
- Οι 34 κινηματογράφοι του Δικτύου Δημοτικών Κινηματογράφων

Άλλες σελίδες για τον Κινηματογράφο στην Ελλάδα:

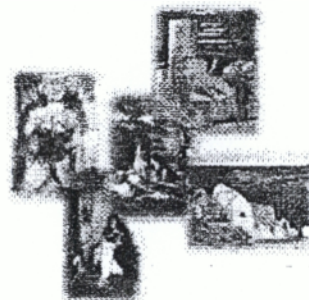
- Νέος Ελληνικός Κινηματογράφος
- Τα 100 πρώτα χρόνια
- Ντοκυμαντέρ
- Μουσεία Κινηματογράφου
- Εκδηλώσεις

[Πληροφορίες]	[Η Ταυτότητα του ΥΠ.Π.Ο.]
[Αρχική Σελίδα]	[Μουσεία και Αρχαιολογικοί Χώροι]
[Μηνύμα]	[Νεότερη και Σύγχρονη Πολιτιστική Δημιουργία]
[Αναζήτηση]	[Πολιτιστικοί Οργανισμοί]
[Hide Frames]	[Πολιτιστικές Εκδηλώσεις]
	[Επιλεγμένα Πολιτιστικά Γεγονότα]
	[Αφιέρωματα]
	[Ανακοινώσεις-Δελτία Τύπου]
	[Οδηγός στο Internet]

Οι Εικαστικές Τέχνες στη Νεώτερη Ελλάδα

Η νεοελληνική τέχνη, με την μακρόχρονη παράδοση και δημιουργούς και έργα με καθοριστικό ρόλο στην παγκόσμια τέχνη, αρχαία και βυζαντινή, έδωσε εξαιρετικούς δημιουργούς ακόμη και την περίοδο της Τουρκοκρατίας. Και μπορεί κανείς να αναφερθεί τόσο στον Δομήνικο Θεοτοκόπουλο, τον γνωστό στη Δύση ως El Greco, με την σύνθεση βυζαντινής πνευματικότητας, βενετσιάνικου χρώματος μανιεριστικών τύπων και ισπανικού μυστικισμού, όσο και σε άλλους καλλιτέχνες.

Επίσης σημαντικό ρόλο και περισσότερο προδρομικό θα παίξουν οι Επτανήσιοι καλλιτέχνες του δέκατου όγδοου και των αρχών του δέκατου ένατου αιώνα, που θα αξιοποιήσουν μερικές από τις κατακτήσεις των ιταλικών εργαστηρίων της Αναγέννησης και του μπαρόκ. Με προσπάθειες, που θα συνεχιστούν με νέες αφετηρίες, προϋποθέσεις και στόχους, οι Έλληνες καλλιτέχνες, που έρχονται στον κόσμο τις πρώτες δεκαετίες του δέκατου ένατου αιώνα, είναι οι δημιουργοί που θα επανασυνδέσουν την ελληνική τέχνη τόσο με την αρχαία ελληνική παράδοση όσο και με τις αναζητήσεις των ευρωπαϊκών εργαστηρίων και ιδιαίτερα με την Σχολή του Μονάχου.

Με ιδιαίτερο ενδιαφέρον, όπως ήταν φυσικό, για την προσωπογραφία και τα ιστορικά θέματα δίνουν έργα που απαντούν και στον χαρακτήρα της εποχής τους. Για να ακολουθήσουν οι μεγάλοι δάσκαλοι της νεοελληνικής τέχνης Λύτρας, Γύζης, Βολανάκης που θα διευρύνουν την θεματογραφία της, θα πλουτίσουν το μορφοπλαστικό της λεξιλόγιο και θα προχωρήσουν και πέρα από το κλίμα των δασκάλων τους. Και θα προετοιμάσουν τους δημιουργούς που θα ακολουθήσουν και που θα στραφούν και προς τις αναζητήσεις και άλλων εργαστηρίων και, ιδιαίτερα, των γαλλικών.

Έτσι σ'τις τελευταίες δεκαετίες του δέκατου ένατου αιώνα, με τους δημιουργούς "πατέρες" της νεοελληνικής τέχνης του εικοστού αιώνα, Κωνσταντίνο Παρθένη, Κωνσταντίνο Μαλέα και Γιώργο Μπουζιάνη, η νεοελληνική τέχνη θα προχωρήσει και σε καθαρά νέες διατυπώσεις πέρα από τις κατακτήσεις των ξένων τάσεων. Στη γλυπτική ιδιαίτερα σημειώνει κανείς σαφέστερα την επιτυχία των καλλιτεχνών μας που κατορθώνουν να συνδυάσουν θαυμάσια την αρχαία ελληνική παράδοση με τους τύπους της λαϊκής τέχνης και τις ευρωπαϊκές αναζητήσεις.

Στις πρώτες δεκαετίες του εικοστού αιώνα η Νεοελληνική τέχνη κατορθώνει να προχωρήσει σε μία πλήρη αποδέσμευση από τις ξένες επιδράσεις και να δώσει έργα που διακρίνονται για την ελκρινεία και τον εκφραστικό τους πλούτο. Πορεία που θα συνεχιστεί σαφέστερα με τους δημιουργούς που έρχονται στον κόσμο το μεσοπόλεμο και προχωρούν ακόμα μακρύτερα.

Γιατί τώρα η νεοελληνική τέχνη όχι μόνο εντάσσεται στην πορεία της παγκόσμιας τέχνης, αλλά και έχει δημιουργούς που κινούνται με προσωπικό τρόπο σε όλες τις κατευθύνσεις και κυριολεκτικά ανοίγουν και νέους δρόμους, επιβάλλουν νέα χαρακτηριστικά, μορφοποιούν με θαυμάσιο τρόπο τον χαρακτήρα της εποχής μας. Χωρίς να είναι δυνατόν να αναφερθούν εδώ ονόματα, είναι εύκολο να διαπιστωθεί ότι παρουσιάζονται με επιτυχία σε όλα τα μεγάλα καλλιτεχνικά κέντρα του κόσμου μας, εκφράζουν ατομικές συναντήσεις και συλλογικές ανησυχίες, δίνουν πρόσωπα στους φόβους και τις ελπίδες του ανθρώπου σήμερα. Πορεία που συνεχίζεται και με καλλιτέχνες στη ζωγραφική, τη γλυπτική και τη χαρακτική, που έρχονται στον κόσμο μετά το 1940 και πλουτίζουν και με νέες διατυπώσεις την παγκόσμια εικαστική δημιουργία.

Τον εικοστό αιώνα η ελληνική τέχνη διακρίνεται για την πολλαπλότητα των αναζητήσεών της και τον πλούτο της εκφραστικής γλώσσας, την ελκρινεία της φωνής της και την ποιότητα των διατυπώσεών της. Και δίνει έργα σε όλες τις τάσεις, παραδοσιακές, σύγχρονες και πειραματικές, που πέρα από οτιδήποτε άλλο "πέρα από κάθε τοπικό χαρακτήρα" εκφράζουν την πίστη στον άνθρωπο και την αγάπη για την ελευθερία με πειστικότητα και εσωτερική αλήθεια.

Χρυσάνθος Χρήστου

Η αρμόδια για τις Εικαστικές Τέχνες υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού είναι το Τμήμα Εικαστικών της Διεύθυνσης Καλών Τεχνών (Ρεθύμνου 1 & Ηρακλείου, 10682 Αθήνα, τηλ. 8201723), που διοργανώνει την εκπροσώπηση της χώρας μας στις διεθνείς εικαστικές εκδηλώσεις και δραστηριότητες. Από το Υπουργείο Πολιτισμού εποπτεύονται ή επιχορηγούνται οι ακόλουθοι οργανισμοί:

- Εθνική Πινακοθήκη - Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτζου
- Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Αθήνας
- Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης
- Επιμελητήριο Εικαστικών Τεχνών Ελλάδος
- Προπαρασκευαστικό και Επαγγελματικό Σχολείο Καλών Τεχνών Πανόρμου Τήνου
- Κέντρο Διεθνών Συναντήσεων Εικαστικών Καλλιτεχνών Δίδυμοτείχου
- Εικαστικό Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Λάρισας
- Κέντρο Σύγχρονης Εικαστικής Δημιουργίας Ρεθύμνου
- Τα 12 Εικαστικά Εργαστήρια του Δικτύου Δημοτικών Εργαστηρίων

Άλλες σελίδες για τις Εικαστικές Τέχνες στην Ελλάδα:

- [Μουσεία](#)
- [Εκδηλώσεις](#)

[Πληροφορίες](#) | [Η Ταυτότητα του ΥΠΠΟΤ](#)
[\[Αρχική Σελίδα\]](#) | [\[Μουσεία και Αρχαιολογικοί Χώροι\]](#)
[\[Μήνυμα\]](#) | [\[Νεώτερη και Σύγχρονη Πολιτιστική Διμενογία\]](#)
[\[Ανάλυση\]](#) | [\[Πολιτιστικοί Οργανισμοί\]](#)
[\[Show Frames\]](#) | [\[Πολιτιστικές Εκδηλώσεις\]](#)
| [\[Επιλεγμένα Πολιτιστικά Γεγονότα\]](#)
| [\[Αφιέρωματα\]](#)
| [\[Ανακοινώσεις-Δελτία Τύπου\]](#)
| [\[Οδηγός στο Internet\]](#)

Η Φωτογραφία στην Ελλάδα

- Εικόνα και Είδωλο: Η Νέα Ελληνική Φωτογραφία, 1975 - 1995
- Εθνική πολιτική για την καλλιτεχνική φωτογραφία
- Φωτογραφικό Κέντρο Σκοπέλου
- Μουσεία

[Πληροφορίες] [Η Ταυτότητα του ΥΠΠΟ.]
[Αρχική Σελίδα] [Μουσεία και Αρχαιολογικοί Χώροι]
[Μηνύματα] [Νεώτερη και Σύγχρονη Πολιτιστική Δημιουργία]
[Αναζήτηση] [Πολιτιστικοί Οργανισμοί]
[Hide Frames] [Πολιτιστικές Εκδηλώσεις]
[Επιλεγμένα Πολιτιστικά Γεγονότα]
[Αφιέρωμα]
[Διακοινωνσεις-Δελτία Τύπου]
[Οδηγός στο Internet]